SPRAWOZDANIE

RADY ADWOKACKIEJ

W WARSZAWIE

ZA ROK

1936—1937

DRUKARNIA ROLNICZA
Sp. z o. o. Warszawa, Złota 24
Nakład 2.500 egz.

1937 WARSZAWA 1937

NAKŁADEM IZBY ADWOKACKIEJ WARSZAWSKIEJ

SPRAWOZDANIE
RADY ADWOKACKIEJ
W WARSZAWIE

ZA ROK

1936—1937

1937 WARSZAWA 1937

NAKŁADEM IZBY ADWOKACKIEJ WARSZAWSKIEJ

Druk. Rolnicza, Warszawa, Złota 24.

I. Skład Rady Adwokackiej.

Podział i Organizacja Pracy.

Skład Rady. W wyniku wyborów uzupełniających, dokonanych na dorocznym Walnym Zgromadzeniu Adwokatów Izby w dniu 28 listopada 1936 r., skład Rady Adwokackiej w Warszawie na okres 1936/37 był następujący:

1.	Baumberg Ignacy	— 1-y rok kadencji
2.	Bielawski Bolesław	— 3-ci rok kadencji
3.	Blenau Zygmunt	— 2-gi rok kadencji
4.	Grodziński Natan	— 2-gi rok kadencji
5.	Hartglas Maksymilian	— 3-ci rok kadencji
6.	Honigwill Ludwik	— 1-y rok kadencji
7.	Kempner Rafał	— 1-y rok kadencji
8.	Krzywicki Jerzy	— 3-ci rok kadencji
9.	Kulczycki Michał	— 3-ci rok kadencji
10.	Lewit Maurycy	— 3-ci rok kadencji
11.	Nowodworski Leon	— 1-y rok kadencji
12.	Rudziński Mieczysław	— 1-y rok kadencji
13.	Słoński Tadeusz	— 3-ci rok kadencji
14.	Stopnicki Józef	— 1-y rok kadencji
15.	Suligowski Bohdan	— 2-gi rok kadencji
16.	Szaciński Mieczysław	— 2-gi rok kadencji
17.	Tatarkiewicz Jan	— 2-gi rok kadencji
18.	Urbanowicz Stefan	— 2-gi rok kadencji
19.	Zadrowski Feliks	— 1-y rok kadencji

Na pierwszym posiedzeniu w powyższym składzie, odbytym w dniu 1 grudnia 1936 r., Rada Adwokacka, stosownie do

art. 40 pr. o u. a., ukonstytuowała się przez dokonanie wyborów i podziału czynności.

Gdy przed przystąpieniem do wyborów Dziekana wysunięta została kandydatura adw. Leona Nowodworskiego, złożył on oświadczenie następujące:

„W związku z wysunięciem mojej kandydatury na stanowisko Dziekana uważam za konieczne przed głosowaniem oświadczyć co następuje.

Moje stanowisko w kwestii konieczności obrony polskości adwokatury w Państwie Polskim, obrony polskiej kultury w adwokaturze jest, chyba, dostatecznie znane. Dałem mu już niejednokrotnie wyraz. Stanowisko to w czasach ostatnich nie tylko nie osłabło, lecz, przeciwnie, wzmocniło się bardzo znacznie. Oczywiście, w niczym go nie zmienię, jeślibym z woli Panów Kolegów został powołany na Dziekana stołecznej Rady Adwokackiej.

Zapewnienie żywiołowi polskiemu należnej mu przewagi w adwokaturze Rzeczypospolitej Polskiej powinno być naczelnym zadaniem organów samorządu adwokackiego.

Jako Dziekan, ilekroć tylko zajdzie potrzeba, dam temu odpowiedni wyraz".

Prezydium. W wyniku wyborów skład Prezydium Rady był w okresie sprawozdawczym następujący:

Dziekan	—	Leon Nowodworski
Wicedziekan	—	Stefan Urbanowicz
Przewodniczący Kolegium Rzeczników Dyscyplinarnych	—	Zygmunt Blenau
Zastępca Przewodniczącego Kolegium Rzeczników Dyscyplinar.	—	Mieczysław Rudziński
Sekretarz	—	Jan Tatarkiewicz
Zastępca Sekretarza	—	Jerzy Krzywicki
Skarbnik	—	Tadeusz Słoński
Zastępca Skarbnika	—	Bohdan Suligowski.

Rzecznicy Dyscyplinarni. Obowiązki rzeczników dyscyplinarnych pełnili wszyscy członkowie Rady z wyjątkiem Dziekana i Wicedziekana oraz Skarbnika.

W myśl § 4 regulaminu oraz znowelizowanego § 8 regulaminu urzędowania rzeczników dyscyplinarnych rad adwokackich [1]) na Przewodniczącego Kolegium Rzeczników Dyscyplinarnych Rada Adwokacka powołała Zygmunta Blenau'a, a na jego zastępcę — Mieczysława Rudzińskiego.

Gospodarz. Funkcje gospodarza lokalu Rady Adwokackiej oraz pokoi adwokackich w sądach warszawskich powierzono członkowi Rady Tadeuszowi Słońskiemu, a funkcje zastępcy — Bohdanowi Suligowskiemu.

Komisja Rewizyjna. Do Komisji Rewizyjnej Rady Adwokackiej wybrani zostali: Bolesław Bielawski — jako przewodniczący, Natan Grodziński i Ludwik Honigwill — jako członkowie.

Delegaci Rady Adwokackiej — patrz dział III niniejszego sprawozdania.

Seminaria dla aplikantów adwokackich. Kierownictwo seminariów dla aplikantów adwokackich Rada Adwokacka powierzyła, jak następuje:

w dziale prawa cywilnego:

grupa I-a (prawo materialne) — adwokatowi Wacławowi Mińkiewiczowi,

grupa II-a (prawo procesowe i handlowe) — członkowi Rady Zygmuntowi Blenau'owi,

W dziale prawa karnego (grupa III-a) — adwokatowi Antoniemu Landau'owi,

w dziale prawa administracyjnego (grupa IV-a) — Wicedziekanowi Stefanowi Urbanowiczowi,

w dziale o charakterze ogólnym (grupa V-a) — Dziekanowi Leonowi Nowodworskiemu.

---

[1]) Patrz „Palestra", 1936 r., str. 611 i 1937 r., str. 384.

Kierownictwo ogólne objęli wspólnie Dziekan i Wicedziekan.

Konsultacja dla niezamożnej ludności. Kierownictwo konsultacji adwokackiej dla niezamożnej ludności przy Sądzie Okręgowym w Warszawie powierzono członkom Rady: Ignacemu Baumbergowi i Michałowi Kulczyckiemu.

Komisje Egzaminacyjne. Skład komisyj egzaminacyjnych był ustalany przed każdym terminem egzaminu adwokackiego. Zgodnie z art. 110 pr. o u. a. do komisyj wchodzili sędziowie Sądu Apelacyjnego w Warszawie, delegowani każdorazowo przez Prezesa tegoż Sądu. Członkami komisyj z ramienia adwokatury byli delegowani przez Radę Adwokacką jej członkowie oraz zaproszeni przez Radę członkowie Izby [1]).

Udział w Komisji Egzaminacyjnej Prokuratorii Generalnej R. P. Jako przedstawiciela adwokatury w komisji egzaminacyjnej przy Urzędzie Głównym Prokuratorii Generalnej Rada Adwokacka na sesje komisji w dn. 28 maja i 26 listopada 1937 r. delegowała członka Rady Feliksa Zadrowskiego (prot. Nr. 19 § 12 i Nr. 36 § 10).

Główna Komisja Zapomogowa. Na miejsce członków Komisji adwokatów: Władysława Chylińskiego i Bolesława Rozensztadta, którzy ustąpili wskutek upływu kadencji (§ 23 statutu zapomóg pośmiertnych), oraz na miejsce wybranego do Rady adwokata Ignacego Baumberga Rada Adwokacka uchwałą z dnia 1 grudnia 1936 r. powołała na członków Głównej Komisji Zapomogowej adwokatów: Bolesława Kaminera, Zygmunta Kopankiewicza i Eugeniusza Pieńkowskiego. W ten sposób w okresie sprawozdawczym w skład Komisji wchodzili: B. Kaminer, M. Kloczewski, Z. Kopankiewicz, J. Olchowicz, S. Peszyński i E. Pieńkowski.

Obowiązki przewodniczącego komisji pełnił, w myśl § 24 statutu, członek Rady - skarbnik Tadeusz Słoński, a w jego zastępstwie — członek Rady - zastępca skarbnika Bohdan

---

[1]) Skład Komisyj egzaminacyjnych w czasie poszczególnych sesyj podano w rozdziale 8-ym sprawozdania.

Suligowski. Na posiedzeniu w dniu 14 grudnia 1936 r. na sekretarza komisji wybrany został Janusz Olchowicz, a na jego zastępcę — Eugeniusz Pieńkowski.

Komisja do spraw sądownictwa polubownego. Komisja działała na zasadzie regulaminu, uchwalonego w dniu 2 marca 1937 r. Obowiązki przewodniczącego komisji pełnił członek Rady Feliks Zadrowski, a członkami komisji byli członkowie Izby: Altberg Lucjan, Berens Edward, Bitner Wacław, Borzęcki Marian, Czerski Aleksander, Czeszer Leon, Gadomski Jan, Gintowt-Dziewałtowski Władysław, Hartman Kazimierz, Jodzewicz Jan, Jurkowski Antoni, Kostro Apolinary, Lewinson Władysław, Machnicki Bolesław, Michalski Tadeusz, Nowicki Zdzisław, Potok Leopold, Seidenman Salomon, Tyszyński Antoni, Tomasini Marian, Wójcicki Stefan, Zdanowicz Bronisław, Zylber Wilhelm, Żaryn Leopold.

Komisja Biblioteczna — powołana została na zasadzie uchwalonego przez Radę Adwokacką w dniu 5 października 1937 r. „Regulaminu Biblioteki Izby Adwokackiej w Warszawie". Zadaniem komisji jest stałe współdziałanie z członkiem Rady - przewodniczącym komisji i czuwanie nad celowym rozwojem biblioteki i sprawnym jej funkcjonowaniem.

Uchwałą z dnia 5 października 1937 r. (prot. Nr. 32 § 30) przewodnictwo komisji Rada Adwokacka powierzyła członkowi Rady F. Zadrowskiemu, a na członków komisji powołała członków Izby: Mieczysława Ettingera, Stefana Glasera, Jana Morawskiego i Szymona Rundsteina.

Komitet zarządzający fundacją im. Fr. Kotermanowiczowej. Na podstawie § 4 statutu fundacji im. Franciszki z Rzepnickich Kotermanowiczowej celem bezpośredniego zawiadywania majątkiem fundacji [1]) Rada Adwokacka uchwałą z dnia 28 września 1937 r. (prot. Nr. 31 § 3) wyłoniła ze swego grona komitet pod przewodnictwem każdorazowego Dziekana Rady

---

[1]) Patrz niżej str. 19.

w składzie: B. Bielawskiego, Z. Blenau'a, B. Suligowskiego i F. Zadrowskiego.

Inne komisje specjalne. Oprócz wskazanych wyżej komisyj stałych Rada Adwokacka dla rozważenia i opracowania określonych zagadnień powołała w okresie sprawozdawczym, między innymi, następujące komisje specjalne:

1) uchwałą z dnia 16 lutego 1937 r. (prot. Nr. 8 § 1) — celem rozważenia projektu nowelizacji prawa o ustroju sądów powszechnych i kodeksu postępowania karnego oraz opracowania na użytek Rady Adwokackiej w Warszawie i Naczelnej Rady Adwokackiej uwag i wniosków co do tego projektu — komisję w składzie Prezesa Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej Warszawskiej Aleksandra Mogilnickiego, jako przewodniczącego, członka Naczelnej Rady Adwokackiej Jana Nowodworskiego, członka Rady Ludwika Honigwilla i członków Izby Mieczysława Ettingera i Mariana Niedzielskiego;

2) uchwałą z dnia 2 marca 1937 r. (prot. Nr. 10 § 1) — celem rozważenia kwestii zareagowania w imieniu adwokatury na artykuł w Nr. 61 „Kuriera Porannego" — komisję w składzie Dziekana L. Nowodworskiego, jako przewodniczącego, oraz członków Izby: Mieczysława Ettingera, Ludwika Honigwilla, Aleksandra Mogilnickiego, Mariana Niedzielskiego, Jana Nowodworskiego i Stanisława Szurleja;

3) uchwałą z dnia 6 kwietnia 1937 r. (prot. Nr. 14 § 31) — celem rozważenia sprawy domu zdrowia dla adwokatów oraz wogóle sprawy zapomóg i pomocy na wypadek choroby, niezdolności do pracy lub na starość — komisję w składzie członka Naczelnej Rady Adwokackiej Wacława Szumańskiego, jako przewodniczącego, członków Rady Natana Grodzińskiego i Tadeusza Słońskiego oraz członków Izby Leona Berensona, Czesława Białaszewicza, Wacława Bitnera, Władysława Borkowskiego, Władysława Nadratowskiego i Leopolda Żaryna;

4) uchwałą z dnia 9 lutego 1937 r. (prot. Nr. 7 § 6) — celem opracowania projektu regulaminu aplikacji adwokackiej — komisję w składzie Wicedziekana St. Urbanowicza, jako przewodniczącego, oraz członków Rady N. Grodzińskiego i B. Suligowskiego.

Regulaminy. W okresie sprawozdawczym Rada Adwokacka uchwaliła pewne zmiany w swym regulaminie (prot. Nr. 7 § 7). Rada wystąpiła do Naczelnej Rady Adwokackiej o uzupełnienie uchwalonego przez nią „Regulaminu urzędowania rzeczników dyscyplinarnych Rad Adwokackich" [1]) w tym sensię, że Rada Adwokacka w razie uznanej potrzeby może wyznaczyć z pośród rzeczników dyscyplinarnych obok przewodniczącego Kolegium jego zastępcę (zmiana ta została przez Naczelną Radę Adwokacką przyjęta).

Wreszcie w okresie sprawozdawczym Rada Adwokacka opracowała i uchwaliła następujące nowe regulaminy:

1) Regulamin Komisji do spraw sądownictwa polubownego przy Radzie Adwokackiej w Warszawie [2]) (u. 2.III.1937 r., prot. Nr. 10 § 3);

2) Regulamin Biblioteki Izby Adwokackiej w Warszawie (u. 5.X.1937 r., prot. Nr. 32 § 30);

3) Regulamin aplikacji adwokackiej (u. 6.VII.1937 r., prot. Nr. 27 § 38).

Posiedzenia Rady i jej Prezydium. Posiedzenia plenarne Rady Adwokackiej odbywały się stale raz na tydzień — we wtorki — z wyjątkiem okresów feryj letnich oraz świątecznych.

Uchwałą z dnia 12 grudnia 1936 r. (prot. Nr. 2 § 34) Rada Adwokacka postanowiła utrzymać w okresie sprawozdawczym dotychczasową praktykę, ustaloną uchwałą z dnia 10 grudnia 1935 r. [3]), co do stałego wyznaczania dni posiedzeń Rady, przeznaczonych na referaty poszczególnych członków Rady; sprawy pilne postanowiono przekazywać referentom z wyznaczeniem terminu wygłoszenia referatu.

Prezydium odbywało stale posiedzenia co tydzień — w poniedziałki. W okresie feryj letnich Prezydium na mocy uchwały Rady z dnia 6 lipca 1937 r. (prot. Nr. 27 § 40) załatwiało wszelkie wogóle sprawy bieżące, z wyjątkiem spraw

---

[1]) Patrz „Palestra" 1936 r., str. 611.

[2]) Tekst regulaminu przytoczony został w rozdziale 5-ym sprawozdania.

[3]) Patrz sprawozdanie za r. 1935/36, str. 10.

o wpis na listę adwokatów i aplikantów adwokackich oraz spraw o udzielenie zezwoleń na podjęcie się obowiązków patrona w stosunku do drugiego aplikanta.

Nowa siedziba Rady Adwokackiej. W dniu 10 stycznia 1937 r. po całkowitym ukończeniu remontu lokali, przeznaczonych na biuro Rady, odbyło się poświęcenie nowej siedziby Rady we własnej nieruchomości przy Al. Jerozolimskiej pod Nr. 11 w Warszawie.

Na uroczystość powyższą przybyli Wiceminister Sprawiedliwości Sieczkowski, liczni przedstawiciele Sądownictwa powszechnego i administracyjnego, Prokuratury i Prokuratorii Generalnej, członkowie władz korporacyjnych i przedstawiciele zrzeszeń adwokackich oraz prasy prawniczej i najpoczytniejszych pism codziennych.

Poświęcenia dokonał ks. infułat Kazimierz Bączkiewicz, który wygłosił do zebranych przemówienie. W imieniu Rady Adwokackiej przemówił Dziekan L. Nowodworski [1]. Po uroczystości poświęcenia odbyło się śniadanie, na którym wygłoszono szereg toastów.

Księga zarządzeń Dziekana Rady. Do księgi tej, wzorem roku ubiegłego [2], wpisywane były zarządzenia Dziekana w zakresie administracji ogólnej sprawami Izby, dotyczące zwłaszcza czynności, mających powtarzać się periodycznie.

Pokoje adwokackie w sądach. W okresie sprawozdawczym przeprowadzone zostało gruntowne odświeżenie pokoju adwokackiego w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie.

Biuro Rady. Skład osobowy biura Rady, obejmującego kancelarię ogólną, kasę, bibliotekę oraz sekretariaty Kolegium Rzeczników Dyscyplinarnych i Sądu Dyscyplinarnego, był w okresie sprawozdawczym następujący:

Dyrektor biura — Dudziński Zygmunt, kierownik buchalterii — Nowicki Ignacy, referent sekretariatu Kolegium Rzecz-

---

[1]) Teksty obu przemówień zamieszczone zostały w „Palestrze", 1937 r., str. 82.

[2]) Patrz sprawozdanie za r. 1935/36, str. 11.

ników Dyscyplinarnych — Sokołowski Leszek, referent sekretariatu Sądu Dyscyplinarnego — Brayczewska Maria.

Urzędnicy: Andrzeykowicz Maria, Gałecki Leonard, Herbstówna Janina, Komorowski Ryszard, Korytkowska Maria, Leszczewska Wacława, Markowski Julian, Przyborzyna Zofia, Sztajnert Zygmunt, Śmiarowska Helena, Świerżewski Walerian.

Zbieraniem zaległych składek izbowych i pośmiertnych oraz kosztów postępowania dyscyplinarnego zajmowali się zaangażowani w ubiegłym okresie sprawozdawczym 3 inkasenci.

Obsługę biura Rady i pokojów adwokackich w Sądach Apelacyjnym, Okręgowym i Grodzkim pełniło 7 woźnych i 2 gońców.

Ruch pism w okresie sprawozdawczym był następujący:

Dziennik podawczy zawierał numerów — 11.399
„ wychodzący „ „ — 13.005

Biuro prowadzi cały szereg repertoriów, wykazów i skorowidzów, a nadto administrację wydawanego nakładem Izby czasopisma „Palestra".

II. Działalność Rady Adwokackiej.

1. Sprawy ogólne.

Powołanie b. Dziekana Rady Adama Chełmońskiego na stanowisko Wiceministra Sprawiedliwości. Żywym echem w życiu Izby odbiła się w okresie sprawozdawczym nominacja w dniu 24 kwietnia 1937 r. na stanowisko Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości adwokata Adama Chełmońskiego, długoletniego członka Rady Adwokackiej w Warszawie, w latach 1932/33 jej Wicedziekana, a w latach 1933/34 i 1934/35 — Dziekana.

Bezpośrednio po ogłoszeniu nominacji Dziekan Rady wysłał pod adresem nowego Wiceministra depeszę, we własnym i Rady Adwokackiej w Warszawie imieniu witając objęcie przez b. Dziekana stanowiska Wiceministra Sprawiedliwości i życząc jak najowocniejszych wyników pracy dla dobra Rzeczypospolitej.

W odpowiedzi Dziekan otrzymał pismo odręczne Pana Wiceministra, zawierające wyrazy podziekowania za życzenia, żalu z powodu rozstawania się z adwokaturą i nadziei, że utrzyma z nią nadal najlepsze stosunki.

Przed objęciem nowego stanowiska adw. Chełmoński złożył Dziekanowi wizytę pożegnalną w lokalu Rady Adwokackiej; zaraz zaś po objęciu przez Pana Wiceministra urzędowania Dziekan wraz z Wicedziekanem złożyli mu urzędową wizytę powitalną w gmachu Ministerstwa Sprawiedliwości.

Z inicjatywy i staraniem Związku Prawników Kresowców w dniu 1 czerwca 1937 r. odbył się bankiet koleżeński celem uczczenia Wiceministra Chełmońskiego, będącego członkiem tego Związku. Na bankiecie Radę Adwokacką w War-

szawie reprezentowali Dziekan i Wicedziekan oraz członkowie Rady: Ignacy Baumberg, Zygmunt Blenau, Natan Grodziński, Michał Kulczycki i Feliks Zadrowski. Przemówienia okolicznościowe wygłosili Dziekan L. Nowodworski i Wicedziekan S. Urbanowicz.

Udział Izby w zbiórce na Fundusz Obrony Narodowej. W dalszym ciągu podjętej w poprzednim okresie sprawozdawczym [1]) akcji zbiórki na Fundusz Obrony Narodowej Rada Adwokacka w dniu 30 stycznia 1937 r. wystosowała do członków Izby komunikat [2]), przypominający obowiązujące normy składek i raz jeszcze wzywający członków Izby do wpłacania składek zaległych i bieżących. Dziekan Rady w charakterze członka brał udział w Wydziale Wykonawczym Komitetu Zbiórki Prawnictwa Polskiego na Fundusz Obrony Narodowej.

Niestety do dnia 1 listopada 1937 r. ze składek wpłynęła ogółem tylko suma zł. 17.917.25, którą Rada Adwokacka przekazała Naczelnej Radzie Adwokackiej.

Zbiórka prawnictwa polskiego na Fundusz Obrony Narodowej została przedłużona do dnia 31 grudnia r. b.; w związku z tym Rada Adwokacka raz jeszcze zwróciła się do członków Izby z odpowiednim apelem. Należy mieć nadzieję, że wszyscy członkowie Izby do powyższego terminu spełnią obowiązek obywatelski i przyczynią się do tego, aby udział Izby Adwokackiej Warszawskiej w ogólnym darze prawnictwa polskiego dla naszej Armii był odpowiedni.

Udział Izby w akcji pomocy zimowej. W związku z apelem Ogólno-Polskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym do dobrowolnych świadczeń w 5 miesiącach zimowych na rzecz pomocy bezrobotnym Rada Adwokacka wezwała komunikatem [3]) członków Izby do spełnienia powyższego obowiązku obywatelskiego, podając podstawy i normy składek, ustalone przez Komitet dla wolnych zawodów i zalecając członkom Izby stosowanie się do nich.

---

[1]) Patrz sprawozdanie za r. 1935/36, str. 13.

[2]) Komunikat Nr. 219, patrz „Palestra" 1937 r., str. 91.

[3]) Komunikat Nr. 217, patrz „Palestra" 1936 r., str. 1065.

Izba — członkiem Czerwonego Krzyża. Na mocy uchwały z dnia 14 czerwca 1937 r. (prot. Nr. 25 § 21) Rada Adwokacka zapisała Izbę Adwokacką Warszawską na dożywotniego członka Polskiego Czerwonego Krzyża.

Opinia o projekcie rządowym ustawy o zmianach w ustroju sądów powszechnych i postępowaniu karnym. Wskutek petycji szeregu członków Izby oraz mając na uwadze, że wniesiony do Sejmu w styczniu 1937 r. rządowy projekt reformy prawa o ustroju sądów powszechnych i kodeksu postępowania karnego ma doniosłe znaczenie dla wymiaru sprawiedliwości w Państwie i wymaga przeto zabrania głosu przez adwokaturę, Rada Adwokacka uchwałą z dnia 16 lutego 1937 r. (prot. Nr. 8 § 1), powołała komisję specjalną [1]), której powierzyła opracowanie, na użytek Rady Adwokackiej w Warszawie oraz Naczelnej Rady Adwokackiej, uwag i wniosków co do projektu, o którym mowa.

Jednocześnie Rada Adwokacka zwróciła się do Naczelnej Rady Adwokackiej z prośbą o rozważenie projektu rządowego, o ewentualne zażądanie co do tego projektu opinii poszczególnych rad adwokackich i o przedstawienie, w charakterze naczelnej reprezentantki adwokatury, czynnikom właściwym opinii i wniosków co do zamierzonej reformy procesu karnego.

Projekt rządowy wydrukowany został w „Palestrze" [2]), a ponadto Rada Adwokacka zarządziła sporządzenie z funduszów Izby drukowanych odbitek tego projektu na użytek własny, Naczelnej Rady Adwokackiej i wogóle członków Izby.

Już w dniu 26 lutego 1937 r. komisja przesłała Radzie Adwokackiej szczegółowo opracowaną opinię (drugi egzemplarz opinii komisja przesłała Naczelnej Radzie Adwokackiej), której całkowity tekst zamieszczony został w „Palestrze" [3]); warto tu jednak przytoczyć część wstępną, ponieważ charakteryzuje ona ustosunkowanie się adwokatury do omawianego zagadnienia.

---

[1]) Patrz wyżej str. 8.
[2]) Patrz „Palestra" 1937 r., str. 123.
[3]) Patrz „Palestra" 1937 r., str. 187.

Na mocy uchwały Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1937 r. wpłynął do Sejmu projekt o zmianach w ustroju sądów powszechnych i postępowaniu karnym. I jedna i druga ustawa, jako zmierzające do zapewnienia Państwu i obywatelom prawidłowego wymiaru sprawiedliwości, posiada doniosłe znaczenie społeczne. Zwłaszcza kodeks postępowania karnego, gwarantujący każdemu obywatelowi należyte przeprowadzenie procesu karnego, od którego wyniku zależy cześć, mienie, wolność, a czasem nawet i życie oskarżonego, jest ustawą tak ważką i tak zazębiającą się o wszelkie przejawy życia publicznego i prywatnego, że nie wymaga bliższego i bardziej szczegółowego twierdzenia, iż przy zmianach, uzupełnieniach i nowelach przepisów procesu karnego zachować należy jaknajdalej idącą ostrożność i przezorność, aby przez wprowadzenie zmian, zmierzających naprzykład ku usprawnieniu, skróceniu czy uproszczeniu procesu, nie narazić na szwank najistotniejszego celu ustawy, to jest wykrycia i ustalenia prawdy materialnej, a co za tym idzie, zapewnienia sądom Rzeczypospolitej możności wydawania słusznych i sprawiedliwych orzeczeń.

W świetle powyższych rozważań zrozumiałym się staje, że wymieniony na wstępie projekt poruszył opinię publiczną i zwrócił na siebie uwagę kół prawniczych.

Z uzasadnienia projektu jest wiadomym, że projekt opracowany został po zasięgnięciu opinii przedstawicieli magistratury sądowej i urzędu prokuratorskiego. Nie zwracano się o opinię do adwokatury; jednakowoż w przeświadczeniu, że adwokatura, jako współdziałająca wymiarowi sprawiedliwości, ma prawo zabrać głos w tej sprawie, uważaliśmy za słuszne wypowiedzieć swoją opinię o projekcie, zaznaczając z całym naciskiem, że, przystępując do krytycznej oceny projektu, mieliśmy na względzie jedynie i wyłącznie dobro sprawy publicznej i dlatego tylko w tych punktach projektu zgłaszamy wnioski, w których według naszego zdania projekt wydaje się nieodpowiadającym zadaniom prawidłowego procesu karnego, a więc niecelowym.

Po przeprowadzeniu dyskusji nad powyższą opinią Rada Adwokacka w dniu 9 marca 1937 r. (prot. Nr. 11 § 3) postanowiła zawiadomić Naczelną Radę Adwokacką, że podziela uwagi i wnioski komisji.

Przekazanie Uniwersytetowi Józefa Piłsudskiego insygniów dla Dziekana Wydziału Prawa. Jeszcze w 1922 roku Rada Adwokacka w Warszawie wezwała adwokatów — członków Izby do składek dobrowolnych na ufundowanie berła dla

Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego; wskutek jednak ówczesnego raptownego spadku wartości pieniądza zebrany fundusz zmalał niemal do zera, wobec czego projekt nie został urzeczywistniony.

Niewykonaną inicjatywę Rady Adwokackiej w Warszawie podjęło w 1927 r. „Koło Prawników Polskich"; członek zarządu tego Stowarzyszenia, wieloletni członek Rady Adwokackiej w Warszawie, a następnie Naczelnej Rady Adwokackiej ś. p. adwokat Teodor Bojanowicz z dobrowolnych składek zebrał fundusz, który pozwolił w 1929 r. na zamówienie — według projektu, opracowanego przez prof. Mieczysława Kotarbińskiego, — w firmie „Bracia Łopiańscy" insygniów dziekańskich: berła i łańcucha.

Wskutek rozwiązania w 1931 r. „Koła Prawników Polskich", a następnie zgonu w 1932 r. ś. p. Teodora Bojanowicza rzecz poszła znów w odwłokę.

Zajęła się nią ponownie Rada Adwokacka w Warszawie w okresie sprawozdawczym — z inicjatywy Dziekana. Wskutek podjętych zabiegów (podstawą ich były stosunki, które w swoim czasie łączyły „Koło Prawników Polskich" z Radą Adwokacką, oraz rozrachunki finansowe z tytułu wspólnego przez pewien czas lokalu) w maju 1937 r. — w związku z likwidacją b. Koła Prawników Polskich — nastąpiło przekazanie praw do zamówionych lecz od wykonawców jeszcze nie odebranych berła i łańcucha Radzie Adwokackiej w Warszawie, która uiściła resztę należności i weszła w ten sposób w posiadanie wspomnianych przedmiotów.

Uroczystość przekazania insygniów Uniwersytetowi Józefa Piłsudskiego odbyła się dnia 4 listopada 1937 r. w audytorium nowego gmachu Wydziału Prawa w obecności pp. Wiceministra A. Chełmońskiego, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego Leona Supińskiego, Dyrektora Departamentu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego prof. Aleksandrowicza, Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej Ludwika Domańskiego, Zastępcy Prezesa Sądu Dyscyplinarnego Izby Tadeusza Tomaszewskiego, większości członków Rady Adwokackiej w Warszawie oraz b. Dziekanów, ciała profesorskiego, przedstawicieli Sądownictwa i Prokuratury, prezesów Stowa-

rzyszeń prawniczych, redaktorów warszawskiej prasy prawniczej i licznie zebranej młodzieży uniwersyteckiej.

Znaczenie i niezwykły charakter uroczystości podkreślił prezydujący J. M. Rektor prof. Antoniewicz. Dziekan Rady Adwokackiej Leon Nowodworski — wręczając berło i łańcuch do rąk J. M. Rektora, który z kolei wręczył je Dziekanowi Wydziału Prawa — wygłosił przemówienie okolicznościowe, podnosząc, że insygnia mają być widomym znakiem łączności duchowej adwokatury i wogóle prawnictwa polskiego z Wydziałem Prawa Wszechnicy. Dziękowali w serdecznych słowach J. M. Rektor Antoniewicz i Dziekan Wydziału Prawa prof. Roman Rybarski, który wygłosił dłuższe przemówienie [1]), podnosząc zasługi, które polska adwokatura położyła dla rozwoju polskiej nauki prawa.

Insygnia zostały wykonane artystycznie ze srebra złoconego; na łańcuchu u dołu z jednej strony popiersie cesarza Justyniana, z drugiej — króla Kazimierza Wielkiego, pośrodku tarcza — na niej miecz i waga, poniżej napis: „jus suum cuique"; z tylnej strony na tarczy wyryty napis: „Dziekanowi Wydziału Prawa Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego — Izba Adwokacka Warszawska d. 4.XI.1937"; na berle — postać Temidy z przepaską na oczach.

Sprawa Fundacji im. Fr. Kotermanowiczowej. W sprawie tej [2]), po uchyleniu pierwszego wyroku przez Sąd Najwyższy, Sąd Apelacyjny w dn. 7—21 maja 1937 r. zatwierdził pomyślny dla fundacji wyrok pierwszej instancji. Termin do wniesienia przez spadkobierców ś. p. Kotermanowiczowej skargi kasacyjnej na powyższy wyrok jeszcze nie upłynął.

W imieniu Rady Adwokackiej występowali przed Sądem Apelacyjnym b. Dziekan Stanisław Janczewski i członek Rady Feliks Zadrowski.

Na posiedzeniu w dniu 25 maja 1937 r. (prot. Nr. 21 § 2) Rada Adwokacka uchwaliła wyrazić gorące podziękowanie

---

[1]) Przemówienia Dziekanów L. Nowodworskiego i prof. R. Rybarskiego zostały wydrukowane in extenso w „Palestrze", 1937 r., str. 999 i 1004.

[2]) Patrz sprawozdanie za r. 1935/36, str. 16.

wszystkim adwokatom — członkom Izby[1]), którzy w procesie powyższym występowali bezinteresownie w imieniu Rady Adwokackiej, w szczególności zaś i zwłaszcza członkowi Rady adw. Feliksowi Zadrowskiemu, który sprawę prowadził od początku aż do ostatniej chwili, a którego wielkiej, ofiarnej pracy i energii zawdzięczać należy, niewątpliwie, tak pomyślny wynik procesu. Adw. F. Zadrowski oświadczył, że miał jak najgłębsze przekonanie o słuszności bronionej sprawy, a podnietą w pracy i w obronie była mu zawsze myśl, że, w razie utrzymania testamentu i stworzonej nim fundacji w mocy, stołeczna Rada Adwokacka rozporządzać będzie środkami, pozwalającymi na odpowiednie wspieranie i kształcenie młodych prawników polskich, t. j. na akcję tak bardzo potrzebną i pożyteczną.

W związku z powyższym wyrokiem Sąd Apelacyjny na wniosek adw. F. Zadrowskiego uchylił sekwestr nad będącą majątkiem Fundacji nieruchomością. Wobec konieczności przejęcia majątku fundacji i podjęcia normalnych jej czynności Rada Adwokacka na posiedzeniu w dniu 28 września 1937 r. (prot. Nr. 31 § 3), na zasadzie § 4 statutu fundacji, wyłoniła ze swego grona komitet zarządzający fundacją[2]) oraz przelała na ten komitet wszystkie swe uprawnienia zarządu fundacją.

Mając na uwadze objawioną wolę testatorki, która wyznaczyła adw. Maurycego Sonenberga wykonawcą swej ostatniej woli, Rada Adwokacka upoważniła komitet do dokooptowania adw. Sonenberga w charakterze swego członka.

Na posiedzeniu w dniu 9 listopada 1937 r. komitet dokooptował do swego składu adw. M. Sonenberga, oraz ukonstytuował się, jak następuje: przewodniczący — Dziekan L. Nowodworski (z urzędu), zastępca przewodniczącego — B. Bielawski, przewodniczący komisji stypendialnej — F. Zadrowski, sekretarz — Z. Blenau, skarbnik — B. Suligowski, zastępca skarbnika — M. Sonenberg. Komitet upoważnił skarbnika do przejęcia od sekwestratora majątku fundacji. Ponadto komitet przedyskutował zasady regulaminu fundacji, który ma być opracowany w możliwie niedługim czasie.

---

[1]) Bolesław Bielawski, Wacław Brokman, Ludwik Domański, Stanisław Janczewski, Stanisław Szczepański, Feliks Zadrowski.

[2]) Patrz wyżej str. 7.

Z uwagi na to, że w najbliższym czasie fundacja przystąpi do swej właściwej działalności, godzi się tu zamieścić statut fundacji, zatwierdzony w 1930 r. przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 1.

Na mocy testamentu własnoręcznego Franciszki Kotermanowiczowej z dnia 22 września 1929 r., ogłoszonego przez sędziego Różyckiego w zastępstwie Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie w dniu 5 listopada 1929 r. i złożonego u notarjusza Karola Hettlingera w Warszawie (rep. Nr. 6296 z 1929 roku) powołana została do życia fundacja pod nazwą: „Fundacja imienia Franciszki z Rzepnickich Kotermanowiczowej dla osób poświęcających się nauce prawa".

§ 2.

Majątek fundacji stanowi nieruchomość w Warszawie przy ulicy Chmielnej Nr. pol. 23, Nr. hip. 1564 C.

§ 3.

Dochody z majątku fundacji obracane będą zgodnie z intencją testatorki na zasiłki na kontynuowanie studjów lub wydawnictwa własnych prac dla niezamożnych polaków, obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, którzy kończą, bądź ukończyli już studja prawnicze i zamierzają się poświęcić nauce prawa.

§ 4.

Zarząd fundacji sprawuje Rada Adwokacka Okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie; celem bezpośredniego zawiadywania majątkiem fundacji Rada Adwokacka może wyłonić ze swego grona Komitet pod przewodnictwem Dziekana w składzie 5 osób i przelać nań swe uprawnienia bądź w całości, bądź w części.

Siedzibą zarządu jest m. st. Warszawa.

§ 5.

Do zakresu działalności Rady Adwokackiej, względnie wyłonionego przez nią Komitetu, należy ustalanie corocznie budżetu fundacji, pobieranie dochodów z jej majątku, określanie wysokości zasiłków i przyznawanie i wypłacanie zasiłków osobom uprawnionym, ewentualnie decyzja co do sprzedaży stanowiącego majątek fundacji domu i lokata w ten sposób uzyskanej sumy pieniężnej.

§ 6.

Fundację reprezentują we wszystkich czynnościach prawnych i we wszystkich stosunkach z władzami Dziekan i Sekretarz Rady Adwokackiej w Warszawie.

§ 7.

Zarząd fundacji składa co roku sprawozdanie ze swej działalności Panu Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Wydawnictwo „Palestry". „Palestra" wydawana była w dalszym ciągu, jako organ Rady Adwokackiej w Warszawie, poświęcony zagadnieniom prawnym i korporacyjno-zawodowym.

Naczelnym redaktorem „Palestry" był nadal członek Izby Adam Chełmoński — aż do kwietnia 1937 r., gdy — wobec mianowania go Wiceministrem Sprawiedliwości — zrzekł się kierownictwa. Rada Adwokacka na posiedzeniu w dniu 27 kwietnia 1937 r. uchwaliła złożyć Adamowi Chełmońskiemu „głęboką podziękę za pełnienie, zawsze z wielką godnością, obowiązków redaktora naczelnego „Palestry" od 1932 r. i prowadzenie pisma w sposób, zapewniający organowi stołecznej Rady Adwokackiej wysoki poziom, bogatą treść i stały rozwój". Na opróżnione stanowisko naczelnego redaktora Rada Adwokacka powołała Dziekana Leona Nowodworskiego.

Funkcje sekretarza i redaktora odpowiedzialnego „Palestry" pełnił nadal członek Izby Kazimierz Kraushar.

Obejmując kierownictwo redakcyjne, Dziekan Leon Nowodworski zamieścił w Nr. 5 „Palestry" artykuł wstępny, którego część pierwsza stanowiła pożegnanie ustępującego Naczelnego Redaktora, a część druga zawierała, między innymi, oświadczenie następujące:

„Obejmując, z woli Rady Adwokackiej, kierownictwo redakcyjne „Palestry", uważam za swój obowiązek utrzymać ją nadal na wysokim poziomie; pragnę, aby nadal była odzwierciedleniem życia adwokatury, aby na jej łamach omawiane były wszelkie zagadnienia, dotyczące zjawisk i potrzeb życia adwokackiego, ustroju i samorządu, zasad etyki zawodowej i obowiązków obrończych — w imię stałej troski o wysoki poziom moralny, stanowisko i znaczenie adwokatury w życiu Państwa

i społeczeństwa. Dokładać będę starań, aby w sprawach tych zasilali „Palestrę" swymi myślami i pracami wszyscy, którym dobro adwokatury leży na sercu; by wśród współpracowników nie brakło zwłaszcza głosów wybitnych przedstawicieli naszego stanu, do których zwracam się o to z usilną prośbą i gorącym apelem!

Wierny poglądom, którym dałem wyraz bezpośrednio przed powołaniem mnie na stanowisko Dziekana Rady Adwokackiej w Warszawie, pragnąłbym, aby organ prasowy stołecznej Rady Adwokackiej swą treścią i kierunkiem przyczyniał się stale do utrwalania i rozwoju w naszej adwokaturze głębokiej polskiej kultury i polskich tradycyj".

W roku sprawozdawczym w „Palestrze" wprowadzono nowy dział: „Orzecznictwo sądowe w sprawach adwokatury", w którym zamieszczane są orzeczenia sądowe oraz tezy z wyroków, głównie Sądu Najwyższego i Najwyższego Trybunału Administracyjnego, dotyczące zawodu obrończego. „Palestra" wydaje nadal zainicjowany przed kilku laty „Biuletyn Naczelnej Rady Adwokackiej", korzystając w tym względzie z współpracy członka Izby adw. Mieczysława Ettingera. Rozszerzone zostały dział urzędowy: „Z Rady Adwokackiej w Warszawie" i dział: „Orzecznictwo dyscyplinarne". Ogółem „Palestra" w okresie sprawozdawczym liczy 1186 stronic.

Byłoby wielce pożądane, by „Palestra" otrzymywała wszelkie wiadomości i artykuły, dotyczące spraw adwokatury w poszczególnych ośrodkach.

Na Zjeździe Delegatów Rady Adwokackiej w dniu 12 czerwca 1937 r.[1]) z apelem w tym względzie zwrócił się do obecnych naczelny redaktor „Palestry" Dziekan L. Nowodworski, jednakże materiały takie „Palestra" otrzymuje zbyt rzadko.

Dane co do prenumeraty i kosztów zawarte są w sprawozdaniu finansowym Rady Adwokackiej.

Jubileusz 60-lecia pracy zawodowej adwokata Dobrosława Kleyny. W dniu 29 maja 1937 r. odbył się w Piotrkowie obchód jubileuszu 60-lecia pracy zawodowej adwokata Dobrosława Kleyny, członka Izby Adwokackiej Warszawskiej, wieloletniego Delegata Rady Adwokackiej w Piotrkowie.

---

[1]) Pątrz „Palestra", 1937 r., str. 681.

Pracami przygotowawczymi zajął się miejscowy komitet organizacyjny; w skład komitetu honorowego wszedł, między innymi, Dziekan L. Nowodworski.

W związku z jubileuszem Rada Adwokacka na posiedzeniu w dniu 25 maja 1937 r. (prot. Nr. 21 § 1) uchwaliła „złożyć Czcigodnemu Jubilatowi, Seniorowi Izby Adwokackiej Warszawskiej, wieloletniemu Delegatowi Rady Adwokackiej w Piotrkowie najserdeczniejsze powinszowania z powodu sześćdziesięciolecia tak wytrwałej, tak różnorodnej i tak owocnej pracy na polu życia adwokackiego, prawniczego i wogóle polskiego życia społecznego; wyrazy szczerego i głębokiego za tę pracę uznania; gorące życzenia długich jeszcze lat pracy dla dobra adwokatury i kraju".

Przybyły na obchód Wiceminister Sprawiedliwości Chełmoński na uroczystym posiedzeniu w gmachu miejscowego Sądu Okręgowego wręczył Jubilatowi nadany mu przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej złoty krzyż zasługi.

Na obchodzie jubileuszu Radę Adwokacką reprezentował Dziekan L. Nowodworski, który wygłosił na cześć jubilata przemówienie.

Czynności reprezentacyjne. Ustalonym już zwyczajem, po ukonstytuowaniu się Rady Adwokackiej w obecnej kadencji, Dziekan Rady wraz z Wicedziekanem złożyli wizyty urzędowe: pp. Ministrowi i Wiceministrowi Sprawiedliwości, pp. Pierwszym Prezesom Sądu Najwyższego i Najwyższego Trybunału Administracyjnego, p. Pierwszemu Prokuratorowi Sądu Najwyższego, pp. Prezesom i Prokuratorom Sądu Apelacyjnego i Sądu Okręgowego w Warszawie, p. Prezesowi Prokuratorii Generalnej oraz p. Kierownikowi Sądu Grodzkiego w Warszawie.

Wszyscy wyżej wymienieni przedstawiciele Sądownictwa i Prokuratury rewizytowali Prezydium Rady w jej siedzibie.

W toku tych wizyt omawiany był szereg kwestyj bieżących, dotyczących adwokatury i sądownictwa.

Z okazji dwuletniej rocznicy śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego Prezydium Rady było obecne w dniu 12 maja 1937 r. na odprawionym w Katedrze uroczystym nabożeństwie, a następnie — w godzinach, przeznaczonych w programie uroczystości dla samorządu gospodarczego i zawodowego, — zło-

żyło w imieniu Rady Adwokackiej w Warszawie wieniec u stóp wystawionego w tym dniu na tarasie pałacu Belwederskiego pomnika Marszałka.

Na zaproszenie p. Prezydenta m. st. Warszawy Dziekan Rady wziął udział w Stołecznym Komitecie Obywatelskim Obchodu Święta niepodległości i reprezentował Radę Adwokacką na uroczystościach urzędowych w d. 11 listopada 1937 r.

Dziekan i Wicedziekan reprezentowali Radę Adwokacką na obchodzie dwudziestej rocznicy wznowienia sądów polskich, zorganizowanym w d. 30 października 1937 r. przez Stałą Delegację Zrzeszeń i Instytucyj Prawniczych.

Na zaproszenie Zarządu Głównego Polskiej Macierzy Szkolnej Dziekan wziął udział w Komitecie Głównym Obchodu 3-go Maja i Zbiórki na Dar Narodowy.

Wicedziekan St. Urbanowicz był obecny w imieniu Rady Adwokackiej na odbytym w grudniu 1936 r. walnym zebraniu Stowarzyszenia Prawników Administracyjnych i wygłosił przemówienie powitalne.

Dziekan Rady był na otwarciu w dniu 14 marca 1937 r. Zjazdu Akademickich Kół Prawniczych i wygłosił przemówienie powitalne, a następnie był obecny na zorganizowanym z okazji Zjazdu turnieju krasomówczym.

Na odbyty we Lwowie w dniu 20 marca 1937 r. Zjazd Delegatów Związku Zrzeszeń Młodych Prawników R. P. Dziekan Rady wysłał depeszę z życzeniami owocnych obrad.

Z racji jubileuszu 50-lecia kapłaństwa ks. Arcybiskupa Stanisława Galla, obchodzonego w dn. 5 lipca 1937 r., Dziekan był obecny na uroczystym nabożeństwie w Kościele Katedralnym, po czym wraz z innymi przedstawicielami społeczeństwa składał Dostojnemu Jubilatowi powinszowania i życzenia.

Dziekan L. Nowodworski powitał w imieniu adwokatury warszawskiej p. Andrzeja Gardot, b. dziekana Izby Adwokackiej w Angers, wiceprezesa Związku adwokatów francuskich i profesora Akademii prawa międzynarodowego w Hadze, który w dniu 21 kwietniua 1937 r. wygłosił w sali Towarzystwa Naukowego w Warszawie odczyt p. t. „Polacy w dziełach rzeźbiarza Dawida d'Angers".

Z powodu zgonu ś. p. Jana Karyorego, sędziego Sądu Apelacyjnego w Warszawie, b. wiceprezesa Sądu Okręgowego w Warszawie, sekretarza generalnego Zarządu Głównego Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów R. P. Dziekan L. Nowodworski wysłał pod adresem p. Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie oraz Zarządu Głównego Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów pisma z wyrazami współczucia i ubolewania z powodu straty, jaką poniosło Sądownictwo przez zgon wybitnego sędziego i zasłużonego działacza Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów.

*
*   *

W dniu 21 lutego 1937 r. w godzinach popołudniowych odbyło się u Dziekana Rady L. Nowodworskiego przyjęcie towarzyskie, na które przybyli pp. Minister Sprawiedliwości Witold Grabowski, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego Leon Supiński, Pierwszy Prezes Najwyższego Trybunału Administracyjnego dr. Bronisław Hełczyński, Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej Ludwik Domański, liczni przedstawiciele Sądownictwa i Prokuratury, Notariatu, członkowie władz korporacyjnych adwokackich oraz liczni przedstawiciele palestry.

2. Sprawa nowelizacji prawa o ustroju adwokatury.

Konferencja w Ministerstwie Sprawiedliwości. Na zaproszenie p. Ministra Sprawiedliwości W. Grabowskiego Dziekan i Wicedziekan wzięli udział w dniu 3 grudnia 1936 r. w konferencji, zwołanej z udziałem szeregu członków palestry warszawskiej dla omówienia zagadnień, związanych z organizacją adwokatury i projektowanymi zmianami prawa o ustroju adwokatury. Sprawozdanie z powyższej konferencji zostało zamieszczone w „Palestrze" [1]).

Projekt Naczelnej Rady Adwokackiej. Na podstawie zebranych jeszcze w poprzednim okresie sprawozdawczym ma-

[1]) Patrz „Palestra", 1936 r., str. 1091.

teriałów [1]) Naczelna Rada Adwokacka na posiedzeniu plenarnym w dniu 31 października 1936 r. uchwaliła projekt prawa o ustroju adwokatury [2]) i przesłała go Ministerstwu Sprawiedliwości.

Projekt rządowy. W końcu lutego 1937 r. Rząd złożył w Sejmie projekt prawa o ustroju adwokatury; całkowity tekst projektu wraz z uzasadnieniem został ogłoszony w „Palestrze" [3]). Projekt ten, jako odbiegający od wspomnianego wyżej projektu Naczelnej Rady Adwokackiej, Rada Naczelna przy piśmie z dnia 25 marca 1937 r. przesłała Radzie Adwokackiej celem nadesłania uwag.

Uwagi Rady Adwokackiej. Na skutek powyższego, w wyniku dyskusji, przeprowadzonej na posiedzeniach w dniach 6 i 13 kwietnia 1937 r., Rada Adwokacka przedstawiła Naczelnej Radzie Adwokackiej następujące poprawki [4]):

Do art. 1.

W pierwszym zdaniu między słowami: „adwokatura" i „tworzy" wstawić wyrazy: „jako wolny zawód", w wyniku czego całe zdanie pierwsze otrzymałoby brzmienie następujące:

> „Adwokatura, jako wolny zawód, tworzy jednostkę samorządu gospodarczego i rządzi się przepisami, zawartymi w prawie niniejszym".

Do art. 4.

Zmienić ustęp 2-gi, nadając mu brzmienie następujące:

> „Minister Sprawiedliwości na wniosek Naczelnej Rady Adwokackiej może w okręgu Sądu Apelacyjnego, w którym ma siedzibę więcej niż 2.000 adwokatów, utworzyć dwie lub więcej Izb Adwokackich".

---

[1]) Patrz sprawozdanie za r. 1935/36, str. 34.

[2]) Patrz „Palestra" 1936 r., str. 923.

[3]) Patrz „Palestra" 1937 r., str. 205.

[4]) Przytoczone poprawki odnoszą się do projektu rządowego, wydrukowanego w „Palestrze" 1937 r., str. 205.

Do art. 10.

1) W punkcie 2-im po wyrazach: „jest nieskazitelnego charakteru" wstawić: „i ma nieposzlakowaną opinię", w wyniku czego punkt 2-gi otrzyma brzmienie następujące:

„2) jest nieskazitelnego charakteru i ma nieposzlakowaną opinię".

2) Po punkcie 8-ym, w którego końcu zamiast kropki postawić średnik, dodać punkty 9, 10 i 11 w brzmieniu następującym:

9) obrał siedzibę w okręgu Izby;

10) uiścił obowiązujące składki i opłaty wpisowe: a) na rzecz Izby i b) na rzecz istniejących w Izbie funduszów zapomogowych i ubezpieczeniowych, jeśli ma obowiązek być ich uczestnikiem;

11) złożył ślubowanie.

Do art. 11.

W ustępie drugim skreślić końcowe zdanie:

„Przepis ten nie dotyczy osób, które ostatnio pełniły obowiązki sędziowskie lub prokuratorskie w sądach wojskowych".

Do art. 12.

1) W punkcie 3) w końcu zamiast średnika postawić kropkę.

2) Punkt 4) wydzielić jako osobny, końcowy ustęp art. 12-go, nadając mu brzmienie następujące:

„Od aplikacji adwokackiej wolni są kandydaci, którzy odbyli aplikację sądową i złożyli egzamin sędziowski, a ponadto mają co najmniej 3 lata państwowej służby referendarskiej o charakterze prawniczym. Kandydaci ci są również wolni od egzaminu adwokackiego, jeśli Rada Adwokacka nie uzna jego potrzeby".

Do art. 13.

Pierwszy ustęp art. 13-go zastąpić przez ustęp następujący:

„Po należytym stwierdzeniu, że nie zachodzą już żadne inne przeszkody do wpisu na listę adwokatów, kandydat składa wobec dziekana rady lub jego zastępcy ślubowanie według roty następującej:"

Do art. 16.

Wykreślić wyrazy: „do załatwiania czynności prawnych" i zastąpić wyrazy: „i w postępowaniu swym kierować się zawsze" wyrazami: „kierując się", wskutek czego art. 16 otrzyma brzmienie następujące:

„Adwokat jest powołany do obrony prawa i słuszności; powinien obowiązki swego zawodu spełniać sumiennie i gorliwie, mając na względzie dobro Państwa; dla sądów, urzędów i organów adwokatury mieć poszanowanie; strzec powagi i godności stanu, kierując się zasadami honoru i koleżeństwa".

Do art. 21.

W końcu obecnego tekstu wykreślić kropkę i dodać wyrazy następujące:

„i nie może być zmuszony do ich wyjawienia przed sądem lub jakąkolwiek władzą".

Do art. 30.

1) Zmienić drugie zdanie ustępu 5-go, nadając mu brzmienie następujące:

„Zatajenie przed Radą powyższych okoliczności pociąga nadto skutki dyscyplinarne; w tym przypadku rada odracza powzięcie decyzji co do skreślenia z listy do czasu ukończenia postępowania dyscyplinarnego".

2) W ustępie 4-ym skreślić wyrazy: „ani też należeć do rady nadzorczej przedsiębiorstwa".

3) W ustępie 6-ym po wyrazach „i udziału w komisjach rewizyjnych" wstawić:

„tudzież w radach nadzorczych, jeśli funkcje te, mając charakter kontroli i nadzoru, nie dotyczą czynności zarządu".

Do art. 31.

W ustępie drugim po wyrazach: „prawo wybieralności do rady adwokackiej" postawić przecinek, po którym w s t a w i ć wyrazy: „Komisji Rewizyjnej Izby", wskutek czego cały ustęp brzmieć będzie:

„Prawo wybieralności do rady adwokackiej, komisji rewizyjnej Izby i sądu dyscyplinarnego mają" i t. d. jak w projekcie.

Do art. 44.

Ustępowi pierwszemu nadać brzmienie następujące:

„Każda uchwała Rady Adwokackiej, podlegająca zaskarżeniu, powinna zawierać uzasadnienie".

Do art. 47.

D o d a ć ustęp (3) w brzmieniu następującym:

„Rada Adwokacka ma prawo powierzać spełnianie poszczególnych funkcyj, należących do jej członków, w szczególności w zakresie ich działalności, jako rzeczników dyscyplinarnych, wyznaczanym przez siebie członkom Izby, posiadającym prawo wybieralności do Rady".

Do art. 97.

W ustępie drugim po wyrazach „czynności zawodowych" w s t a w i ć: „karalności dyscyplinarnej lub innych okoliczności" wskutek czego cały ustęp drugi brzmieć będzie:

„Rada Adwokacka może odmówić zezwolenia, jeśli adwokat wskutek szczupłych rozmiarów czynności zawodowych, karalności dyscyplinarnej lub innych okoliczności nie daje rękojmi odpowiedniego kierowania zawodowym wychowaniem i wykształceniem aplikanta".

Do art. 106.

W ustępie 2-m w końcu zamiast słów: „sądu okręgowego" napisać „sądu apelacyjnego".

Do art. 61 — 94.

Art. 61 do 94 projektu rządowego zastąpić przez art. 61 — 98 projektu, uchwalonego przez Naczelną Radę Adwokacką na posiedzeniu w dniu 31 października 1936 r. (Biuletyn Naczelnej Rady Adwokackiej Nr. 11 z 1936 r.), wszelako z następującymi zmianami:

1) W art. 66 wspomnianego projektu Naczelnej Rady Adwokackiej ustęp drugi zastąpić przez ustęp drugi art. 67 projektu rządowego, a mianowicie:

„Jeśli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa karnego, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej, niż przedawnienie karne, ani też nie może nastąpić przed upływem roku od daty prawomocnego zakończenia sprawy karnej".

2) Wstawić nowy art. 66-a w brzmieniu następującym:

„Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych powołane są:

w pierwszej instancji — Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej,

w drugiej instancji — bądź Sąd Dyscyplinarny Odwoławczy przy Naczelnej Radzie Adwokackiej, bądź Izba do Spraw Adwokatury przy Sądzie Najwyższym".

3) W art. 67 pierwszemu zdaniu nadać brzmienie następujące.

„Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej składa się".

4) W art. 71 projektu Naczelnej Rady Adwokackiej ustępowi drugiemu nadać brzmienie następujące:

„Prawa rzecznika dyscyplinarnego przed sądem dyscyplinarnym służą nadto prokuratorowi właściwego sądu apelacyjnego we wszystkich spra-

wach, w których z praw tych uzna za potrzebne skorzystać".

5) W art. 75 ustępowi trzeciemu nadać brzmienie następujące:

„Postanowienie to ulega zaskarżeniu do sądu dyscyplinarnego, w ciągu siedmiu dni od doręczenia jego odpisu, przez osobę, od której doniesienie pochodzi, i przez prokuratora właściwego sądu apelacyjnego. Jeśli zaskarżenie nie pochodzi od prokuratora sądu apelacyjnego, postanowienie sądu dyscyplinarnego jest ostateczne i nie ulega zaskarżeniu".

6) W art. 76 końcowemu zdaniu nadać brzmienie następujące:

„W postanowieniu przeprowadzenia rozprawy dyscyplinarnej należy dokładnie oznaczyć zarzuty, stanowiące przedmiot postępowania".

„Odpisy postanowień o przeprowadzeniu rozprawy lub umorzeniu sprawy należy doręczyć obwinionemu, rzecznikowi dyscyplinarnemu i prokuratorowi apelacyjnemu".

W ustępie trzecim skreślić wyrazy „w wypadkach art. 71 ustęp 2" wskutek czego cały ten ustęp otrzyma brzmienie następujące".

„Na postanowienie sądu dyscyplinarnego o umorzeniu sprawy służy zażalenie do właściwego sądu dyscyplinarnego drugiej instancji rzecznikowi oraz prokuratorowi sądu apelacyjnego. Zażalenie powinno być wniesione w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia odpisu postanowienia".

7) Art. 77-mu nadać brzmienie następujące.

(1) „Sąd dyscyplinarny może na posiedzeniu niejawnym zawiesić tymczasowo w czynnościach adwokata, przeciw któremu wszczęto postępowanie karne lub dyscyplinarne, albo któremu ogłoszono upadłość, jeśli wymaga tego interes publiczny lub powaga stanu adwokackiego.

(2) „Tymczasowe zawieszenie adwokata w czynnościach zawodowych jest obowiązkowe po wyroku ostatniej instancji merytorycznej sądu karnego, skazującym adwokata za przestępstwo z chęci zysku lub innych niskich pobudek.

(3) „Orzekając karę zawieszenia w czynnościach zawodowych lub wykreślenia z listy sąd może w każdym przypadku nakazać zawieszenie tymczasowe adwokata w czynnościach na czas do uprawomocnienia się wyroku. Na poczet orzeczonej kary zawieszenia w czynnościach sąd może zaliczyć, w całości lub w części, czas tymczasowego zawieszenia, nakazanego bądź przed wydaniem wyroku, bądź po jego zapadnieciu.

(4) „Z wyjątkiem przypadków, wymienionych wyżej w ustępach (2) i (3), przed powzięciem postanowienia sąd powinien dać obwinionemu możność złożenia wyjaśnienia ustnie lub na piśmie.

(5) „Na postanowienie w przedmiocie tymczasowego zawieszenia służy obwinionemu, rzecznikowi dyscyplinarnemu i prokuratorowi sądu apelacyjnego zażalenie do właściwego sądu dyscyplinarnego drugiej instancji w ciągu dni 7 od daty doręczenia odpisu postanowienia. Jeśli powodem zawieszenia jest ogłoszenie upadłości — odwołanie rozpoznaje zawsze sąd dyscyplinarny odwoławczy przy Naczelnej Radzie Adwokackiej.

(6) „Zawieszenie adwokata w czynnościach zawodowych następuje z samego prawa, jeśli zapadł wyrok ostatniej instancji merytorycznej sądu karnego, orzekający utratę praw publicznych i obywatelskich, praw honorowych lub utratę prawa wykonywania zawodu adwokackiego".

8) W art. 86

W punkcie a) zamiast słów: „Senat dyscyplinarny przy Naczelnej Radzie Adwokackiej" napisać: „Izba do Spraw Adwokatury przy Sądzie Najwyższym".

9) Art. 87 skreślić w całości.

10) Art. 91-mu nadać brzmienie.

„Zażalenia przeciw postanowieniu, umarzającemu sprawę lub oddalającemu wniosek o przeprowadzenie postępowania dyscyplinarnego, albo w kwestii tymczasowego zawieszenia adwokata w czynnościach, ilekroć zażalenie wniósł również prokurator sądu apelacyjnego, rozpoznaje Izba do Spraw Adwokatury przy Sądzie Najwyższym na posiedzeniu niejawnym. W innych przypadkach zażalenia rozpoznaje sąd dyscyplinarny odwoławczy przy Naczelnej Radzie Adwokackiej".

11) W art. 98 zamiast słów „i Senatu Dyscyplinarnego" napisać: „i Izby do Spraw Adwokatury przy Sądzie Najwyższym".

Udział Rady Adwokackiej w dalszych pracach. Na zaproszenie Przewodniczącego komisji statutowo-regulaminowej Naczelnej Rady Adwokackiej Dziekan i Wicedziekan w ciągu października i listopada 1937 r. wzięli udział w obradach tej komisji nad wysuwanymi w ostatnich czasach propozycjami dalszych zmian w projekcie nowego prawa o ustroju adwokatury. W szczególności omawiana była sprawa podziału członków palestry na adwokatów i mecenasów. W obradach tych Dziekan i Wicedziekan zastrzegli, że stanowisko w tej kwestii w imieniu Rady Adwokackiej mogliby zająć dopiero po otrzymaniu konkretnego projektu i przeprowadzeniu nad nim dyskusji na posiedzeniu Rady Adwokackiej.

Sprawa ustalenia kontyngentów nowych adwokatów. W związku z projektem nowego prawa o ustroju adwokatury, przewidującym przywrócenie obowiązkowej aplikacji sądowej dla kandydatów do stanu adwokackiego, i nastręczającą się potrzebą ustalenia na przyszłość kontyngentów nowoprzyjmowanych aplikantów sądowych dla każdego okręgu Sądu Apelacyjnego, Ministerstwo Sprawiedliwości zwróciło się do Naczelnej Rady Adwokackiej o wypowiedzenie opinii: 1) ilu nowych adwokatów rocznie można przyjąć w poszczególnych

Izbach Adwokackich (z wyodrębnieniem ważniejszych miast w obrębie Izb) bez uszczerbku dla interesów stanu adwokackiego i zgodnie z potrzebami ludności; 2) w jakich okolicach kraju daje się jeszcze odczuwać brak adwokatów.

Naczelna Rada Adwokacka w marcu 1937 r. zwróciła się do wszystkich Rad Adwokackich o nadesłanie odpowiedzi na powyższe pytania.

Rada Adwokacka w Warszawie, po zwróceniu się przede wszystkim do swych Delegatów na prowincji o nadesłanie uwag i danych, przeprowadziła w powyższej sprawie obszerną dyskusję na posiedzeniach plenarnych w dn. 20 i 27 kwietnia 1937 r., w której wyniku wypowiedziała się za wprowadzeniem zasady kontyngentowania i ustaliła przypuszczalne cyfry na kilka lat najbliższych.

Konkluzja opinii Rady Adwokackiej brzmiała, jak następuje:

> „Biorąc pod uwagę, że obecna liczba adwokatów w Izbie Warszawskiej jest nadmierna, oraz że istnieje duży zapas w postaci znacznej liczby aplikantów adwokackich, których przejście do adwokatury w ciągu najbliższego pięciolecia znacznie jeszcze obecną liczbę adwokatów podwyższy; że natomiast trudno przewidywać znaczniejszy w najbliższym okresie ubytek z powodu śmierci lub innych przyczyn; w przypuszczeniu, że dopływ poprzez aplikację sądową i adwokacką będzie, pod mocą nowego prawa, stanowił gros dopływu; że zmniejszy się, a przynajmniej nie zwiększy się, dotychczasowy dopływ do Izby Warszawskiej adwokatów z innych Izb w trybie przeniesienia siedziby; w przypuszczeniu nadto, że życie gospodarczo-ekonomiczne kraju ulegać będzie w ciągu lat najbliższych rozwojowi, —
>
> należy dojść do wniosku, że liczbę nowoprzyjmowanych aplikantów sądowych w okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie, którzy mieliby odbywać tę aplikację, jako przygotowanie do zawodu adwokackiego, można przypuszczalnie — na parę lat najbliższych — określić, mniej więcej, na 40—50 rocznie."

Całkowity tekst odpowiedzi Rady Adwokackiej w Warszawie, szczegółowo uzasadnionej i zilustrowanej danymi statystycznymi, został wydrukowany w „Palestrze" [1]).

---

1) Patrz „Palestra", 1937 r., str. 669.

Do stanowiska, zajętego w powyższej sprawie przez Radę Adwokacką, zgłoszone zostały dwa zdania odrębne: jedno — podpisane przez członków Rady L. Honigwilla, R. Kempnera i J. Stopnickiego, drugie — przez członków Rady I. Baumberga, N. Grodzińskiego, M. Hartglasa i M. Lewita. Oba te odrębne zdania wraz z ich uzasadnieniem również zostały podane w „Palestrze" [1]).

3. Przedstawicielstwo interesów zawodowych

Sprawa domów zdrowia i ubezpieczeń dla adwokatów. Walne Zgromadzenie Izby uchwałą z dnia 28 listopada 1936 r., powziętą wskutek wniosku adw. Wacława Szumańskiego i innych członków Izby, poleciło Radzie Adwokackiej: 1) jak najrychlejsze zajęcie się sprawą stworzenia domów zdrowia dla adwokatów (domów leczniczych, dla uzdrowieńców, odpoczynkowych i t.p.) i porozumienie się w tej sprawie z innymi Radami Adwokackimi celem upowszechnienia instytucji we wszystkich Izbach; 2) obmyślenie sposobów zorganizowania na obszarze całego Państwa, ewentualnie na zasadach ubezpieczeniowych, pomocy dla adwokatów na wypadek choroby, trwałej niezdolności do pracy lub na starość; 3) powołanie specjalnej komisji celem zebrania w powyższych sprawach potrzebnych materiałów, opracowania wniosków i projektów i przedstawienia ich Naczelnej Radzie Adwokackiej [2]).

W wykonaniu powyższej uchwały Rada Adwokacka powołała w dniu 6 kwietnia 1937 r. (prot. Nr. 14 § 31) specjalną komisję [3]) pod przewodnictwem członka Naczelnej Rady Adwokackiej Wacława Szumańskiego, jako wnioskodawcy powyższej sprawy na Walnym Zgromadzeniu, zlecając komisji ukończenie prac i przedstawienie ich wyniku Radzie Adwokackiej do dnia 1 września 1937 r.

Komisja odbyła kilka posiedzeń i w wyniku przeprowadzonej dyskusji doszła do wniosku, że z uwagi na obecne sto-

---

[1]) Patrz „Palestra", 1937 r., str. 678 i 680.

[2]) Patrz protokół Walnego Zgromadzenia Izby; „Palestra", 1937 r., str. 362.

[3]) Patrz wyżej str. 8.

sunki w adwokaturze należy zaniechać projektu stworzenia domów zdrowia, przeznaczonych specjalnie dla adwokatów, a natomiast dążyć do najrychlejszego wprowadzenia jednolitego dla wszystkich Izb Adwokackich systemu pomocy dla adwokatów na wypadek choroby, trwałej niezdolności do pracy lub na starość. Przewodniczący komisji poruszył tę sprawę na posiedzeniu „Komisji Inicjatywy" Naczelnej Rady Adwokackiej, odbytym w październiku 1937 r., w celu zainteresowania zagadnieniem wszystkich Izb Adwokackich. Jako materiał, mogący posłużyć do opracowania sprawy, adw. Szumański przyjął wydane w języku francuskim broszury adwokatów rumuńskich: 1) C. Ionesco p. t. „L'organisation de caisses de retraites pour les avocats" (Organizacja kas emerytalnych dla adwokatów)—zawierającą referat na VI Kongres Międzynarodowy Związku Adwokatów w Brukselli w 1935 r. o organizacji ubezpieczenia adwokatów w różnych państwach i 2) C. Naumesco p. t. „La caisse de retraites des avocats" (Kasa emerytalna adwokatów), zawierającą sprawozdanie na Kongres tegoż Związku w Dubrowniku w 1933 r. o załatwieniu sprawy ubezpieczenia adwokatury w Rumunii przez wprowadzenie specjalnych opłat (znaczki adwokackie) od pism sądowych, jako głównego źródła zasilania kas emerytalnych[1]).

Adw. Szumański zwrócił się do Rady Adwokackiej o wydanie nakładem Izby — w postaci osobnej broszury — sporządzonego jego staraniem przekładu dwóch powyższych prac na język polski, co w zasadzie zostało postanowione, jednak z zastrzeżeniem otrzymania zezwolenia autorów.

Wobec zaniechania projektu utworzenia domu wypoczynkowego Rada Adwokacka na wniosek Głównej Komisji Zapomogowej, zaaprobowany przez wyżej wspomnianą komisję specjalną, postanowiła (prot. Nr. 36 § 26) wystąpić na Walnym Zgromadzeniu Izby z wnioskiem o zaprzestanie na przyszłość pobierania obowiązkowej składki w wysokości 1 zł. miesięcznie na fundusz domu wypoczynkowego, uchwalonej na Walnym Zgromadzeniu Izby w dniu 28 listopada 1936 r.; mając zaś na

---

1) Zaznaczyć należy, że w Nr. 6 „Palestry" z 1937 r., str. 606 — 615 podane zostały informacje, dotyczące ubezpieczenia adwokatów we Włoszech, Rumunii, Austrii, Francji, Jugosławji i Czechosłowacji.

uwadze, że do daty tej uchwały składki wpłacane były dobrowolnie oraz że składki obowiązkowe wpłaciła tylko część członków Izby, Rada Adwokacka zaproponowała zarazem, aby składki, wpłacone na powyższy cel po dacie wspomnianej uchwały, zaliczyć płatnikom na poczet składek, przypadających od nich na fundusz zapomóg pośmiertnych, składki nieściągnięte —umorzyć, sumę zaś, która wpłynęła na fundusz domu wypoczynkowego ze składek dobrowolnych przed uchwałą Walnego Zgromadzenia Izby z dnia 28 listopada 1936 r., — przeznaczyć jako zaczątek funduszu pomocy dla adwokatów na wypadek choroby, niezdolności do pracy lub na starość.

Sprawa utworzenia w Ministerstwie Sprawiedliwości referatu nadzoru sądowego. Po ukazaniu się w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości Nr. 8 z dnia 16 sierpnia 1937 r. zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 lipca 1937 r. w sprawie utworzenia referatu nadzoru sądowego Rada Adwokacka (prot. Nr. 28 § 36) zwróciła się do Naczelnej Rady Adwokackiej o podjęcie odpowiednich kroków w celu wyjaśnienia wątpliwości, mogących wypływać z redakcji zarządzenia, a mianowicie: czy przewidziany nadzór dotyczy jedynie władz samorządu adwokackiego, czy też może być wydokonywany również w stosunku do poszczególnych kancelaryj adwokackich, co byłoby niezgodne z przepisami prawa o ustroju adwokatury. Rada Adwokacka zwróciła zarazem uwagę na wymienienie adwokatury w powyższym zarządzeniu w jednym rzędzie z biurami pisania podań.

Wobec tego, że następnie powyższa sprawa została wyjaśniona w komunikacie prasowym Ministerstwa Sprawiedliwości oraz w ustnym oświadczeniu p. Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, złożonym przedstawicielowi Naczelnej Rady Adwokackiej, Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej na posiedzeniu w dniu 25 września 1937 r. uznał, iż sprawa nie wymaga dalszej interwencji, o czym powiadomił Radę Adwokacką.

Sprawa nowelizacji art. 525 § 1 k. p. k. Wskutek wniosku Rady Adwokackiej, w wykonaniu uchwały Walnego Zgromadzenia Izby z dnia 30 listopada 1935 r. złożonego jeszcze

w poprzednim okresie sprawozdawczym[1]), Naczelna Rada Adwokacka zwróciła się do p. Ministra Sprawiedliwości z przedstawieniem konieczności, w związku z projektowaną nowelizacją kodeksu postępowania karnego, wprowadzenia zmiany do art. 525, polegającej na ustanowieniu obowiązku zawiadamiania obrońców lub pełnomocników stron o terminach rozprawy kasacyjnej przez doręczenie wezwań.

Ministerstwo podzieliło powyższe stanowisko; art. 41 rządowego projektu ustawy o zmianach w ustroju sądów powszechnych i postępowaniu karnym[2]) nadaje art. 525 § 1 k. p. k. brzmienie następujące:

> „Sąd Najwyższy zawiadamia o terminie rozprawy władzę państwową, będącą stroną w sprawie; inne zaś strony — jedynie na ich żądanie, wyrażone na piśmie, i tylko do miejsca wskazanego w Warszawie".

Sprawa doręczania nakazów w postępowaniu nakazowym i upominawczym. Rada Adwokacka w Krakowie zwróciła się do Naczelnej Rady Adwokackiej z prośbą o spowodowanie wydania przez Ministerstwo Sprawiedliwości okólnika, zalecającego sądom doręczanie nakazów zapłaty w postępowaniu nakazowym i upominawczym obu stronom, uzasadniając swą prośbę tym, że dotychczasowa praktyka jest niejednolita, że w niektórych dzielnicach nakazy są doręczane tylko pozwanemu a powodowi dopiero po uprawomocnieniu się nakazu wskutek wniosku o wydanie klauzuli wykonalności; że utrudnia to ściąganie należności, gdyż adwokat, występujący w imieniu powoda, nie wie, czy i kiedy nakaz zapłaty wydano.

Wskutek zażądania przez Naczelną Radę Adwokacką opinii w powyższej kwestii Rada Adwokacka w Warszawie (u. 18.V.1937 r., prot. Nr. 20 § 22) zakomunikowała Radzie Naczelnej:

> że w Warszawie sądy doręczają nakazy zapłaty w postępowaniu nakazowym i upominawczym tylko pozwanemu;
>
> że praktyka ta jest trafna, gdyż przepis art. 376 § 2 k. p. c., nakazujący doręczanie postanowień obu stronom, nie ma

---

[1]) Patrz sprawozdanie za r. 1935/36, str. 47.

[2]) Patrz „Palestra", 1937 r., str. 142.

zastosowania w postępowaniu upominawczym i nakazowym istnieją bowiem dla tych postępowań odrębne postanowienia art. 462 § 1 i 470 k. p. c., nakazujące doręczanie tylko pozwanemu;

że praktyka ta nie wywołuje niedogodności, gdyż sąd, na żądanie powoda, zamieszkałego poza siedzibą sądu, wysyła odpisy nakazów wraz z klauzulą, czy to jako tytułu zabezpieczenia, czy też jako tytułu egzekucji.

Wystąpienie prasowe przeciwko adwokaturze. W „Kurierze Porannym" z dnia 2 marca 1937 r. ukazał się artykuł p. t. „Radykalne zmiany w procedurze karnej", zawierający ustępy, wymierzone przeciwko adwokaturze — w związku z krytyką, z którą w sferach adwokackich spotkał się projekt rządowy nowelizacji kodeksu postępowania karnego [1]). Rada Adwokacka zaraz na posiedzeniu w dniu 2 marca 1937 r. (prot. Nr. 10 § 1) zajęła się sprawą odpowiedniego zareagowania na powyższy artykuł i celem szczegółowego rozważenia kwestii powołała specjalną komisję pod przewodnictwem Dziekana [2]).

Po wysłuchaniu szczegółowego sprawozdania o przebiegu dyskusji na posiedzeniu komisji, odbytym w dniu 7 marca 1937 r, i powziętej przez komisję opinii, Rada Adwokacka na posiedzeniu plenarnym w dniu 9 marca 1937 r. (prot. Nr. 11 § 11) uznała: 1) że omawiany artykuł — z uwagi na ustępy, wymierzone przeciwko adwokaturze, jako całości, — wymaga reakcji ze strony urzędowego przedstawicielstwa adwokatury (przy tym reakcja mogłaby objąć zarazem dwie dotyczące adwokatury publikacje, które jeszcze poprzednio — w 1936 r. — ukazały się w prasie periodycznej); 2) że skoro idzie o zareagowanie w imieniu adwokatury, jako całości, wystąpienie w tej sprawie, a więc i powzięcie decyzji co do sposobu i formy wystąpienia, należy do Naczelnej Rady Adwokackiej, jako — wedle art. 4 pr. o u. a. — urzędowej przedstawicielki całej adwokatury.

O powyższym stanowisku Rada Adwokacka zawiadomiła Naczelną Radę Adwokacką pismem z dnia 13 marca 1937 r., prosząc o najrychlejsze rozważenie sprawy — z wzięciem

---

[1]) Patrz wyżej str. 14.

[2]) Patrz wyżej str. 8.

przy tym pod uwagę zarówno opinii, wypowiedzianej przez wspomnianą wyżej komisję, jak i wypowiadanego w toku dyskusji na posiedzeniu Rady Adwokackiej poglądu, że nie należałoby, może, zaniechać wystąpienia nawet na drogę sądowokarną, niezależnie od tego, jaki mógłby być przebieg i wynik procesu.

Po rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 1937 r. Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej doszedł do wniosku, że nie odpowiadałoby powadze stanowiska naczelnej reprezentacji adwokatury wytaczanie z powodu artykułów, o których wyżej mowa, procesów sądowych; że natomiast pożądanym jest, aby w prasie periodycznej, ogólnej i fachowej, poszczególni członkowie adwokatury wystąpili z wyjaśnieniami, w których, unikając zwrotów polemicznych, w sposób odpowiadający godności i znaczeniu stanu adwokackiego wykazaliby błędność i bezpodstawność atakujących adwokaturę artykułów.

Łączenie adwoktury z pobieraniem emerytury. Rada Adwokacka we Lwowie zwróciła się do Naczelnej Rady Adwokackiej z wnioskiem o przedsięwzięcie starań o uzupełnienie art. 29 pr. o u. a. zakazem łączenia zawodu adwokata z pobieraniem emerytury państwowej lub samorządowej. Naczelna Rada Adwokacka zażądała w tej kwestii opinii wszystkich Rad Adwokackich.

Rada Adwokacka w Warszawie wypowiedziała się (prot. Nr. 42 § 29) przeciwko wnioskowi Rady Adwokackiej we Lwowie z zasad następujących:

> Wniosek swój Rada Adwokacka we Lwowie motywuje tym: 1) że stanowisko adwokata ma charakter prawno publiczny, wskutek czego pobieranie przez adwokata emerytury z funduszów państwowych lub samorządowych stanowiłoby kumulację dwóch źródeł dochodu, niewłaściwą z punktu widzenia interesu materialnego państwowego i samorządowego 2) że pobieranie przez adwokata emerytury z funduszów publicznych musi byc uznane za niepożądane ze względu na zasadę koleżeństwa i etyki zawodowej, gdyż wytwarza z natury rzeczy podział adwokatów na uprzywilejowanych, t. j. korzystających ze stałych subsydiów z zewnątrz, i na nieuprzywile-

jowanych, zdanych wyłącznie na swą działalność zawodową, nadto zaś wpływa na stosunki konkurencyjne, daje bowiem możność traktowania adwokatury, jako ubocznego źródła dochodu, a tym samym oznaczania niższego wynagrodzenia za spełniane czynności.

W związku z pierwszą z przytoczonych dwóch przesłanek należy przede wszystkim stwierdzić, że charakter publiczno-prawny zawodu adwokackiego sam przez się nie może być przeszkodą do łączenia tego zawodu z pobieraniem emerytury z funduszów publicznych, gdyż przepisy, obowiązujące w dziedzinie kumulacji służby państwowej i emerytur, bynajmniej nie wzbraniają emerytom zajmowania stanowisk w służbie państwowej, lecz tylko regulują łączną wysokość uposażenia emerytalnego i dochodu z posady lub z tytułu zajmowania stanowiska notariusza czy pisarza hipotecznego; skoro więc ustawodawca nie uważał za możliwe wydania zakazu łączenia emerytury ze stanowiskiem notariusza, pisarza hipotecznego lub kontraktowego urzędnika państwowego czy samorządowego, a nawet w poszczególnych przypadkach wręcz zezwala adwokatom na piastowanie stanowisk na służbie państwowej, to nie ma żadnej racji wprowadzenia zakazu łączenia pobierania emerytury z zawodem adwokackim.

Poza tym stwierdzić należy, że zarówno ogólna suma dochodów adwokatów-emerytów z zawodu adwokackiego nie jest tak wielka, aby mogła wpływać czy to na stan funduszów państwowych, czy też na ogólny stan ekonomiczny adwokatury. Wprawdzie brak jest ścisłych danych statystycznych o liczbie adwokatów-emerytów, na mocy wszakże zebranych luźnie informacyj można wnioskować, że liczba adwokatów emerytów w całym kraju nie przekracza ogółem 300, przy czym są to emerytury przeważnie drobne, od stu kilkudziesięciu do 600 złotych, pobierają je bowiem przeważnie b. sądownicy cywilni i wojskowi, a mianowicie: sędziowie grodzcy, okręgowi, apelacyjni. Podobnie rzecz się ma z dochodem, osiąganym przez adwokatów emerytów z zawodu adwokackiego. Gdyby przyjąć, że każdy adwokat emeryt osiągnął dochód roczny z zawodu adwokackiego w kwocie 5.000 zł., to przy liczbie 300 emerytów ogólny ich dochód wyniósłby 1.500.000 zł.; dzieląc tę sumę przez 10.000 (ogólna liczba adwokatów i aplikantów adwokackich w całym kraju), otrzymalibyśmy kwotę 150 zł., która przy wyeliminowaniu emerytów mogłaby powiększyć normalny dochód roczny adwokatów - nieemerytów; jest to oczywiście kwota minimalna.

Z tego, co było wyżej powiedziane, wynika, że trudno byłoby w tych warunkach mówić o podziale adwokatów na

uprzywilejowanych i nieuprzywilejowanych. Pomijając wszakże fakt korzystania adwokata-emeryta z uposażenia emerytalnego, podział taki nie wytrzymuje krytyki, gdyż drobne emerytury, powiększające dochód paruset adwokatów-emerytów, nie mogą mieć istotnego wpływu na psychikę i strukturę adwokatury, stan przeciwny świadczyłby źle o poziomie adwokatury. Twierdzenie, że adwokaci-emeryci traktują adwokaturę, jako zajęcie uboczne, i dlatego mogą oznaczać niższe honoraria, co wytwarza jakoby niezdrową konkurencję, jest gołosłowne, wręcz przeciwnie możnaby twierdzić, że adwokat-emeryt, mający minimalne choćby zabezpieczenie w postaci emerytury, jest bardziej swobodny w wyborze i ocenie spraw, z którymi zgłaszają się do niego klienci.

Gdyby zresztą stać na stanowisku, że pobieranie uposażenia emerytalnego obniża poziom honorariów adwokackich i przez to wytwarza niezdrową konkurencję, to tę samą zasadę należałoby zastosować względem t. zw. radcostw prawnych, piastowanych przez adwokatów w instytucjach państwowych, samorządowych, przemysłowych i handlowych, dających adwokatom określoną pensję miesięczną, a wszak nikt kwestii niedopuszczalności łączenia tych radcostw z zawodem adwokackim nie podnosi.

Nie podobna wreszcie nie zwrócić uwagi na to, że emerytura stanowi prawo nabyte i opierające się na fakcie uiszczenia przez adwokata-emeryta składek emerytalnych w ciągu mniej lub więcej długiego szeregu lat jego służby; są to sui generis oszczędności emeryta, które po przesłużeniu określonej ilości lat w służbie państwowej lub komunalnej mają na celu zapewnienie mu minimalnego choćby zaopatrzenia; byłoby rzeczą sprzeczną ze słusznością i sprawiedliwością pozbawiać adwokata-emeryta prawa do pobierania tego zaopatrzenia, tymbardziej, że gdyby te same składki były przezeń wpłacane do któregokolwiek z prywatnych zakładów ubezpieczeń, to otrzymywanie z tego rodzaju źródła renty emerytalnej nie budziłoby, chyba, niczyich wątpliwości.

Sprawa rewizji u adwokatów. W wyniku starań, podjętych w swoim czasie przez Radę Adwokacką w Warszawie, Ministerstwo Sprawiedliwości udzieliło w 1936 r. właściwym władzom zalecenia, aby w razie konieczności rewizji w kancelariach adwokackich w zasadzie były one przeprowadzane przez przedstawicieli sądownictwa, a nie policji, i w obecności delegata Rady Adwokackiej.

W okresie sprawozdawczym zdarzył się, niestety, szereg przypadków tego rodzaju rewizyj — w związku z wszczętymi

przeciwko adwokatom dochodzeniami karnymi. O wszystkich tych przypadkach Rada Adwokacka była zawiadamiana i w każdym delegowała swego członka celem asystowania przy rewizji, mimo iż połączone to było niekiedy ze znacznymi trudnościami praktycznymi, gdy, z uwagi na uznaną przez władze sądowo-śledcze konieczność pośpiechu, zawiadomienie o rewizji Rada Adwokacka otrzymywała na krótko przed jej przeprowadzeniem. W okresie feryj letnich, wobec nieobecności w Warszawie wielu członków Rady, przy kilku rewizjach asystowali z jej ramienia bądź Dziekan, bądź członkowie Prezydium Rady.

Sprawa oględzin i rewizyj skarbowych u adwokatów. Z powodu oględzin i rewizyj, dokonanych przez władze skarbowe w Łomży w kancelariach i mieszkaniach kilku adwokatów w związku z odwołaniami, wniesionymi przez nich od wymiaru podatku obrotowego, oraz okoliczności, w których się te rewizje odbyły, Dziekan i Wicedziekan interweniowali osobiście w Ministerstwie Skarbu i złożyli memoriał, wyłuszczający i uzasadniający pogląd Rady Adwokackiej (prot. Nr. 8 § 36) co do charakteru i zakresu, w jakim oględziny kancelaryj adwokackich przez władze skarbowe są dopuszczalne.

Jednocześnie Rada Adwokacka zwróciła się do Naczelnej Rady Adwokackiej, powiadamiając o powyższej interwencji i zwracając uwagę, że w opracowaniu Ministerstwa Skarbu znajduje się projekt rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej, o którego nadesłanie Naczelnej Radzie Adwokackiej do opinii Rada Adwokacka prosiła Ministerstwo.

Ministerstwo Skarbu wskutek powyższych zabiegów Rady Adwokackiej, podzielając w całości zajęte przez nią stanowisko, w okólniku z dnia 27 kwietnia 1937 r. L. D. V. 2252/37 wyjaśniło?

> że przepisy ordynacji podatkowej nie uprawniają władz skarbowych do przeprowadzania lustracyj (art. 76 ordynacji podatkowej), które powinny nosić charakter zewnętrznej kontroli lokalu, zajętego

na kancelarię, jego urządzenia, ilości personelu i t.p., z wyłączeniem jednak przeglądania akt spraw, prowadzonych przez adwokatów; że na mocy § 2 art. 70 ordynacji podatkowej władzom skarbowym służy prawo przeglądania i badania ksiąg lub zapisków, prowadzonych przez adwokatów celem udowodnienia przed władzami skarbowymi wysokości obrotu i dochodu.

W tym samym okólniku Ministerstwo, uwzględniając poprzednie starania Rady Adwokackiej w tym kierunku, poleciło, aby w postępowaniu egzekucyjnym władze skarbowe nie zajmowały w kancelariach adwokackich maszyny do pisania, jeśli w danej kancelarii znajduje się tylko jedna maszyna (prot. Nr. 21 § 3).

Sprawy podatkowe. Sprawa ksiąg gospodarczych dla adwokatów w związku z wymiarem podatków, którą Rada Adwokacka zajmowała w poprzednich okresach sprawozdawczych[1]), została rozstrzygnięta rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 25 marca 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 270), normującym sposób prowadzenia tych ksiąg przez wolne zawody.

W sprawie ustalenia przeciętnych norm dochodowości na rok 1937 do wymiaru podatku dochodowego w okręgach Izby Skarbowej Grodzkiej w Warszawie oraz Izb Okręgowych w Białymstoku, Łodzi i Warszawie Rada Adwokacka złożyła Ministerstwu Skarbu opinie. Delegowany członek Rady N. Grodziński wziął udział w konferencji, zwołanej w tej sprawie przez Izbę Skarbową Okręgową w Warszawie na dzień 31 maja 1937 r.

Przy ustaleniu powyższych norm władze skarbowe po raz pierwszy wprowadziły rozróżnienie kancelaryj adwokackich w zależności od rodzaju prowadzonych spraw i ustaliły normy dochodowości w sposób następujący[2]):

---

[1]) Patrz sprawozdania r. 1934/35, str. 28 i za r. 1935/36, str. 40.
[2]) Patrz komunikat Nr. 223, „Palestra", 1937 r., str. 914.

w Warszawie i Łodzi.

Nazwa specjalności	wysokość norm w procentach od obrotu				
	Obrót do 8.000 zł	Obrót od 8-9000zł.	Obrót od 9-18.000 zł.	Obrót od 18-30.000 zł.	Obrót ponad 30.000 zł.
Kancelarie: cywilne, administracyjne, skarbowe	60	65	70	75	80
Kancelarie karne . .	65	70	75	80	85

w województwie Warszawskim i Łódzkim.

Nazwa specjalności	wysokość norm w procentach od obrotu				
	Obrót do 8.000 zł.	Obrót od 8-9000zł.	Obrót od 9-18 000 zł.	Obrót od 18-30.000 zł.	Obrót ponad 30.000 zł.
Kancelarie: cywilne, administracyjne, skarbowe	65	70	75	80	85
Kancelarie karne . .	70	75	80	85	90

Przy piśmie z dnia 5 lipca 1937 r. Izba Skarbowa Grodzka w Warszawie przesłała Radzie Adwokackiej do opinii projekt okólnika w sprawie opodatkowania wynagrodzeń adwokatów, pobieranych z tytułu czynności radców prawnych, wedle którego wynagrodzenie adwokata za sprawowanie stałych obowiązków radcy prawnego, chociażby było wypłacane w postaci stałego uposażenia, stanowi przychód od wykonywania zawodu adwokackiego, podlega więc podatkowi przemysłowemu od obrotu oraz podatkowi dochodowemu wedle działu I-go ustawy o tym ostatnim podatku.

W opinii, przesłanej Izbie Skarbowej, Rada Adwokacka zajęła stanowisko, że we wszystkich wypadkach stałego radcostwa prawnego, o stałym, okresowo wypłacanym wynagrodzeniu i ze ściśle ustalonymi zadaniami radcy prawnego — wynagrodzenie, wypłacane adwokatowi z tego tytułu, winno

podlegać przepisom działu II-go ustawy o podatku dochodowym. Opinię powyższą Rada Adwokacka uzasadniła jak następuje.

Słusznym jest stanowisko projektowanego okólnika, o ile chodzi o uznanie, że adwokat, zajmujący stanowisko radcy prawnego, nie pozostaje w stosunku służbowym do instytucji, w której pracuje w charakterze radcy prawnego, albowiem istota wolnego zawodu i zakres uprawnień i obowiązków adwokata, wynikający z prawa o ustroju adwokatury, nie pozwala na uznanie tego rodzaju stosunku zależności adwokata od instytucji, w której pracuje. Wyraża się to przede wszystkim w sposobie wykonywania swoich zadań przez adwokata, który w przedmiocie sposobu prowadzenia spraw, sobie powierzonych, nie może znosić żadnych zleceń służbowych, a winien się kierować jedynie należytym zrozumieniem prawa i nakazami własnego sumienia.

Stosunek adwokata do klienta w zasadzie podlega przepisom umowy zlecenia; w pewnym wypadku nawet radcostwa prawnego stosunek ten będzie stosunkiem prawnym umowy zlecenia.

Jednakże nie do wszystkich wypadków pracy w charakterze radcy prawnego dałyby się zastosować treść i wnioski projektowanego okólnika. Albowiem jeśli adwokat zajmuje stanowisko radcy prawnego na podstawie umowy, która ściśle określa: 1) miejsce jego urzędowania w charakterze radcy prawnego, 2) ilość czasu, jaką ma poświęcać pracy radcy prawnego oraz dokładny zakres zadań radcy prawnego, wreszcie 3) ustalenie stałego okresowo płatnego wynagrodzenia — to w tym wypadku istnieje jednak umowa o pracę. Powołany przez Izbę Skarbową art. 29 pr. o u. a., postanawiając, że z zawodem adwokata nie wolno łączyć pracy w przemyśle i handlu, dodaje jednak dalej „z wyjątkiem czynności radcy prawnego". A więc już nawet stosując interpretację literalną, wynikającą z postanowień prawa o ustroju adwokatury, należy dojść do wniosku, że ustawodawca, o ile chodzi o stanowisko radcy prawnego, liczy się jednak ze stosunkiem „pracy".

Art. 448 Kodeksu zobowiązań ma na widoku różne rodzaje pracy i ustanawia obowiązek spełniania pracy w sposób, jakiego „wymaga rodzaj pracy lub zwyczaj..."; § 2 zaś art. 448 postanawia, że w tych granicach pracownik powinien stosować się do poleceń pracodawcy, nie sprzeciwiających się umowie, ustawom i dobrym obyczajom. W umowie więc, dotyczącej radcostwa prawnego, mogą być zawarte wszelkie elementy umowy o pracę z zachowaniem specyficznych warunków pracy

w zawodzie adwokackim, do którego należy, jak już wyżej wspominaliśmy, sposób wykonywania tej pracy, a więc niezależność z punktu widzenia rzeczowego przy wykonywaniu swoich zadań pracowniczych.

Art. art. 3, 20 i 41 ustawy o podatku dochodowym, podporządkowując pewnego rodzaju uposażenia działowi II ustawy, odróżniają uposażenie służbowe, względnie wynagrodzenie, jakie podatnik uzyskuje ze swego stosunku służbowego, od wynagrodzenia z tytułu najmu pracy. W stosunku służbowym adwokat, w myśl wyżej powiedzianego, pozostawać nie może, jeśli jednak sama umowa precyzuje w sposób stały warunki jego pracy w pewnej instytucji w charakterze radcy prawnego, to zdaniem naszym będzie to umowa najmu pracy z zastrzeżeniem tego indywidualnego sposobu wykonywania pracy, która wynika z postanowień prawa o ustroju adwokatury.

Zarazem Rada Adwokacka zaznaczyła, że w razie nieuwzględnienia powyższego stanowiska zmiana w dotychczasowej praktyce władz skarbowych powinna znaleźć zastosowanie dopiero w przyszłym roku podatkowym.

Izba Skarbowa stanowiska Rady Adwokackiej nie uwględniła [1].

Nie poprzestając na przytoczonej wyżej opinii, złożonej Izbie Skarbowej Grodzkiej, Dziekan i Wicedziekan interweniowali w tej kwestii w Ministerstwie Skarbu. Wreszcie Rada Adwokacka wystosowała w powyższej sprawie do Ministerstwa Skarbu krótki memoriał, przesyłając jego odpis Naczelnej Radzie Adwokackiej z prośbą o poparcie.

Na żądanie poszczególnych Urzędów Skarbowych w Warszawie i na prowincji Rada Adwokacka delegowała szereg adwokatów, jako biegłych do spraw podatkowych. Rada Adwokacka przedstawiła również kandydatów z pośród adwokatury na członków komisyj odwoławczych przy Izbach Skarbowych.

Załatwiając odmownie podanie jednego z członków Izby o interwencję w sprawie jego odwołania od wymiaru podatku, Rada Adwokacka wyjaśniła, że ingeruje wobec władz skarbo-

---

[1]) Okólnik Izby z dnia 4 sierpnia 1937 r., Nr. 200/37 podany został do wiadomości w komunikacie Nr. 222; „Palestra", 1937 r., str. 911.

wych w sprawach zasadniczych, obchodzących ogół adwokatury, nie ma natomiast podstaw do interwencji w sprawach odwołań poszczególnych członków Izby od wymiaru podatkowego (u. 22.XII. 1936 r., prot. Nr. 3 § 16).

Sprawa nowelizacji okólnika Nr. 24 Komisji Dewizowej. Ponieważ p. 3 okólnika Nr. 24 Komisji Dewizowej [1]), zawierającego pewne ogólne zezwolenie natury dewizowej dla adwokatów, prowadzących sprawy cudzoziemców, nastręczał w praktyce wątpliwości i niedogodności, Rada Adwokacka w dniu 16 lutego 1937 r. (prot. Nr. 8 § 31) postanowiła zwrócić się do Komisji Dewizowej o wprowadzenie do wspomnianego okólnika pewnych zmian i uzupełnień [2]).

Postulaty Rady Adwokackiej zostały przez Komisję Dewizową uwzględnione w nowym brzmieniu okólnika, o którym mowa [3]).

Biura pisania podań. W wykonaniu uchwały Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 17 października 1936 r. [3]) Rada Adwokacka zajęła się w okresie sprawozdawczym zebraniem materiałów, dotyczących biur pisania podań.

O nadesłanie takich danych Rada Adwokacka zwróciła się do swych Delegatów na prowincji oraz — drogą komunikatu [1]) — do wszystkich członków Izby.

Na podstawie danych, otrzymanych od Delegatów, Rada Adwokacka sporządziła wykaz biur pisania podań w poszczególnych miejscowościach okręgu Izby Warszawskiej, z podaniem w nim, dla ilustracji, obok liczby biur pisania podań w danej miejscowości — liczby adwokatów, mających w niej siedzibę, a nadto uwag ogólnych co do działalności biur. Wykaz powyższy Rada Adwokacka przesłała Naczelnej Radzie Adwokackiej przy piśmie z dnia 23 czerwca 1937 r.

---

[1]) Patrz „Palestra", 1936 r., str. 642.

[2]) Patrz „Palestra", 1937 r., str. 377.

[3]) Okólnik powyższy podany został do wiadomości w „Palestrze", 1937 r., str. 617.

[4]) Patrz sprawozdanie za r. 1935/36, str. 54.

[5]) Patrz komunikat Nr. 211, „Palestra", 1936 r., str. 1060.

O udzielenie informacyj o biurach pisania podań w okręgu Sądu Okręgowego w Warszawie Rada Adwokacka zwróciła się do właściwych starostów — celem sporządzenia wykazu i dodatkowego przesłania go Naczelnej Radzie Adwokackiej; sprawa ta jest jeszcze w toku.

Sprawa wydawania członkom Izby zaświadczeń dla otrzymania prawa ubogich. Na tle konkretnego podania członka Izby o wydanie zaświadczenia, stwierdzającego, iż znajduje się w sytuacji majątkowej, uniemożliwiającej uiszczenie wpisu sądowego od pozwu przeciwko klientowi o należne honorarium, Rada Adwokacka rozważała (u. 12.X.1927 r., prot. Nr. 33 § 8) pytanie, czy jest powołana do wydawania członkom Izby zaświadczeń, mogących wedle art 112 k. p. c. stanowić podstawę do przyznania przez sąd prawa ubogich, i rozstrzygnęła je przecząco z powodów następujących:

Na mocy art. 112 k. p. c. dla uzyskania prawa ubogich koniecznym warunkiem jest wykazanie się „zaświadczeniem władzy publicznej o stanie rodzinnym, majątku i dochodach".

Rada Adwokacka jest organem władzy publicznej; rozstrzygnąć przeto wypada jedynie, czy jest uprawniona do wydania zaświadczenia, o którym wyżej mowa.

Odpowiedź zależy od tego, czy ustalenie okoliczności, które ma stwierdzać wymagane przez art. 112 k, p. c. zaświadczenie, a więc ustalenie majątku, dochodów i stanu rodzinnego petenta, wchodzi w zakres obowiązków Rady Adwokackiej.

Zakres działania samorządu adwokackiego określony jest w art. 3 pr. o u. a. Ponieważ przepis ten nie przewiduje, aby Rada Adwokacka była uprawniona do stwierdzania stanu majątkowego poszczególnych członków adwokatury, przeto wydanie przez Radę wymaganego przez art 112 k. p c. zaświadczenia nie byłoby ustawowo uzasadnione, a tym samym zaświadczenie mogłoby być uznane przez sąd za nie odpowiadające wymaganiom prawa.

Sprawa wokandy posiedzeń sądowych. Stałą bodaj bolączką adwokatów jest kwestia godzin stawiania się na rozprawy sądowe; w sprawie tej Rada Adwokacka niejednokrotnie już podejmowała odpowiednie kroki i wydawała zalecenia

pod adresem członków Izby — ostatnio w komunikacie Nr. 210 z dnia 23 listopada 1936 r. [1]).

W okresie sprawozdawczym p. Przewodniczący wydziału I cywilnego Sądu Apelacyjnego w Warszawie zapytywał Dziekana, czy nie byłoby wskazane ustalanie wokandy posiedzeń sądowych w ten sposób, aby część spraw (mniej więcej dwie trzecie) była wyznaczana na godz. 10-tą, a pozostałe — na godz. 12-ą. Po przeprowadzeniu w tej sprawie dyskusji na posiedzeniu w dniu 5 października 1937 r. (prot. Nr. 32 § 28), w której toku wypowiadano różne zdania, Rada Adwokacka większością głosów uznała, iż nie widzi przeszkód do wprowadzenia powyższej inowacji.

Tryb udzielania adwokatom zezwoleń na widzenie się z oskarżonym w więzieniu. Niektórzy członkowie Izby zwrócili uwagę Rady Adwokackiej na niejednolite unormowanie w różnych wydziałach Sądu Okręgowego w Warszawie oraz w Sądach Okręgowych na prowincji trybu udzielania zezwoleń na widzenie się obrońców z oskarżonymi, osadzonymi w więzieniu, i otrzymywania od nich pełnomocnictw. W niektórych sądach stosowana jest praktyka, że adwokat nie może otrzymać zezwolenia na widzenie się z oskarżonym bez złożenia jego pełnomocnictwa; dla otrzymania zaś takiego pełnomocnictwa musi złożyć do Sądu odpowiednie podanie wraz z blankietem, który przesyłany jest do więzienia do podpisu i zwracany do Sądu celem wydania adwokatowi. Powoduje to często zwłokę, szkodliwą dla oskarżonego z uwagi na mogący nastąpić upływ terminów procesowych.

W wykonaniu uchwały Rady Adwokackiej Dziekan interweniował w tej sprawie u p. Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie, prosząc o wydanie zarządzeń, aby adwokaci mogli uzyskiwać zezwolenie na jednorazowe widzenie się z oskarżonym, osadzonym w więzieniu, na podstawie swych pisemnych podań i otrzymywać od oskarżonych pełnomocnictwo podczas bytności w więzieniu.

Prezes Sądu Apelacyjnego odniósł się życzliwie do powyższego dezyderatu i obiecał sprawę należycie rozważyć.

---

[1]) Patrz „Palestra", 1936 r., str. 1058.

Doręczanie przez Radę korespondencji, adresowanej do adwokatów. Przebywający w więzieniu oskarżony zwrócił się do Rady Adwokackiej o pośredniczenie między nim a wskazanym przez niego adwokatem w kwestii podjęcia się obrony w sprawie petenta. Rada Adwokacka, podając petentowi adres wskazangeo przez niego adwokata, wyjaśniła, że powinien korespondować z nim bezpośrednio.

W związku z zażaleniem petenta do Naczelnej Rady Adwokackiej Rada Adwokacka wyjaśniła, że w przypadkach skierowania pod jej adresem pism, przeznaczonych dla adwokatów, — pisma te przesyła zawsze pod właściwym adresem, nie ma natomiast obowiązku oraz z wielu względów nie uważa za wskazane pośredniczenia pomiędzy klientami a adwokatami przy powierzaniu lub prowadzeniu spraw (u. 26.I.1937 r., prot. Nr. 6 § 40).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej w uchwale z dnia 27 lutego 1937 r. (poz. 51) uznał słuszność powyższego stanowiska.

Sprawa ułatwienia członkom Izby udziału w Walnym Zgromadzeniu. Członkowie Izby, zamieszkali zarówno w Warszawie, jak, zwłaszcza, na prowincji, szereg już lat podnosili potrzebę poczynienia starań, aby na datę, na którą przypada doroczne Walne Zgromadzenie Adwokatów Izby, nie były wyznaczane w sądach Okręgu Apelacyjnego w Warszawie terminy rozpraw sądowych; za podjęciem takich starań wypowiedział się również odbyty w dniu 12 czerwca 1937 r. Zjazd Delegatów Rady Adwokackiej.

Uznając słuszność tych dezyderatów, Rada Adwokacka wyznaczyła w roku bieżącym termin dorocznego Walnego Zgromadzenia Izby zawczasu, na dzień 27 listopada 1937 r., i jeszcze w czerwcu zwróciła się do pp. Pierwszych Prezesów Sądu Najwyższego i Najwyższego Trybunału Administracyjnego i Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie z prosbą o wydanie, o ile uznają to za możliwe, zarządzeń, aby na datę tegorocznego Walnego Zgromadzenia Izby nie były wyznaczane terminy rozpraw sądowych; pismo do p. Prezesa Sądu Apelacyjnego dotyczyło terminów w Sądzie Apelacyjnym, Sądach

Okręgowych, Grodzkich, Pracy i w Urzędach Rozjemczych dla spraw posiadaczy gospodarstw rolnych.

W odpowiedzi na powyższe starania Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie pismem z dnia 23 lipca 1937 r. zawiadomił Radę Adwokacką, że polecił Wiceprezesom wydziałów Sądu Apelacyjnego i Prezesom Sądów Okręgowych wydanie zarządzeń, aby w miarę możności, o ile tego rodzaju zarządzenie nie wywoła niepożądanych dla stron lub wymiaru sprawiedliwości skutków, na dzień 27 listopada 1937 r. nie były wyznaczane terminy rozpraw i wogóle czynności sądowych z udziałem adwokatów.

Podobne zarządzenia wydali p.p. Pierwsi Prezesi Sądu Najwyższego i Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Rada Adwokacka podjęła również starania w Ministerstwie Komunikacji o przyznanie członkom Izby, mającym siedzibę na prowincji, zniżek kolejowych na przejazd do Warszawy na doroczne Walne Zgromadzenie Izby, jednakże spotkała się z odpowiedzią odmowną.

Różne interwencje. Z szeregu interwencyj, podjętych przez Radę Adwokacką w okresie sprawozdawczym czy to w różnych sprawach poszczególnych członków Izby, czy w kwestiach, związanych z interesami stanu adwokackiego w ogólności, przytoczyć można w niniejszym sprawozdaniu — dla ilustracji — interwencje następujące.

Na wiadomość o zatrzymaniu w końcu grudnia 1936 r. przez władze administracyjne jednego z członków Izby, adwokata z prowincji, Dziekan i Wicedziekan udali się niezwłocznie do p. Wiceministra Spraw Wewnętrznych i po ustaleniu, że wspomniany adwokat został osadzony w Berezie, prosili o możliwie najrychlejsze zwolnienie; zwolnienie nastąpiło w końcu stycznia 1937 r.

W październiku 1937 r. Dziekan interweniował wobec władz prokuratorskich w kwestii aresztowania jednego z członków Izby - aplikanta adwokackiego, podejrzanego o przestępstwo natury politycznej; aplikant ów został wkrótce z aresztu zwolniony.

Wobec brutalnej napaści na jednego z adwokatów-członka Izby w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie w dniu 16 września 1937 r., stanowiącej niedopuszczalną próbę teroryzowania adwokata w związku z wykonywaniem czynności zawodowych (mianowicie obroną oskarżonego), Rada Adwokacka, wyrażając z tego powodu adwokatowi współczucie, zleciła Dziekanowi odpowiednią interwencję u władz prokuratorskich (u. 21.IX.1937 r., Nr. 30 § 10). W wyniku tej interwencji władze prokuratorskie postanowiły objąć oskarżenie w sprawie przeciwko napastnikowi

Z powodu zajścia, które w lutym 1937 r. wywołał w gmachu Sądu Okręgowego w Warszawie biegły sądowy swym zachowaniem się wobec adwokata, występującego w charakterze pełnomocnika strony w sprawie, w której biegły składał opinię, Dziekan interweniował niezwłocznie u pp. Prezesa i Prokuratora Sądu Okręgowego; wynikiem było zarządzenie Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie, skreślające biegłego z listy biegłych sądowych.

Wskutek podania jednego z członków Izby, żalącego się, że w kancelarii Prokuratury przy Sądzie Apelacyjnym w Warszawie odmówiono mu udzielenia informacji, gdyż zgłosił się po godzinie 12-ej, i oświadczono, że zarządzenie nieprzyjmowania interesantów po tej godzinie dotyczy również adwokatów, — Dziekan poruszył tę kwestię w rozmowie z p. Prokuratorem Sądu Apelacyjnego. Pan Prokurator wyjaśnił, że z uwagi na potrzeby urzędowania zachodzi konieczność ograniczenia godzin przyjęć interesantów, że jednak adwokatom informacje będą udzielane i po godzinie 12-ej, zwłaszcza w sprawach pilnych; zarazem p. Prokurator prosił, by adwokaci, w zrozumieniu potrzeb prawidłowego urzędowania, zechcieli się w miarę możności stosować do godzin normalnych, ograniczając informowanie się w kancelarii w godzinach późniejszych do przypadków rzeczywistej potrzeby.

Na wniosek jednego z członków Izby Dziekan interweniował u p. Kierownika Sądu Grodzkiego w Warszawie w kwestii możliwości: 1) wprowadzenia sprzedaży znaczków sądowych we wszystkich oddziałach Sądu Grodzkiego i 2) reorganizacji biura podawczego tegoż Sądu tak, aby adwokaci mogli

składać podania w oddzielnym, specjalnie dla nich tylko przeznaczonym, okienku. P. Kierownik Sądu Grodzkiego obiecał poczynić odpowiednie kroki w kierunku uwzględnienia powyższych dezyderatów, zaznaczając jednak, że — zwłaszcza co do sprzedaży znaczków — zależy to nie tylko od jego decyzji.

4. Nadzór nad działalnością zawodową członków Izby oraz ustalanie zasad obowiązków obrończych i etyki zawodowej.

a. Systematyczne zebranie zasad etyki zawodowej.

W okresie sprawozdawczym prowadzone były dalsze prace przygotowawcze[1]) do opracowania systematycznego zbioru zasad etyki zawodowei i obowiązków obrończych, ustalonych w dotychczasowym orzecznictwie władz korporacyjnych; mianowicie z polecenia Dziekana biuro Rady sporządziło kartotekę orzeczeń i wyjaśnień Rady Adwokackiej w Warszawie. Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej Warszawskiej, Naczelnej Rady Adwokackiej oraz Sądu Dyscyplinarnego Odwoławczego przy Naczelnej Radzie Adwokackiej, wydrukowanych w 11 tomach sprawozdań Rady Adwokackiej w Warszawie (począwszy od r. 1925/26) i w wydawanym od 1935 r. „Biuletynie Naczelnej Rady Adwokackiej".

b. Zarządzenia i wyjaśnienia ogólne.

Sprawa ujawniania nazwisk adwokatów na podaniach przez nich redagowanych. W uchwale z dnia 23 stycznia 1937 r., powziętej na wniosek Rady Adwokackiej w Wilnie, Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej postanowił polecić wszystkim Radom Adwokackim, aby w drodze okólnika zawiadomiły członków swoich Izb, że

> adwokaci, sporządzający dla klientów pisma do sądów i podpisujący je za osoby niepiśmienne, po-

[1]) Patrz Sprawozdanie za r. 1935/36, str. 59.

winni podpisywać je zupełnie wyraźnie albo umieszczać na pismach tych swoje pieczątki z nazwiskiem.

Uzasadnienie tej uchwały brzmiało, jak następuje:

Każda walka legalna z pokątnym doradztwem, stanowiącym plagę społeczną, jest konieczna i wskazana; jednym z przejawów pokątnego doradztwa jest sporządzanie różnych pism i podań przez osoby niekompetentne i niepowołane, które w celu ukrycia swego autorstwa podpisują je zazwyczaj nieczytelnie; każdy podpis zasadniczo, jako stwierdzający treść danego pisma, musi być czytelny i wyraźny i nie powinien nasuwać żadnych wątpliwości co do jego autora; adwokaci podpisują się często niewyraźnie, co nie nastręcza trudności, gdy adwokat działa z pełnomocnictwa klienta, jest wtedy bowiem rzeczą wiadomą, kto pismo podpisał; sprawa przedstawia się jednak inaczej, gdy adwokat podpisuje pismo bez pełnomocnictwa za osobę niepiśmienną, adwokat zaś nie ma żadnego celu ukrywania swego autorstwa.

W uchwale z dnia 25 września 1937 r. Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej rozstrzygnął również ściśle związaną z pierwszą kwestię umieszczania stempli adwokackich na podaniach, sporządzonych przez adwokatów, lecz podpisywanych przez klientów, i ustalił, że

adwokaci, sporządzający w swoich kancelariach w imieniu klientów podania, pozwy, skargi i t. p., które podpisują sami klienci bezpośrednio lub przez osoby trzecie, powinni na pismach tych umieszczać swoje pieczątki z nazwiskiem.

Uzasadnienie tej uchwały było następujące:

Pomoc prawna, udzielana klientowi w postaci pism, sporządzanych dla nich do sądów, urzędów i władz, powinna być w zasadzie jawna, a nie anonimowa; adwokat jest odpowiedzialny za treść i formę swej pomocy prawnej i nie powinien stwarzać pozorów, iż odpowiedzialności unika przez nieujawnienie autorstwa pisma; za przedstawioną w piśmie stronę faktyczną, podaną przez klienta, adwokat, oczywiście, odpowiedzialności nie ponosi; anonimowy sposób sporządzania przez adwokatów pism, podpisywanych przez klientów, może w pew-

nych przypadkach postawić adwokata w sytuację dwuznaczną i stać się nawet powodem podejrzenia o pomocnictwo (art. 27 k. k.), gdy treść pisma dotyka osób trzecich lub ich interesów w sposób, powodujący postępowanie karne; wobec przymusu adwokackiego (art. 86 k. p. c, oraz art. 286 i 505 k. p. k.) zakres pism do sądów, podpisywanych przez samych klientów, jest stosunkowo niewielki; w wyjątkowych jedynie przypadkach adwokat, sporządzający dla klienta dane pismo, nie może lub nie chce przyjąć od niego pełnomocnictwa, lecz i w tych przypadkach adwokat nie powinien ukrywać swojego autorstwa; jawność pomocy prawnej w sporządzaniu pism dla klientów wpłynie bardzo dodatnio na poziom, znakomicie podniesie powagę pomocy prawnej i wyłączy podejrzenie sądów i władz, iż pismo zostało sporządzone przez pokątnego doradcę; ujawnienie autorstwa uwolni sądy od obowiązku ustalania, przez kogo dane pismo zostało sporządzone, a tym samym przyczyni się do zwalczania działalności pokątnych doradców, co jest konieczne i wskazane.

Oba zarządzenia podane zostały przez Radę Adwokacką członkom Izby do wiadomości i stosowania w komunikatach.

Godzi się przypomnieć, że w r. 1933/34 Rada Adwokacka wypowiedziała się przeciwko nałożeniu na adwokatów obowiązku ujawniania nazwisk na podaniach, redagowanych dla klienta, z powodów podówczas wyłuszczonych[1]); uważając te powody za aktualne i obecnie, Rada Adwokacka—po zapoznaniu się z treścią drugiej z przytoczonych wyżej uchwał Naczelnej Rady Adwokackiej—przekazała sprawę do specjalnego referatu celem rozważenia kwestii ewentualnego wystąpienia do Naczelnej Rady Adwokackiej o poddanie rewizji zajętego stanowiska (prot Nr. 34 § 34.)

Przeglądanie przez adwokatów akt sądowych. Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie zawiadomił Radę Adwokacką, że zachodzą przypadki, iż adwokaci przy przeglądaniu i studiowaniu akt sądowych robią w tych aktach swoje uwagi i podkreślenia.

Rada Adwokacka, uważając podobne postępowanie za niedopuszczalne, w komunikacie z dnia 7 kwietnia 1937 r. [2])

---

[1]) Patrz sprawozdanie za r. 1933/34, str. 24.

[2]) Komunikat Nr. 221; patrz „Palestra" 1937 r., str. 388.

zwróciła się do członków Izby z wezwaniem, aby przy przeglądaniu akt sądowych we wszelkich sprawach powstrzymywali się bezwzględnie od czynienia w nich jakichbądź adnotacyj, uwag czy podkreśleń.

Tekst komunikatu Rada Adwokacka przesłała do wiadomości Prezesa i Prokuratora Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

c. Orzecznictwo Rady na tle konkretnych przypadków.

Uchwały Rady Adwokackiej, powzięte w okresie sprawozdawczym w załatwieniu poszczególnych podań, zapytań, zażaleń i t. p., zawierają ustalenie następujących zasad w zakresie etyki zawodowej i obowiązków obrończych.

Sposób prowadzenia sprawy.

1. Jest niedopuszczalne, aby adwokat, stawający w sądzie, jako pełnomocnik strony, przesłuchany następnie w charakterze świadka w tejże sprawie, występował w dalszym ciągu w charakterze pełnomocnika.

(u. 24.XI.1936 r., prot. Nr. 42 § 10).

2. Współdziałanie adwokata z upadłą spółką, która porozumiała się z pewną częścią swych wierzycieli, w kierunku zawarcia układu z resztą wierzycieli jest dopuszczalne, o ile oczywiście postępowanie upadłej spółki, jakoteż same propozycje układowe nie nasuwają uzasadnionych wątpliwości ze stanowiska prawa i dobrych obyczajów.

Nie byłoby natomiast zgodne ze stanowiskiem adwokata działanie w postępowaniu upadłościowym w charakterze nominalnego pełnomocnika pewnej grupy wierzycieli, gdy w rzeczywistości adwokat działa w imieniu upadłej spółki, względnie jej udziałowców i reprezentuje ich interesy.

(u. 16.II.1937 r., prot. Nr. 8 § 33).

W uzasadnieniu części drugiej niniejszej uchwały Rada Adwokacka przytoczyła, co następuje:

Adwokat, działający w zastępstwie strony w postępowaniu publicznym, czy to sądowym czy administracyjnym, spełnia

funkcje o charakterze publicznym, co znajduje swój wyraz zarówno w przepisach ustawowych, dotyczących organizacji adwokatury, jakoteż w szczególnych przepisach, dotyczących uprawnień i obowiązków adwokatów w zakresie ich działalności zawodowej,

ten charakter publiczny działalności nakłada na adwokata nie tylko obowiązek postępowania zgodnie z prawem i sumieniem, ale także konieczność zachowania na zewnątrz postawy, która usuwałaby możliwość kwestionowania charakteru jego działania;

postępowanie upadłościowe dotyczy nie tylko interesów prywatno-prawnych upadłego i jego wierzycieli, lecz związane jest w wielkiej mierze z interesem publicznym, co też w szeregu przepisów prawa upadłościowego zostało wyraźnie podkreślone.

Zastępowanie się w sprawie

3. Adwokat w zasadzie ma prawo zastąpić się przez innego adwokata i z tego tytułu nie można rościć do niego pretensji, chyba że przy samym powierzaniu sprawy klient zastrzegł wyraźnie i zastrzeżenie to zostało przez adwokata przyjęte, iż adwokat będzie występował przed sądem osobiście;

jednak i w tym przypadku adwokat może się zastąpić przez kolegę, gdy okoliczności uniemożliwiają mu osobiste stawienie się do sądu.

(u. 12.X.1937 r., prot. Nr. 33 § 7).

Udział adwokata w bezpłatnych poradniach prawnych.

4. Pobieranie przez organizację społeczną drobnej opłaty manipulacyjnej na koszty utrzymania lokalu poradni, o ile opłata ta nie jest inkasowana przez adwokata i o ile adwokat w żadnej mierze w sumach z tych opłat uzyskanych nie partycypuje, w niczym nie zmienia charakteru działalności adwokata, udzielającego w takiej poradni bezpłatnych porad, jako bezinteresownej działalności prawno-społecznej, a zatem nie stoi w sprzeczności z godnością stanu adwokackiego.

(u. 9.II.1937 r., prot. Nr. 7 § 30).

Zarząd jednego z zrzeszeń społecznych zwrócił się do Rady Adwokackiej z prośbą o wyjaśnienie, czy dopuszczalne jest pobieranie przez zarząd od osób, korzystających z porad

w poradni dla niezamożnych, zorganizowanej przez zrzeszenie z udziałem adwokatów, opłaty po 50 gr. tytułem kosztów manipulacyjnych.

Udzielając przytoczonego wyżej wyjaśnienia, Rada Adwokacka nadmieniła, że traktuje życzliwie każdą bezinteresowną działalność społeczną członków adwokatury, a w szczególności udział adwokatów w bezpłatnych poradniach prawnych, prowadzonych przez organizacje społeczne.

Tajemnica zawodowa.

5. Art. 20 pr. o u. a. ustanawia obowiązek tajemnicy co do wiadomości, otrzymanych z tytułu wykonywania zawodu, nie czyniąc przy tym żadnych zastrzeżeń;

z przepisu wypływa nakaz dyskrecji we wszystkich stosunkach i warunkach; jeśli zaś według ustawy procesowej (lub innej) istnieje sprzeczny z tym obowiązek wyjawienia posiadanych wiadomości, — zastosowaniu ulega norma późniejsza i bardziej szczegółowa, zawarta w prawie o ustroju adwokatury.

(u. 28.IX.1937 r., prot. Nr. 31 § 4).

Na uzasadnienie powyższej uchwały Rada Adwokacka przytoczyła, co następuje.

Przepis art 20 pr. o u. a., jak i całe prawo o ustroju adwokatury, jest przepisem szczególnym, kodeks zaś postępowania karnego i ogół jego norm — są to przepisy ogólne powszechnej ustawy procesowej. W myśl zasady lex specialis derogat legi generali w razie kolizji norm szczególnych z ogólnymi obowiązuje norma szczególna.

Kodeks postępowania karnego mówi o tajemnicy zawodowej w art. 101 i 102. Zasada ogólna wyrażona została w art. 102: nakaz tajemnicy zawodowej w procesie karnym nie obowiązuje, wyjąwszy jedynie obrońcę i spowiednika.

Mamy zatym dwie pozornie sprzeczne normy prawne: jedna żąda dyskrecji tylko od adwokata, lecz za to we wszystkich dziedzinach, druga natomiast żąda wyjawienia posiadanych wiadomości od wszystkich związanych tajemnicą zawodową, lecz tylko przed sądem karnym. Zgodnie z powyższymi wywodami ulega zastosowaniu norma późniejsza i bardziej szczegółowa, zawarta w prawie o ustroju adwokatury.

Obojętne jest, że prawodawca w r. 1928 poddał adwokatów nakazowi świadczenia przed sądem karnym, skoro tenże prawodawca w następstwie nakazał adwokatom bezwzględną

dyskrecję; tym mniejsze ma znaczenie, jakie były intencje redaktorów ustawy procesowej.

Nie podważa bynajmniej tej wykładni istnienie przepisu o tajemnicy obrońcy (art. 101 k. p. k.), gdyż obrońcą w procesie karnym może być nie tylko adwokat i rozstrzygnięcie szczególne ustawy w stosunku do obrońców nie jest jeszcze normą wiążącą dla adwokatów.

6. Uznanie, iż te lub inne wiadome adwokatowi dane i okoliczności mają charakter poufny, których mu w imię tajemnicy zawodowej wyjawić nie wolno, jest przede wszystkim rzeczą własnego sumienia adwokata.

(u. 30.VI.1937 r., prot. Nr. 26 § 2).

Obrona z urzędu.

7. W myśl art. 16 ust. 3 pr. o u. a. zwolnić adwokata od obowiązków obrońcy z urzędu może tylko sąd, do którego winien adwokat zwrócić się bezpośrednio;

jeżeli strona, której sąd przyznał prawo ubogich, pomimo wyjaśnienia adwokata, iż sprawa nie ma widoków powodzenia, nastaje na jej prowadzenie, to adwokat winien sprawę prowadzić, chyba że sąd zwolni go od tego obowiązku.

(u. 12.XII.1936 r., prot. Nr. 2 § 18).

8. Rada Adwokacka nie może sprawdzać, czy nie ma podstaw w konkretnym przypadku do wniesienia przez obrońcę z urzędu kasacji;

w razie niezłożenia kasacji — pomimo niezwolnienia go przez klienta lub przez sąd — adwokat ponosi ryzyko odpowiedzialności dyscyplinarnej, o ile postąpił lekkomyślnie.

(u. 13.IV.1937 r., prot. Nr. 15 § 14).

9. Obrońca z urzędu nie jest uprawniony do cofnięcia apelacji, założonej na korzyść oskarżonego, bez zgody tegoż oskarżonego; ilekroć zaś uzna za wskazane i korzystne dla oskarżonego cofnięcie apelacji, powinien w tej kwestii zawczasu porozumieć się z oskarżonym.

(u. 5.X.1937 r., prot. Nr. 32 § 18).

Na uzasadnienie powyższej uchwały Rada Adwokacka przytoczyła, co następuje.

Obrońca w procesie karnym ma szereg uprawnień, zupełnie niezależnvch od woli oskarżonego, i może przedsiębrać

pewne czynności procesowe nawet wbrew woli oskarżonego (np. kwestionować przyznanie się, żądać zbadania poczytalności, domagać się odroczenia rozprawy, nie zgadzać się na odczytanie pewnych protokółów i t. p.); samodzielność ta wszakże i niezależność obrońcy od woli oskarżonego ma granice tam, gdzie chodzi o zachowanie praw procesowych oskarżonego, których w żadnym przypadku nie wolno obrońcy zrzec się bez zgody oskarżonego; obrońca więc nie może oświadczyć wbrew woli oskarżonego, iż jest on winien zarzuconego mu przestępstwa, że zrzeka się prawa powołania świadków, zrzeka się prawa apelacji, kasacji i t. p.;

cofnięcie apelacji, wniesionej przez oskarżonego, może zawierać w sobie implicite stwierdzenie jego winy i zawsze pozbawia go możności korzystania z prawa założenia kasacji;

przepis art. 478 k. p. k., głoszący, że „prokurator bez zgody oskarżonego nie może cofnąć apelacji, którą założył na jego korzyść" — tym bardziej obowiązuje obrońcę.

Stosunek do władz korporacyjnych.

10. Odmówienie przez adwokata płacenia składek, uchwalonych przez walne zgromadzenie adwokatury danego miasta, na potrzeby Delegatury i pokoju adwokackiego w Sądzie Okręgowym tegoż miasta, może stanowić uchybienie zasadom koleżeństwa i godności stanu, tak ze względu na istotne potrzeby adwokatury danej miejscowości, jakoteż ze względu na stan majątkowy adwokata, uchylającego się od płacenia składek.

(u. 2.III.1937 r., prot. Nr. 10 § 28).

Stosunek do kolegów.

11. Stosunki koleżeńskie winna cechować jak najdalej idąca kurtuazja i życzliwość;

stosunki te w żadnym wypadku nie mogą być odbiciem stosunków osobistych ich klientów.

(u. 2.III.1937 r., prot. Nr. 10 § 25).

12. Obowiązek koleżeńskiej solidarności nie może być posunięty tak dalece, ażeby strona procesowa, w razie niedojścia do porozumienia co do rozrachunków z poprzednim swym adwokatem, była pozbawiona wszelkiej obrony prawnej.

(u. 9.II.1937 r., prot. Nr. 7 § 14).

13. Skoro adwokat nie zgadza się na przybranie przez mocodawcę drugiego pełnomocnika procesowego, służy mu prawo zrzeczenia się pełnomocnictwa, a spór o wysokość honorarium może poddać komisji do spraw sądownictwa polubownego; nie powinien natomiast odmawiać zgody na objęcie sprawy przez kolegę, którego klient chciał doprosić.

(u. 23.II.1937 r., prot. Nr. 9 § 21).

Stosunek do klientów.

14. Z chwilą powstania sporu pomiędzy klientem a adwokatem co do wydania znajdujących się w jego posiadaniu pieniędzy, które zostały podjęte w imieniu klienta, a które wypłacone być nie mogą, wskazane jest, celem uniknięcia zarzutów, złożenie tych pieniędzy do depozytu sądowego.

(u. 23.II.1937 r., prot. Nr. 9 § 19).

Honorarium adwokackie.

15. Niedopuszczalne jest wystąpienie adwokata przeciwko klientowi z powodu niezapłacenia honorarium na drogę postępowania karnego w trybie art. 265 k. k.

(u. 4.V.1937 r., prot. Nr. 18 § 22).

W uzasadnieniu powyższej uchwały Rada Adwokacka przytoczyła, co następuje.

Rada Adwokacka zawsze stała na stanowisku, iż w zasadzie jest rzeczą niepożądaną, aby adwokaci dochodzili swoich honorariów na drodze sądowej.

Powyższe stanowisko Rady Adwokackiej jest tym bardziej uzasadnione w stosunku do możliwości dochodzenia honorarium adwokackiego w trybie postępowania karnego.

Art. 265 k. k. przewiduje wyłudzenie pożywienia w restauracji, mieszkania w hotelu lub pensjonacie, wstępu na przedstawienie, działania automatu lub innego podobnego świadczenia; pomocy zaś prawnej adwokata do powyższych świadczeń zaliczyć nie można.

16. Określenie przez Radę Adwokacką wysokości honorarium na jednostronny wniosek adwokata może mieć moc wiążącą jedynie w stosunku do adwokata, jako członka korporacji.

(u. 27.IV.1937 r., prot. Nr. 17 § 26).

Wobec powyższego Rada Adwokacka podanie o skłonienie adwokata do zwrotu zaliczki na koszty i honorarium przekazała komisji do spraw sądownictwa polubownego, choć już uprzednio na wniosek adwokata określiła należne adwokatowi honorarium na sumę większą od wpłaconej przez petenta zaliczki.

Czynności pozazawodowe adwokata.

17. Obowiązkiem każdego adwokata jest lojalne i sumienne wykonywanie obowiązków podatkowych.

(u. 20.IV.1937 r., prot. Nr. 16 § 19).

Pismo Urzędu Skarbowego, kwalifikujące adwokata jako dobrze sytuowanego lecz opornego płatnika, Rada Adwokacka uznała za zawiadomienie, skutkujące wszczęcie przeciwko adwokatowi postępowania dyscyplinarnego.

18. Dopuszczalność podejmowania się przez adwokatów administracji domów miejskich powinna być w każdym przypadku rozstrzygana w zależności od zakresu czynności i uprawnień administratora oraz od jego stanowiska w stosunku do właścicieli nieruchomości;

bezwzględnie niedopuszczalne jest dla adwokata składanie kaucji na zabezpieczenie sumiennego wykonywania swych obowiązków, pobieranie dla właściciela odstępnego przy wynajmie lokali, załatwianie osobiste spraw, związanych z administracją, w komisariatach, policji i t. p.

(u. 15.VI.1937 r., prot. Nr. 23 § 21).

Udzielając powyższego wyjaśnienia na zapytanie jednego z członków Izby, Rada Adwokacka zważyła, co następuje.

Administracja domów miejskich, zakres czynności administratora, jego stanowisko i stosunek do mocodawcy—nie stanowią jednolitego niezmiennego typu, przeciwnie, zachodzą tu w poszczególnych przypadkach bardzo duże i istotne różnice. W zasadzie adwokat polski nie jest tylko obrońcą kratkowym typu francuskiego „avocat", lecz łączy w sobie charakter obrońcy z charakterem pełnomocnika, któremu może być zlecona opieka prawna nad całokształtem spraw majątkowych mocodawcy, a więc w szczególności i opieka prawna nad prowadzeniem nieruchomości miejskich, z którym wiąże się obecnie szereg zagadnień i czynności ściśle prawnych, jak kwestie prawne, zawieranie umów z lokatorami, dostawcami i przedsię-

biorcami remontowymi, stosunek z instytucjami długoterminowego kredytu, wreszcie prowadzenie spraw sądowych z zarządu nieruchomości wynikających.

W zasadzie nie ma więc przeszkód do powierzenia przez klienta swemu adwokatowi administracji nieruchomości miejskich w powyższym zakresie.

Jednakże obecnie administracje domów często odbiegają od powyższego typu i sprowadzają się do czynności rządcy domu, całkowicie podporządkowanego właścicielowi, pozbawionego samodzielności, ponoszącego odpowiedzialność wobec władz policyjnych za przekroczenie porządku domowego, — składającego nawet czasem kaucję. W małych domach na przedmieściach Warszawy stanowisko społeczne takiego rządcy domu zbliża się często do stanowiska starszego dozorcy. Oczywiście, pełnienie tego rodzaju czynności nie może być uznane za zgodne z godnością stanu adwokackiego.

W związku z ustalonymi wyżej zasadami Rada Adwokacka poleciła wszystkim członkom Izby zawiadamianie Rady o każdym przypadku podjęcia się obowiązków administratora nieruchomości miejskiej z dokładnym podaniem warunków umowy administracji, zakresu uprawnień i czynności oraz stosunku do mocodawcy.

d. Zezwolenia na prowadzenie spraw przeciwko adwokatom.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło 190 podań adwokatów z zawiadomieniem o zamiarze podjęcia się spraw klientów przeciwko kolegom z tytułu różnych należności natury cywilno - prawnej (komorne, należności wekslowe, zwrot pożyczek, eksmisje i t. p.).

W szeregu przypadków, z uwagi na charakter sprawy, Rada Adwokacka żądała od dłużników wyjaśnień, a w poszczególnych przypadkach uznała za konieczne skierowanie sprawy na drogę dochodzenia dyscyplinarnego.

e. Wykonywanie wyroków dyscyplinarnych.

Sprawa tablic adwokatów, zawieszonych w czynnościach. Na zapytanie jednego z Delegatów Rada Adwokacka rozważała (u, 8.IV.1937 r., prot. Nr. 23 § 23) pytanie, czy adwokat, za-

wieszony w czynnościach zawodowych, powinien na czas zawieszenia usunąć z domu, w którym mieści się jego kancelaria, tablicę informacyjną, i rozstrzygnęła je twierdząco, wychodząc z następujących założeń:

W ciągu całego okresu zawieszenia zawieszonemu nie wolno prowadzić kancelarii adwokackiej, przyjmować pełnomocnictw i udzielać substytucyj, podpisywać pism do sądów i urzędów, występować w sądach i wogóle przedsiębrać żadnych czynności zawodowych (§ 141 p. 4 regulaminu).

§ 141 regulaminu stanowi, że zawieszony „powinien przekazać zastępcy wszystkie będące w biegu sprawy swoich klientów, oddać mu retenta i dokumenty, tyczące się tych spraw, wpłacić sumy, otrzymane na koszty, a nadto, na żądanie Rady Adwokackiej, — przesłać jej podpisany przez zastępcę wykaz przekazanych mu spraw" oraz że „zastępca nie może w żadnym razie przyjmować klientów ani też wykonywać jakichkolwiek czynności zawodowych w kancelarii adwokata zawieszonego".

Stosownie do uchwały Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 2 lutego 1935 r. w sprawie zakazu reklamowania się dozwolone są tablice informacyjne u wejścia do domu, gdzie mieści się kancelaria, i na drzwiach kancelarii / Biuletyn Naczelnej Rady Adwokackiej Nr. 2, poz. 14, p. VI/;

wedle wyjaśnienia Wydziału Wykonawczego w postanowieniu w dniu 18 listopada 1933 r. tablica z nazwiskiem adwokata może być umieszczona w celu ułatwienia odnalezienia kancelarii tylko na domu, w którym adwokat posiada swą kancelarię, umieszczanie zaś wszelkich tablic z nazwiskiem adwokata poza domem, w którym mieści się kancelaria, jest niedopuszczalne".

W uchwale z dnia 13 kwietnia 1935 r. w sprawie Nr. 649.P. Naczelna Rada Adwokacka uznała, że „tablica z nazwiskiem adwokata może służyć wyłącznie do informowania publiczności co do siedziby adwokata, który osobiście pełni swój zawód";

ponieważ zawieszony w czynnościach adwokat nie może prowadzić kancelarii, powinna być usunięta tablica informacyjna, która może tylko wprowadzić w błąd publiczność co do tego, że kancelaria adwokacka istnieje i funkcjonuje.

W celu ustalenia w powyższej kwestii jednolitego stanowiska wszystkich Rad Adwokackich, Rada Adwokacka zwróciła się do Naczelnej Rady Adwokackiej, której Wydział Wykonawczy, podzielając przytoczone wyżej przesłanki, na posiedzeniu w dniu 25 września 1937 r. postanowił zarządzić, że

przez czas trwania orzeczonego w postępowaniu dyscyplinarnym zawieszenia adwokata tablice orientacyjne z jego nazwiskiem, umieszczone u wejścia domu, gdzie mieści się jego kancelaria, i na drzwiach kancelarii, powinny być bezwarunkowo usunięte.

Rejestr dyscyplinarny. Jeden z członków Izby zwrócił się do Rady Adwokackiej o wykreślenie z rejestru dyscyplinarnego kar nagany i upomnienia.

Załatwiając powyższe podanie odmownie, Rada Adwokacka wyjaśniła: a) że przepisy obowiązującego obecnie prawa o ustroju adwokatury nie zawierają podstawy do wykreślania kar z rejestru dyscyplinarnego i b) że kara upomnienia jest, w myśl art. 62 pr. o u. a., karą dyscyplinarną, a nie porządkową, jak twierdził petent, wobec czego, zgodnie z § 144 regulaminu, musi być wpisana do rejestru dyscyplinarnego (u. 8.VI.1937 r., prot. Nr. 23 § 16).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej zażalenie petenta oddalił, podzielając powyższe wyjaśnienia Rady Adwokackiej oraz wyjaśniając dodatkowo, że odnośne przepisy kodeksu karnego i prawa o wykroczeniach, na które powołał się petent, z uwagi na brzmienie art 97 pr. o u. a. nie mogą być stosowane przez analogię w postępowaniu dyscyplinarnym (u. 23.X.1937 r., Nr. 66/37/D).

5. Sądownictwo polubowne.

a. Regulamin Komisji.

Na posiedzeniu w dniu 12 grudnia 1936 r. (prot. Nr. 2 § 27) Rada Adwokacka postanowiła opracować szczegółowy regulamin komisji w rozwinięciu zasad jej działalności, ustalonych dotychczas [1]) i stosowanych w praktyce.

Opracowany przez członka Rady F. Zadrowskiego projekt regulaminu był przedmiotem obrad specjalnie zwołanego w tym

---

[1]) Patrz sprawozdanie za r. 1934/35, str. 55.

celu zebrania ogólnego członków komisji, w którym wziął również udział Dziekan Rady. W wyniku przeprowadzonej szczegółowej dyskusji ustalono ostateczny tekst projektu, który stał się z kolei przedmiotem obrad Rady Adwokackiej.

Rada Adwokacka na posiedzeniu w dniu 2 marca 1937 r. (prot. Nr. 10 § 3), po wprowadzeniu do projektu paru poprawek, mając przy tym na względzie zasady organizacji przez Rady Adwokackie sądów polubownych, ustalone uchwałą Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 5 października 1934 r.[1]), uchwaliła regulamin komisji w brzmieniu następującym:

REGULAMIN

Komisji do spraw sądownictwa polubownego przy Radzie Adwokackiej w Warszawie.

§ 1.

Rada Adwokacka w Warszawie powołuje w Warszawie Komisję do spraw sądownictwa polubownego. W skład Komisji wchodzą:

a) członkowie, wybierani corocznie przez Radę Adwokacką z pośród członków Izby Adwokackiej Warszawskiej, stale w Warszawie zamieszkałych, w liczbie według uznania Rady;
b) przewodniczący, wybierany corocznie przez Radę Adwokacką w Warszawie z pośród członków Rady.

§ 2.

W miarę potrzeby Rada Adwokacka w Warszawie powołuje poza Warszawą w siedzibach Sądów Okręgowych w obrębie Izby Warszawskiej, w sposób wskazany w § 1, Komisję do spraw sądownictwa polubownego; przewodniczącym tej Komisji Rada mianuje miejscowego Delegata Rady Adwokackiej.

§ 3.

Zadaniem Komisji do spraw sądownictwa polubownego jest skłanianie do ugodowego zakończenia oraz rozstrzyganie sporów cywilnych:

a) pomiędzy członkami Izby Adwokackiej Warszawskiej;
b) pomiędzy członkami tej Izby i ich klientami, o ile pozostają w związku z czynnościami zawodowymi członka Izby.

---

[1]) Patrz sprawozdanie za r. 1934/35, str. 56.

§ 4.

Spory pomiędzy członkami Izby na tle ich stosunków zawodowych podlegają wyłącznie sądownictwu polubownemu przy Radzie Adwokackiej, o ile w inny sposób spór nie będzie polubownie załatwiony; jeśli jedna ze stron złoży wniosek o poddanie sporu rozstrzygnięciu Sądu Polubownemu Komisji, druga strona nie będzie mogła uchylić się od tego sądu.

§ 5.

Jeśli Rada Adwokacka lub Prezydium Rady uzna, że adwokat nie powinien się uchylić od poddania sporu z klientem Komisji do spraw sądownictwa polubownego, adwokat ten nie może odmówić sporządzenia zapisu przez Sąd Polubowny Komisji.

§ 6.

Spory są przekazywane do Komisji do spraw sądownictwa polubownego bądź wprost dekretacją Dziekana, bądź uchwałami Rady Adwokackiej lub jej Prezydium.

§ 7.

Niezwłocznie po wpłynięciu sprawy do Komisji przewodniczący, o ile strony nie sporządziły już zapisu na Sąd Polubowny, deleguje do ugodowego załatwienia sporu jednego z członków Komisji lub też w tym celu zatrzymuje sprawę do własnego załatwienia.

§ 8.

Delegowany członek Komisji ma obowiązek niezwłocznie wezwać strony w celu skłonienia ich do ugodowego załatwienia sporu. W przypadku zawarcia ugody delegowany członek Komisji informuje stronę, nie będącą członkiem Izby, że ugoda, choćby na piśmie sporządzona, jeśli nie jest zawarta przed Sądem Polubownym, nie posiada mocy tytułu egzekucyjnego. Dla uzyskania tytułu egzekucyjnego strony mogą sporządzić zapis na Sąd Polubowny, wyznaczając w nim jednoosobowym sędzią polubownym delegowanego członka Komisji, po czym przed tym sędzią polubownym spisać mogą ugodę.

§ 9.

Jeśli ugoda nie zostanie osiągnięta, delegowany członek Komisji proponuje stronom sporządzenie zapisu na Sąd Polubowny.

§ 10.

Jeśli strony, które nie zawarły ugody, nie sporządzą zapisu, winien być o tym spisany przez delegowanego członka

Komisji protokół, po czym postępowanie w Komisji kończy się.

§ 11.

Zapis na Sąd Polubowny powinien zawierać:

a) imiona i nazwiska stron,
b) wyszczególnienie przedmiotu sporu albo przez konkretne wskazanie tego przedmiotu, albo też przez wskazanie prawnego źródła powstałego sporu,
c) postanowienie, że skład Sądu Polubownego wyznaczony będzie z pośród członków Komisji do spraw sądownictwa polubownego przez przewodniczącego Komisji, do którego też należeć będzie ustanowienie sędziego polubownego w przypadkach, przewidzianych w art. 489 K. P. C.

§ 12.

W sporach, w których wartość przedmiotu jest mniejsza niż 200 złotych, delegowany członek Komisji skłania strony do wyrażenia zgody na jednoosobowy Sąd Polubowny; o wyrażeniu takiej zgody winna być uczyniona wzmianka w zapisie.

§ 13.

Po sporządzeniu przez strony zapisu na Sąd Polubowny delegowany członek Komisji przesyła akta sprawy przewodniczącemu Komisji, który wyznacza skład Sądu Polubownego, z pośród członków Komisji. W skład Sądu Polubownego nie może wchodzić członek Komisji, który był delegowany do ugodowego załatwienia sporu (§ 7).

§ 14.

Po wyznaczeniu przez przewodniczącego Komisji składu Sądu Polubownego akta sprawy przesyła się do przewodniczącego tego Sądu.

§ 15.

Wnioski stron o wyłączenie sędziego polubownego rozstrzyga Sąd Polubowny.

§ 16.

Przewodniczący Sądu Polubownego kieruje postępowaniem przed Sądem Polubownym, wyznacza terminy posiedzeń Sądu, wzywa na nie strony, świadków, biegłych i t. p.

§ 17.

W toku postępowania przed Sądem Polubownym Sąd skłania strony do zawarcia ugody.

§ 18.

W postępowaniu swoim Sąd Polubowny stosuje przepisy kodeksu postępowania cywilnego o sądzie polubownym.

§ 19.

Protokół na posiedzeniu Sądu Polubownego może prowadzić aplikant adwokacki, wyznaczony przez przewodniczącego Komisji z listy, sporządzanej corocznie przez Dziekana Rady Adwokackiej.

§ 20.

Po wydaniu wyroku lub zakończeniu sporu ugodą przed Sądem Polubownym — Sąd Polubowny postępuje w myśl art. 500 k. p. c. W innych przypadkach przewodniczący Komisji, stosownie do okoliczności, albo nakazuje zreponowanie akt, albo też przesyła je do dalszego załatwienia według właściwości.

§ 21.

Nadzór nad tokiem spraw w Komisji należy do jej przewodniczącego, który wydaje zarządzenia, zmierzające do usprawnienia działalności Komisji.

§ 22.

Przewodniczący z własnej inicjatywy, z polecenia Rady Adwokackiej lub na wniosek przynajmiej 1/3 członków Komisji — zwołuje ogólne zgromadzenie członków Komisji dla rozważenia spraw, dotyczących jej działalności.

§ 23.

Czynności biurowe w sprawach, należących do Komisji, załatwia sekretariat przy biurze Rady Adwokackiej, pod nadzorem przewodniczącego Komisji.

§ 24.

Sekretariat prowadzi:

a) skorowidz alfabetyczny spraw,
b) repertorium spraw z uwidocznieniem biegu każdej sprawy aż do jej zakończenia.

§ 25.

Ogólny nadzór nad działalnością Komisji sprawuje Rada Adwokacka.

§ 26.

Przewodniczący Komisji składa Radzie Adwokackiej ogólne roczne sprawozdanie z czynności Komisji.

§ 27.

Nad wykonywaniem przez członków Izby wyroków, wydanych przez sądy polubowne Komisji, oraz ugód, zawartych w postępowaniu w Komisji, jak również nad przestrzeganiem przez członków Izby niniejszego regulaminu czuwa Rada Adwokacka.

W dyskusji nad regulaminem poruszona została kwestia wprowadzenia opłat od stron w postępowaniu przed sądem polubownym, jednakże Rada Adwokacka wprowadzenie tych opłat uznała za niepożądane zarówno z uwagi na charakter działalności komisji, jak i na to, że jest ze wszech miar pożądane, aby spory klientów z adwokatami rozstrzygane były przez komisję, wprowadzenie zaś opłat mogłoby powstrzymać osoby z poza adwokatury od poddawania sporów pod orzecznictwo komisji.

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej w dniu 11 maja 1937 r. zalecił Radzie Adwokackiej uzgodnienie § 5 przytoczonego wyżej regulaminu komisji z uchwałą posiedzenia plenarnego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 20 marca 1937 r. [1]), stanowiącej:

„W razie wytoczenia sporu cywilnego przeciwko adwokatowi przez jego klienta na tle czynności zawodowych adwokata przed Radę Adwokacką z prośbą o skierowanie tego sporu do komisji dla spraw sądownictwa polubownego, pozwany adwokat nie może się uchylić od rozpoznania sporu przez komisję. Powyższa zasada dotyczy również i tych przypadków, kiedy klient, po wniesieniu pozwu przeciwko adwokatowi na tle czynności zawodowych do sądu państwowego, zgłosi wniosek o przekazanie sporu pod rozpoznanie komisji dla spraw sądownictwa polubownego. Rozpoznaniu tejże komisji podlegają również spory, wytaczane przez adwokatów przeciwko klientom o honorarium, z wyjątkiem przypadków, kiedy adwokat, uzyskawszy zezwolenie Rady Adwokackiej, wytoczył już pozew przeciwko klientowi do sądu państwowego".

Rada Adwokacka uchwałą z dnia 5 października 1937 r. (prot. Nr. 32 § 29) postanowiła zwrócić się do Naczelnej Rady Adwokackiej o poddanie powyższego stanowiska rewizji z powodów następujących:

---

[1]) Patrz „Palestra", 1937 r., str. 352.

Uchwalając § 5 regulaminu Komisji, Rada Adwokacka wychodziła z założenia, że adwokat w zasadzie nie może uchylić się od poddania pod rozpatrzenie Komisji do spraw sądownictwa polubownego sporu swego z klientem, o ile spór ten pozostaje w związku z wykonywaniem czynności zawodowych; jednak wyjątkowo Rada Adwokacka lub Prezydium Rady może zwolnić adwokata od tego obowiązku; wyjątek taki zachodzić może, gdy roszczenie, zgłoszone przez klienta, jest jawnie tak dalece bezpodstawne lub nawet z istoty swej przynoszące ujmę adwokatowi, że kierowanie sprawy do Komisji, której zadaniem jest mediacja lub rozstrzyganie istotnych sporów, a nie patronowanie jawnie bezzasadnym lub krzywdzącym pretensjom, nie jest wskazane, a mogłoby stwarzać pozory, że władze korporacyjne roztaczają nad takimi roszczeniami opiekę. Z tych względów Rada Adwokacka w Warszawie uważa, że przepis § 5 Regulaminu jest celowy.

Wyżej przytoczona uchwała Naczelnej Rady Adwokackiej zapoznaje wymienione możliwości, co w konsekwencji doprowadzić może w poszczególnych przypadkach do zgoła niepożądanych sytuacyj. Nie należy też zapominać, że poddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego, aczkolwiek ze względów korporacyjnych może być przymusowe, tem nie mniej z charakteru swego nazewnątrz nosi wszelkie cechy umowy dobrowolnie zawartej, a zatem w zasadzie swej wtedy tylko powinno mieć miejsce, gdy istnieje naprawdę spór, nadający się do rozważenia i rozstrzygnięcia, a nie gdy chodzi o roszczenie jawnie bezzasadne lub też czyniące ujmę adwokatowi już przez sam fakt podniesienia takiego roszczenia. Nakładanie na adwokatów obowiązku poddania takich sporów pod rozstrzygnięcie sądu polubownego byłoby więc sprzeczne z istotą sądu polubownego, a nadto byłoby krzywdą dla adwokatury w całości oraz w stosunku do zainteresowanych adwokatów w szczególności.

W uzupełnieniu powyższego uzasadnienia Rada Adwokacka powołała się na swe stanowisko, wyłuszczone dawniej na konferencji Dziekanów i Wicedziekanów wszystkich Rad Adwokackich oraz członków Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej, w dniu 2 czerwca 1934 r. [1]), oraz na dotychczasowe zasady działalności komisji, ustalone przez nią na posiedzeniu w dniu 20 marca 1935 r. [2]).

---

[1]) Patrz sprawozdanie za r. 1933/34, str. 27.
[2]) Patrz sprawozdanie za r. 1934/35, str. 57.

b. Działalność komisji.

Tryb urzędowania. Plenarne zebranie komisji uznało za pożądane utworzenie z członków komisji stałych trzyosobowych kompletów w składzie, nie ulegającym zmianie, z tym, że przewodniczyć w każdym komplecie będą kolejno wszyscy członkowie tego kompletu, oraz wprowadzenie terminów stałych posiedzeń poszczególnych kompletów.

Po powiększeniu na wniosek komisji liczby jej członków do 24 osób [1]) utworzonych zostało 8 stałych kompletów, które odbywały posiedzenia w z góry przez siebie oznaczonych terminach.

Na posiedzeniach kompletów sądowych protokółowali aplikanci adwokaccy, wyznaczani przez przewodniczącego kompletu z listy, ustalonej przez Dziekana Rady na zasadzie § 19 regulaminu komisji.

Poza Warszawą zorganizowana została komisja do spraw sądownictwa polubownego przy Delegaturze Łódzkiej [2]).

Obowiązek poddania się orzecznictwu komisji. W konkretnych przypadkach Rada Adwokacka wyjaśniła, iż adwokat nie może uchylać się od poddania sporu pod rozstrzygnięcie komisji, skoro życzy sobie tego strona przeciwna, spór zaś powstał na tle czynności zawodowych adwokata lub dotyczy honorarium. (u. 7.IX.1937 r.. prot. Nr. 28 § 17 i u. 28.IX.1937 r., prot. Nr. 31 § 9).

Obrona z urzędu przed komisją. Na tle przypadku, w którym strona, nie będąca adwokatem, po wyrażeniu zgody na poddanie sporu orzecznictwu polubownemu komisji zwróciła się do Rady Adwokackiej o wyznaczenie jej do prowadzenia sprawy przed komisją obrońcy z urzędu, Rada Adwokacka na posiedzeniu w dniu 16 marca 1937 r. (prot. Nr. 12 § 33) zajęła się rozważeniem zagadnienia, czy adwokatura obowiązana jest

---

[1]) Patrz wyżej str. 7.

[2]) Patrz niżej — w dziale III - im niniejszego sprawozdania.

do ponoszenia ciężaru wnoszenia przed sądami polubownymi obron z urzędu, i zajęła w tej kwestii stanowisko następujące.

Na podstawie art. 19 pr. o u. a. pomoc adwokacka jest bezpłatna, gdy adwokat jest wyznaczony z urzędu, co nastąpić może tylko w przypadkach, w ustawie przewidzianych;

kodeks postępowania cywilnego nie daje stronie prawa żądania ustanowienia dla niej adwokata z urzędu do prowadzenia sprawy przed sądem polubownym, jak wogóle nie przewiduje przyznania prawa ubogich w postępowaniu przed tym sądem; prawo to przewidziane jest tylko dla spraw, toczących się przed sądami państwowymi, zatym ustawowego obowiązku bezpłatnego prowadzenia spraw przed sądem polubownym członkowie adwokatury nie mają w żadnym razie, choćby zachodziły wszelkie przesłanki przyznania prawa ubogich;

jednakże, ze względu na charakter korporacyjnego sądownictwa polubownego przy Radzie Adwokackiej, obciążenie adwokatury obowiązkiem udzielania bezpłatnej pomocy specjalnie i wyjątkowo w postępowaniu przed sądem polubownym Rady jest możliwe, pomimo nawet braku w tym względzie obowiązku ustawowego, a podstawą nałożenia tego ciężaru jest obowiązek wobec korporacji; chodzi bowiem o podniesienie powagi korporacyjnego sądownictwa polubownego przez umożliwienie stronie należytej zawodowej obrony;

warunkiem jednak wyznaczenia bezpłatnego adwokata dla zastępstwa przed sądem polubownym Rady musi być stwierdzone, a przynajmniej w znacznym stopniu uprawdopodobnione ubóstwo strony, mającej być zastąpioną;

gdy natomiast petent zwraca się do Rady Adwokackiej o wyznaczenie adwokata na tej podstawie, że adwokaci odmawiają podjęcia się prowadzenia jego sprawy, nie ma przeszkody do wyznaczenia mu takiego adwokata, lecz za słusznym wynagrodzeniem, które winno być ustalone na podstawie porozumienia pomiędzy stroną i wyznaczonym adwokatem, a w braku pomiędzy nimi zgody — przez Radę Adwokacką.

c. Dane statystyczne.

Komisja odbyła w okresie sprawozdawczym 48 posiedzeń sądowych. Podane niżej 3 tablice ilustrują cyfrowo jej działalność.

Sprawy do załatwienia.

Nie załatwionych w poprzednim okresie sprawozdawczym			31
Wynikłych w okresie sprawozdawczym:	sporów o honorarium	97	
	innych sporów z tytułu czynności zawodowych	15	
	sporów z tytułu czynności pozazawodowych	9	121
	Razem . .		152

Sposób załatwienia.

Zakończono:	wyrokiem	31	
	ugodą	23	54
Umorzono na wniosek stron			7
Pozostawiono bez rozpoznania:	wobec niezgłoszenia się strony do sporządzenia zapisu	12	
	wobec odmowy strony podpisania zapisu	14	
	wobec osądzenia sporu prawomocnym wyrokiem sądu powszechnego . . .	1	
	wobec wniesienia pozwu do sądu powszechnego	1	
	z uwagi na charakter sporu	1	29
Postępowanie zawieszono:	wobec śmierci strony	1	
	do czasu ukończenia wszczętego w tej samej sprawie postępowania dyscyplinarnego	3	4
Spraw nie załatwionych pozostało			58
	Ogółem . . .		152

Zestawienie porównawcze.

T R E Ś Ć	W okresie		
	1934/35	1935/36	1936/37
Ogółem było do załatwienia spraw .	33	66	152
Załatwiono spraw	19	35	94
Pozostało nie załatwionych spraw . .	14	31	58

d. Działalność Prezydium Rady w zakresie polubownego załatwiania sporów.

Działalność Komisji do spraw sądownictwa polubownego nie wyczerpywała czynności Rady Adwokackiej w zakresie polubownego załatwiania sporów pomiędzy adwokatami a ich klientami; w szeregu przypadków, dotyczących w szczególności podań adwokatów o udzielenie zezwolenia na dochodzenie honorarium na drodze sądowej, strony wzywane były do członka Prezydium celem podjęcia próby polubownego załatwienia sporu lub poddania go orzecznictwu Komisji.

W 23 wypadkach doszło do pojednania stron przed członkami Prezydium.

6. Działalność Kolegium Rzeczników Dyscyplinarnych.

a. Uwagi ogólne.

Regulamin. Do uchwalonego przez Naczelną Radę Adwokacką w dniu 23 czerwca 1936 r. „Regulaminu urzędowania rzeczników dyscyplinarnych rad adwokackich" [1]) Naczelna Rada Adwokacka — na wniosek Rady Adwokackiej w Warszawie — wprowadziła w okresie sprawozdawczym poprawkę, upoważniającą Radę Adwokacką do powoływania, w mia-

[1]) Patrz „Palestra", 1936 r., str. 611.

rę potrzeby, obok Przewodniczącego Kolegium — również jego zastępcy [1]).

Uprawnienia Delegatów. Jeden z Delegatów Rady po przeprowadzeniu dochodzenia wskutek skargi przeciwko adwokatowi, która wpłynęła wprost do Delegata, dalsze postępowanie w sprawie umorzył. Wskutek podania pokrzywdzonego Rada Adwokacka postanowienie Delegata uchyliła, przekazując sprawę na drogę dochodzenia dyscyplinarnego, i wyjaśniła, że umarzanie dochodzeń w sprawach ze skarg przeciwko adwokatom nie należy do zakresu uprawnień Delegatów (u. 22.XII.1936 r., prot. Nr. 3 § 24).

Dowód ze świadków w dochodzeniu dyscyplinarnym. Na zebraniu ogólnym Kolegium Rzeczników Dyscyplinarnych w dniu 17 czerwca 1937 r. ustalono:

1) że należy dokładać wszelkich starań, aby zmusić osoby, wzywane przez rzecznika w charakterze świadków, do stawienia się na wezwanie; w sprawach ważnych postanowiono w razie potrzeby uciekać się za pośrednictwem Przewodniczącego Kolegium do interwencji Prokuratora Sądu Apelacyjnego w Warszawie celem sprowadzenia świadka pod przymusem;

2) że rzecznik przed powzięciem w sprawie postanowienia powinien, w miarę możności, przesłuchać świadków, na których powołały się strony, zwłaszcza gdy idzie o świadków, których rzecznik zamierza wskazać, jako dowód, w swym wniosku do Sądu Dyscyplinarnego;

3) że w swych wnioskach o przeprowadzenie rozprawy rzecznik powinien wymieniać imiona, nazwiska i adresy świadków, których wezwanie na rozprawę uznał za konieczne.

b. Dane statystyczne.

Podane niżej trzy tablice ilustrują cyfrowo działalność rzeczników dyscyplinarnych w okresie sprawozdawczym.

---

[1]) Patrz wyżej str. 9.

Sprawy do załatwienia.

Nie załatwionych w okresie 1935/36	369
Wynikłych w okresie sprawozdawczym 1936/37 . . .	644
Razem . .	1.013

Sposób załatwienia.

Umorzono wprost postanowieniami rzeczników dyscyplinarnych (art. 75 cz. 3 pr. o u. a.)		205
Przekazano Sądowi Dyscyplinarnemu Izby Adwokackiej w Warszawie	z wnioskiem o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego	340
	z wnioskiem o umorzenie sprawy	59
Zreponowano		3
Zawieszono postępowanie do czasu ukończenia spraw karnych		46
Spraw nie załatwionych pozostało		360
Ogółem		1.013

Zestawienie porównawcze.

TREŚĆ	W okresie				
	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36	1936/37
Ogółem było spraw .	686	676	784	1008	1013
Załatwiono spraw . .	444	411	409	639	607
Pozostało nie załatwionych	242	265	375	369	406

7. Prowadzenie listy adwokatów i aplikantów adwokackich.

WSPOMNIENIE POZGONNE.

W okresie sprawozdawczym zmarli członkowie Izby:

Adwokaci:	Daty urodzenia	Daty śmierci
Chyliński Władysław	6.II. 1887	13.VI. 1937
Dreszer Juliusz	26.V. 1892	14.V. 1937
Dziubiński Tadeusz	25.I. 1893	12.XI. 1936
Falęcki Jerzy	28.XI. 1897	17.IV. 1937
Goldsztein Stanisław	17.VIII. 1865	25.IX. 1937
Gross Maksymilian	6.XII. 1901	14.I. 1937
Kon Piotr	22.IV. 1866	23.II. 1937
Kornecki Antoni	15.IV. 1875	29.XII. 1936
Landau Semion	24.XII. 1897	8.VIII. 1937
Łepkowski Karol	19.III. 1864	6.X. 1937
Okręt Leon	7.XI. 1864	2.VIII. 1937
Pełka Włodzimierz	15.I. 1875	11.I. 1937
Rossmann Henryk	24.XII. 1896	24.II. 1937
Rzepecki Kazimierz	6.III. 1881	19.V. 1937
Schayer Salomon	13.VIII. 1891	3.III. 1937
Stańczykowski Kazimierz	5.II. 1901	31.V. 1937
Szczygielski Stanisław	27.IX. 1878	10.IV. 1937
Szenwic Feliks	3.III. 1892	23.XI. 1936
Żyliński Czesław	1.II. 1882	6.X. 1937

Z pośród wymienionych wyżej zmarłych członków Izby Władysław Chyliński, Stanisław Goldsztein i Kazimierz Rzepecki sprawowali różne obowiązki we władzach korporacyjnych

Władysław Chyliński — powołany został w styczniu 1931 r. na członka t. zw. „Komisji windykacyjnej", przekształconej następnie na Komisję Zapomogową; w czasie od 1933 r. — 1936 r. pełnił funkcję członka Głównej Komisji Zapomogowej.

Stanisław Goldsztein — był w latach 1922/24 i 1926/28 zastępcą członka a w latach 1930/32 członkiem Naczelnej Rady Adwokackiej. W 1934 r. został wybrany na człon-

ka Sądu Dyscyplinarnego Izby i obowiązki te spełniał aż do śmierci; przez szereg lat prowadził wykłady i zajęcia praktyczne w seminariach dla aplikantów adwokackich oraz był członkiem Komisyj Egzaminacyjnych przy Radzie Adwokackiej w Warszawie.

Kazimierz Rzepecki — wybrany w 1933 r. do Rady Adwokackiej, sprawował w niej w 1933/34 r. funkcje zastępcy skarbnika, a w latach następnych — rzecznika dyscyplinarnego i kierownika konsultacji dla niezamożnej ludności.

Na pogrzebach Stanisława Goldszteina, Henryka Rossmanna, Kazimierza Rzepeckiego i Czesława Żylińskiego przemawiał Dziekan L. Nowodworski, na pogrzebie Piotra Kona — członek Rady Rafał Kempner, na pogrzebach Juliusza Dreszera i Leona Okręta — członek Rady Tadeusz Słoński, na pogrzebie zaś Kazimierza Stańczykowskiego — członek Rady Jerzy Krzywicki.

O Antonim Korneckim, Jerzym Falęckim, Juliuszu Dreszerze, Kazimierzu Stańczykowskim, Kazimierzu Rzepeckim, Leonie Okręcie i Władysławie Chylińskim zamieszczone zostały w „Palestrze" wspomnienia pośmiertne [1]. Zamieszczono również w „Palestrze" przemówienia Dziekana L. Nowodworskiego na pogrzebach członków Izby Henryka Rossmanna [2], Stanisława Goldszteina [3] i Czesława Żylińskiego [4].

A. LISTA ADWOKATÓW.

a. Sprawy o wpis na listę adwokatów.

Podania o wpis na listę. Spraw o wpis na listę adwokatów Rada Adwokacka miała do załatwienia w okresie sprawozdawczym ogółem 129, a mianowicie:

1) W trybie §§ 71—75 regulaminu — 57 spraw aplikantów adwokackich Izby, którzy po ukończeniu aplikacji adwokackiej i w wyniku złożonego pomyślnie egzaminu adwokackiego podlegali wpisowi na listę adwokatów. We wszystkich tych sprawach Rada Adwokacka postanowiła wpis na listę.

---

1) Patrz „Palestra", 1937 r., str. 77, 466, 570, 572, 573, 792 i 905.

2) Patrz „Palestra", 1937 r., str. 348.

3) Patrz „Palestra", 1937 r., str. 904

4) Patrz „Palestra", 1937 r., str. 989.

2) W trybie §§ 60—70 regulaminu — 72 sprawy innych kandydatów (adwokatów z innych Izb, byłych sędziów, urzędników państwowych i t. p.), w czym:

spraw nie załatwionych z okresu poprzedniego . .	8
nowych podań, które wpłynęły w okresie sprawozdawczym	64
Ogółem . .	72

Sposób załatwienia. W liczbie 57 spraw, załatwionych w trybie §§ 71—75 regulaminu, w jednym wypadku aplikant adwokacki nie został wpisany na listę adwokatów z powodu niezałatwienia w terminie formalności, przewidzianych przez art. 12 pr. o u. a.; natomiat w 3 wypadkach zostały wykonane decyzje Rady w tego rodzaju sprawach, zapadłe w okresie sprawozdawczym 1935/36.

Z liczby 72 spraw, które Rada Adwokacka miała do załatwienia w trybie §§ 60—70 regulaminu

Załatwiono podań	65
petenci wycofali	1
pozostało do załatwienia	6

W 65 sprawach załatwionych zapadły decyzje:

postanawiające wpis na listę	59
odmawiające wpisu na listę	6

Z wskazanej wyżej liczby 59 decyzyj, postanawiających wpis na listę, 13 nie zostało dotąd wykonanych — z powodu niezłożenia jeszcze przez osoby, których decyzje dotyczą, ślubowania lub niezałatwienia takich czy innych formalności; natomiast w 6 wypadkach zostały wykonane postanawiające wpis na listę decyzje Rady z okresu sprawozdawczego 1935/36 po załatwieniu przez petentów potrzebnych formalności.

Zażalenia petentów do Sądu Najwyższego. Z liczby wskazanych wyżej 6 decyzyj odmownych dotychczas w jednym wypadku petent wniósł zażalenie do Sądu Najwyższego. W okresie sprawozdawczym Sąd Najwyższy oddalił trzy zażalenia, wniesione w okresie sprawozdawczym 1935/36, i dwa — z okresu 1936/37, w tym jedno — wniesione przez petenta wobec nie-

wpisania go na listę pomimo upływu trzymiesięcznego terminu od dnia złożenia podania.

Zestawienie orzeczeń Sądu Najwyższego

(zapadłych w okresie sprawozdawczym wskutek zażaleń od uchwał Rady Adwokackiej w Warszawie)

Artykuły prawa o ustr. adw. stosowane lub tłomaczone	Orzeczenie Sądu Najwyższego			Drukowano w „Palestrze" 1937 r	Nr. akt Rady Adwokackiej
	Data	Nr. sprawy	Sposób rozstrzygnięcia		
9 p. 2	30.IX. 1936	6/36	zażalenie oddalono	—	113/35
9 p. 2	21 XII. 1936	59/34	zażalenie oddalono	—	55/34
9 p. 2	21.XII. 1936	16/36	zażalenie oddalono	—	116/35
9 p. 2	21.XII. 1936	18/36	zażalenie oddalono	str. 198	77/35
9 p. 2	21.VI. 1937	18/37	zażalenie oddalono	str. 797	180/36
9 p. 2	13.X. 1937	35/36	zażalenie oddalono	—	105/32
10	21.XII. 1936	66/34	zażalenie oddalono	str. 197	117/34
13	16.IV. 1937	31/36	zażalenie pozostawiono bez rozpoznania	—	122/35
13	16.IV. 1937	18/36	wniosek pozostawiono bez rozpoznania	str. 661	77/35
13	30.IX. 1937	10/37	zażalenie oddalono	—	198/36
29	13.X. 1937	23/37	zażalenie oddalono	—	164/36
99 w związku z 100	30.IX. 1936	2/36	postanowiono wpis na listę	—	220/36
99 w związku z 100	21.V. 1937	5/37	postanowiono wpis na listę	—	181/36

Udział delegatów Rady w posiedzeniach Sądu Najwyższego. W odbytych w okresie sprawozdawczym posiedzeniach Sądu Najwyższego w sprawach o wpis na listę Izby Adwokackiej Warszawskiej wzięli udział delegowani przez Radę Adwokacką jej członkowie:

Data posiedzenia	Ilość spraw	Delegat Rady
21.XII.1936 r.	3	Suligowski Bohdan
21.XII.1936 r.	1	Krzywicki Jerzy
16.IV.1937 r.	3	Suligowski Bohdan
21. V.1937 r.	1	Stopnicki Józef
21.VI.1937 r.	3	Suligowski Bohdan
30.IX.1937 r.	1	Stopnicki Józef
13. X.1937 r.	2	Honigwill Ludwik

b. Wpisy i wykreślenia z listy.

Zestawienie ogólne. Przyrost liczby adwokatów w Izbie w ciągu okresu sprawozdawczego przedstawia się, jak następuje:

Wpisano na listę . .	111 osób
Wykreślono z listy .	36 „
Przyrost	75 osób

Wpis na listę adwokatów we wspomnianej wyżej ogólnej liczbie 111 przypadków nastąpił w okresie sprawozdawczym w wykonaniu postanowień:

Rady Adwokackiej:	zapadłych w poprzednim okresie sprawozdawczym	9
	zapadłych w bieżącym okresie sprawozdawczym	102

Obecny stan liczebny. Na dz. 31 października 1937 r. lista adwokatów Izby Warszawskiej zawierała ogółem 2115 nazwisk, w czym 122 kobiet.

Dane szczegółowe co do różnych przypadków wpisów na listę oraz wykreśleń z listy przedstawiają podane niżej tablice.

Wpisano na listę.

W trybie	Kategoria kandydatów	Liczba wpisanych
art. 9 p. 5 i 6 i art 108.	aplikantów adwokackich Izby Warszawskiej po złożeniu egzaminu adwokackiego przed Komisją Egzaminacyjną przy Radzie Adwokackiej w Warszawie	59
	aplikantów adwokackich Izby Lwowskiej, którzy złożyli egzamin przed Komisją Egzaminacyjną Rady Adwokackiej we Lwowie	3
art. 22	adwokatów innych Izb	14
art. 10 cz. 1	b sędziów sądów powszechnych i asesorów sądowych	27
art. 118	b. adwokatów	1
	b. urzędników państwowych, a mianowicie:	
art. 11 p. 2	b. referendarzy Prokuratorii Generalnej . .	2
art. 11 p 3	b. referendarza Urzędu Wojewódzkiego . .	1
" " "	b. referendarza Ministerstwa Spraw Zagr .	1
" " "	b. referendarza Najw. Izby Kontroli Państ.	1
" " "	b. referendarza Akcyz i Monopoli	1
" " "	b. konsula Generalnego	1
	Ogółem . . .	111

Wykreślono z listy.

Powód wykreślenia	Liczba wykreślonych
Śmierć	19
Niezdolność do pracy	4
Przeniesienie siedziby do innej Izby	2
Własne żądanie	4
Objęcie stanowiska notariusza	4
Objęcie stanowiska pisarza hipotecznego	1
Objęcie stanowiska sędziego	1
Objęcie stanowiska Nacz. Wydz. w Min. Przem. i Handlu .	1
Ogółem . . .	36

Szczegółowy obraz ruchu na liście adwokatów, spowodowanego przeniesieniem siedziby z jednej Izby do drugiej, daje poniższa tablica:

Wpisano na listę adwokatów innych Izb z powodu przeniesienia siedziby do Izby Warszawskiej		Wykreślono z listy adwokatów Izby Warszawskiej z powodu przeniesienia siedziby do Innych Izb	
z Izby Krakowskiej . . .	4	do Izby Poznańskiej . .	1
z Izby Lwowskiej . . .	10	do Izby Krakowskiej .	1
Razem . .	14	Razem . .	2

W okresie sprawozdawczym w ogólnej liczbie wpisanych na listę 111 adwokatów było 5 kobiet.

B. LISTA APLIKANTÓW ADWOKACKICH.

a. Sprawy o wpis na listę aplikantów adwokackich.

Podania o wpis na listę. Rada Adwokacka miała do załatwienia w okresie sprawozdawczym:

niezałatwionych podań z okresu poprzedniego . .		57
nowych podań, które wpłynęły w okresie sprawozdawczym		155
Razem . .		212
Z powyższej liczby Rada załatwiła podań:		
przychylnie	182	
odmownie	1	183
petenci wycofali podań . . .		1
pozostało do załatwienia		28

Ze wskazanej wyżej liczby 182 decyzyj. postanawiających wpis na listę, 1 nie została dotąd wykonana — z powodu nie-

złożenia jeszcze przez osobę, której decyzja dotyczy, ślubowania.

Zażalenia do Sądu Najwyższego. W okresie sprawozdawczym Sąd Najwyższy rozpatrzył 6 zażaleń petentów na odmowną decyzję Rady Adwokackiej, przy czym w 5-ciu wypadkach zażalenia petentów oddalił, a w jednym nakazał wpis na listę. Poza tym w jednym wypadku, wskutek zażalenia petenta na milczącą odmowę wpisu na listę aplikantów adwokackich, Sąd Najwyższy nakazał wpis na listę.

Przygotowawcze rozpoznawanie podań o wpis na listę. Z uwagi na konieczność jak najdokładniejszego przygotowywania wstępnego spraw o wpis na listę aplikantów adwokackich, w szczególności przez jak najbardziej wyczerpujące zbieranie wszelkich danych o osobach kandydatów, Rada Adwokacka uznała potrzebę pociągnięcia do czynnej współpracy w tym względzie członków Izby z poza składu Rady. W wyniku tego uchwalony przez Radę w dniu 6 lipca 1937 r. (prot. Nr. 27 § 38) regulamin przewiduje, że do zakresu działania komisyj aplikacji adwokackiej [1]), do których mają być powoływani członkowie Izby, należeć będzie, między innymi, przygotowywanie spraw, dotyczących wpisu na listę aplikantów Izby oraz o dopuszczenie aplikantów do egzaminu adwokackiego, i przedstawianie Radzie Adwokackiej wniosków w tym względzie. Prace nad zorganizowaniem wspomnianych komisyj i ich uruchomieniem są w toku.

b. Wpisy i wykreślenia.

Zestawienie ogólne. Przyrost liczby aplikantów adwokackich w okresie sprawozdawczym był następujący:

Wpisano	181 osób
Wykreślono	76 „
Przyrost	105 „

[1]) Patrz niżej str. 103.

Zestawienie szczegółowe zawierają następujące tablice:

Wpisano na listę.

Kogo wpisano	Liczba wpisanych	W tym kobiet
b. aplikantów sądowych	50	8
aplikantów adwokackich innych Izb . . .	13	1
b. radca skarbowy	1	—
b. referendarz Kontr. w Urzędzie Wojew. .	1	—
b. Wicedyrektor Izby Rzemieślniczej . . .	1	—
magistrów prawa	115	19
Ogółem . . .	181	28

Wykreślono z listy.

Powód wykreślenia	Liczba wykreślonych	W tym kobiet
Wpis na listę adwokatów	60 [1])	4
Przejście do sądownictwa	1	—
Przeniesienie do innej Izby	4	2
Wyrok Sądu Dyscyplinarnego	1	—
Na własne żądanie	10	2
Ogółem . . .	76	8

Obecny stan liczebny. W dniu 31 października 1937 r. lista aplikantów adwokackich okręgu Izby Warszawskiej obejmowała ogółem 856 nazwisk, w czym 135 kobiet.

C. ROZSIEDLENIE ADWOKATÓW I APLIKANTÓW ADWOKACKICH W OKRĘGU IZBY.

Wybór siedziby przez nowych adwokatów. Z ogólnej liczby 111 osób, wpisanych na listę adwokatów w okresie sprawozdawczym, obrało siedzibę:

[1]) W tym jeden bez egzaminu z tytułu zajmowanego stanowiska asesora sądowego.

w Warszawie . . . . . . 77 (w czym kobiet 4)
na prowincji . . . . 34 (w czym kobiet 2)

Z ogólnej liczby 34 adwokatów, wpisanych na listę w okresie sprawozdawczym z siedzibą na prowincji, na poszczególne miasta przypada:

Siedziby Sądów Okręgowych		Inne miasta	
Białystok	1	Będzin	2
		Biała Podlaska	1
		Brzeziny	1
		Częstochowa	3
		Gąbin	2
		Gostynin	1
Łódź	1	Grajewo	1
		Grodzisk	1
		Łęczyca	1
		Łosice	2
		Mińsk Mazowiecki	1
		Mława	1
		Pabianice	1
Piotrków	2	Skierniewice	1
		Sokołów Podlaski	1
		Wolbrom	1
		Zambrów	1
		Zgierz	4
Sosnowiec	3	Żarki	1
Razem . . .	7	Razem . . .	27

Zmiany siedziby adwokatów w obrębie Izby. W okresie sprawozdawczym 23 adwokatów przeniosło siedzibę w obrębie Izby Warszawskiej, a mianowicie:

z Warszawy do Łodzi 2
do Grodziska . . 1
do Grójca . . . 1
do Legionowa . . 2
do Otwocka . . 3
do Piaseczna . . 1
do Sokołowa Pod. 1
do Widawy . . . 1
do Wysokiego Maz. 1

z Łodzi do Kutna 1
do Łęczycy 1

do Warszawy z Łodzi 1
z Wołomina . . 1

do Łodzi z Częstochowy . . . 1

z Sokołowa Podl. do Siedlec . . 1
z Gąbina do Rypina 1
z Widawy do Łasku 1
z Milanówka do Grodziska Maz. 1
z Wyszogrodu do Sierpca . . . 1
z Łukowa do Sokołowa Podl. . 1

Wybór miejscowości przez aplikantów adwokackich, wpisanych na listę w okresie sprawozdawczym, przedstawia się, jak następuje:

w Warszawie . . . . . 133 (w czym kobiet 22)
na prowincji . . . . . . 48 (w czym kobiet 6)

Zestawienie zmian rozsiedlenia, wynikłych w ciągu okresu sprawozdawczego.

Wskutek nowych wpisów i wykreśleń z listy.

Siedziba	L I S T A					
	Adwokatów			Aplik. Adwok.		
	Wpisano	Wykreśl.	Przyrost	Wpisano	Wykreśl.	Przyrost
w Warszawie	77	22	55	133	67	66
na prowincji	34	14	20	48	9	39

Wskutek zmian siedziby w obrębie Izby.

	Adwok.	Apl. adw.
z Warszawy na prowincję przeniosło siedzibę .	13	—
z prowincji do Warszawy	2	—

Wzrost liczby członków Izby w ciągu okresu sprawozdawczego, wedle stanu na dzień 31 października 1937 r., wyraża się w liczbach następujących.

Przybyło	w Warszawie	na prowincji	Ogółem przybyło
adwokatów	44	31	75
aplikantów adwokackich . . .	65	40	105
Ogółem: . .	109	71	180

Szczegółowy wykaz liczebny rozsiedlenia adwokatów i aplikantów adwokackich w okręgu Izby Warszawskiej.

Siedziby Sądu Okręgowego	Inne miasta w okręgu tegoż Sądu	Na 1 listopada 1936 r.		Na 1 listopada 1937 r.	
		adwokatów	apl. adw.	adwokatów	apl. adw.
Warszawa		1402	576	1446	641
	Góra Kalwaria	2	1	2	1
	Grodzisk Mazowiecki	3	1	6	2
	Grójec	3	1	4	1
	Jabłonna	2	1	3	1
	Łowicz	4	1	4	1
	Milanówek	2	—	1	1
	Mińsk Mazowiecki	4	—	5	—
	Mogielnica	1	—	1	—
	Nowe Miasto	1	—	1	—
	Nowy Dwór	1	—	1	—
	Otwock	3	2	6	3
	Piaseczno	1	1	2	1
	Radzymin	1	1	1	1
	Skierniewice	3	1	4	3
	Sochaczew	3	—	3	—
	Sulejówek	1	—	1	—
	Warka	1	—	1	—
	Wołomin	3	2	2	3
	Wyszków	2	—	2	—
	Żyrardów	3	2	3	2
Ogółem w okręgu S. Okr. w Warszawie		1446	590	1499	661
Białystok		29	13	30	13
	Bielsk Podlaski	2	1	2	1
	Siemiatycze	2	—	2	—
	Sokółka	2	—	2	—
Ogółem w okręgu S. Okr. w Białymstoku		35	14	36	14
Łomża		14	3	14	4
	Czyżew	1	—	1	—
	Grajewo	2	1	3	1
	Kolno	1	—	1	—
	Maków	1	—	1	—
	Ostrołęka	3	—	3	—
	Ostrów Łomżyński	2	1	2	1
	Wysokie Maz.	—	—	1	—
	Zambrów	—	—	1	—
Ogółem w okręgu S. Okr. w Łomży		24	5	27	6
Łódź		264	75	258	105
	Brzeziny	3	1	4	2
	Kutno	6	—	7	—
	Łask	3	—	4	—
	Łęczyca	5	—	6	1
	Ozorków	2	—	2	—
	Pabianice	5	2	6	2
	Tuszyn	1	1	1	1
	Widawa	—	—	1	—
	Zgierz	6	1	10	1
Ogółem w okręgu S. Okr. w Łodzi		295	80	299	112

Siedziby Sądu Okręgowego	Inne miasta w okręgu tegoż sądu	Na 1 listopada 1936 r.		Na 1 listopada 1937 r.	
		adwokatów	apl. adw.	adwokatów	apl adw.
Piotrków		19	8	21	9
	Bełchatów	2	—	2	—
	Częstochowa	33	14	33	12
	Krzepice	1	—	1	—
	Pławno	1	—	1	—
	Radomsko	5	—	5	—
	Rawa Mazowiecka . .	5	—	4	—
	Tomaszów Mazowiecki.	8	1	7	1
Ogółem w okręgu S. Okr. w Piotrkowie . .		74	23	74	22
Płock		16	4	16	4
	Ciechanów	4	1	4	1
	Gąbin	—	—	1	—
	Gostynin	2	1	3	1
	Mława	6	1	7	1
	Nasielsk	1	—	1	—
	Płońsk	4	1	4	1
	Przasnysz	1	—	2	1
	Pułtusk	5	1	5	1
	Rypin	3	1	3	—
	Sierpc	3	—	4	—
	Wyszogród	1	—	—	—
Ogółem w okręgu S. Okr. w Płocku . . .		46	10	50	10
Siedlce		18	4	19	4
	Biała Podlaska . . .	7	2	7	2
	Garwolin	5	—	5	—
	Łosice	—	—	2	—
	Łuków	4	—	3	—
	Międzyrzec	1	—	1	—
	Radzyń	2	—	2	—
	Sobolewo	2	—	2	—
	Sokołów Podlaski . .	2	—	4	—
	Sokoły	1	—	1	—
	Stoczek Łuk.	—	—	1	—
Ogółem w okręgu S. Okr. w Siedlcach . .		42	6	47	6
Sosnowiec		47	15	48	16
	Będzin	12	3	14	4
	Czeladź	1	—	1	—
	Dąbrowa Górnicza . .	6	2	6	2
	Olkusz.	6	—	6	—
	Pilica	1	—	1	—
	Wolbrom	—	—	1	—
	Zawiercie	4	3	4	3
	Żarki	1	—	2	—
Ogółem w okręgu S. Okr. w Sosnowcu . .		78	23	83	25

Ogólny stan rozsiedlenia adwokatów i aplikantów adwokackich w dniu 1 listopada 1937 roku.

Adwokatów . 2115 Aplik adwok. 856	w Warszawie	na prowincji	Rozsiedlenie na prowincji		
			Łódź	inne siedziby Sąd. Okr.	pozostałe miejscowości
Adwokatów . . .	1446	669	258	148	263
Aplik. adwok. . .	641	215	105	50	60

D. STATYSTYKA PORÓWNAWCZA.

Przytoczone niżej cztery tablice zawierają porównawcze zestawienie danych statystycznych na czas od dnia 1 listopada 1932 r., t. j. od daty wejścia w życie obowiązującego obecnie prawa o ustroju adwokatury.

Zestawienie stanu liczebnego członków Izby.

Na dzień	Liczba adwokatów			Liczba aplikantów adwok.		
	w Warszawie	na prowincji	ogółem	w Warszawie	na prowincji	ogółem
1 listopada 1932 r.	1025	496	1521	359	137	496
1 listopada 1933 r.	1203	578	1781	427	159	586
1 listopada 1934 r.	1284	560	1844	541	154	695
1 listopada 1935 r.	1324	594	1918	593	178	771
1 listopada 1936 r.	1402	638	2040	576	175	751
1 listopada 1937 r.	1446	669	2115	641	215	856

Zestawienie wzrostu liczby członków Izby.

W okresie sprawozdawczym	Przyrost					
	Adwokatów			Aplikantów adwokackich		
	w Warszawie	na prowincji	ogółem	w Warszawie	na prowincji	ogółem
1932/33	178	82	260	68	22	90
1933/34	87	ubyło 24[1])	63	114	ubyło 5[1])	109
1934/35	40	34	74	56	20	76
1935/36	78	44	122	ubyło 17	ubyło 3	ubyło 20
1936/37	44	31	75	65	40	105

Zestawienie dopływu kandydatów do stanu adwokackiego z pośród aplikantów adwokackich i innych stanowisk.

W okresie sprawozdawczym	Wpisano na listę			
	Aplikantów adwokackich	adwokatów		
		z pośród		ogółem
		aplikantów adwok.	innych	
1932/33.	314	208	91	299
1933/34.	246	121	50	171
1934/35.	168	74	26	100
1935/36.	126	128	31	159
1936/37.	181	60	51	111

[1]) Zmniejszenie się liczby odwokatów i aplikantów adwokackich na prowincji na liście Izby Warszawskiej w r. 1933/34 było wynikiem wyłączenia szeregu miejscowości z Okręgu Izby Warszawskiej z włączeniem ich do okręgu Izby Adwokackiej Poznańskiej (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r., Dz. U. Nr. 85, poz 634), wskutek czego 71 adwokatów i 7 aplikantów adwokackich zostało wykreślonych z listy Izby Warszawskiej z jednoczesnym wpisaniem na listę Izby Poznańskiej.

Zestawienie szczegółowe
osób, wpisanych na listę z poza aplikantów adwokackich Izby.

Wpisano na listę adwokatów	podstawa wpisu	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36	1936/37
Adwokatów innych Izb .	art. 22	26	29	13	18	14
b. sędziów i prokuratorów sądów powszechnych i wojskowych	art 10 cz. 1	50	8	3	7	27[1])
profesorów nauk prawniczych	art. 11 p. 1	1	1	—	—	—
b. urzędników Prokuratorii Generalnej . . .	art. 11 p. 2	2	2	—	—	2
b. urzędników państwowych	art 11 p. 3	12	5	9	4	5
b. adwokatów	art. 118	—	4	1	3	1
egz. aplik. innych Izb . .	art. 9 p. 5 i art. 108	—	—	—	—	3
b. asesorów sąd. (po złożeniu egzaminu adwokackiego)	art. 9 p. 6 i art. 104	—	1	—	—	—
	Ogółem . .	91	50	26	32	52

E. ORZECZNICTWO RADY ADWOKACKIEJ W SPRAWACH, ZWIĄZANYCH Z PROWADZENIEM LISTY ADWOKATÓW I APLIKANTÓW ADWOKACKICH.

Z licznych uchwał Rady Adwokackiej w powyższym zakresie warto przytoczyć następujące ustalenia, dotyczące wykładni poszczególnych przepisów prawa o ustroju adwokatury.

a. Warunki przyjęcia do adwokatury.

art. 9 p. 2.

1. Nie odpowiada warunkowi p. 2 art. 9 pr. o u. a. petent, który na stanowisku wiceprokuratora zaciągał długi gdzie

[1]) w tym 14 asesorów sądowych.

się dało, zarówno u kolegów jak i osób lub instytucyj prywatnych, regulując je tylko wskutek energicznych wystąpień wierzycieli; który skłonił wreszcie zamożnego kolegę, by zapłacił za niego znaczny dług, lecz mu tej należności dobrowolnie nie zwrócił, doprowadzając do wytoczenia sprawy sądowej.

(u. 12.XII.1936 r., prot. Nr. 2 § 7, akta 119/36).

Ponieważ petent, skazany za powyższe czyny prawomocnym wyrokiem dyscyplinarnym na wydalenie ze służby, powołał się na późniejsze darowanie mu w drodze łaski — reskryptem Pana Prezydenta R. P. — skutków kary dyscyplinarnej, Rada Adwokacka uznała, iż wymóg nieskazitelności charakteru, będący jednym z najpoważniejszych przy uzyskiwaniu dostępu do adwokatury, posiada znacznie szersze granice, aniżeli ustawowe skutki wyroku dyscyplinarnego.

2. Kandydat na aplikanta adwokackiego, który wpłacił lub przyrzekł wpłacić przyszłemu patronowi wynagrodzenie pieniężne za objęcie patronatu, który zatem „kupuje" sobie patrona, nie może być uznany za odpowiadającego wymogom p. 2 art. 9 pr. o u. a.

(u. 26.I.1937 r., prot. Nr. 6 § 22, akta 180/36).

Sąd Najwyższy, oddalając zażalenie petenta na powyższą uchwałę Rady Adwokackiej, uznał, iż dopuszczenie się usiłowania uzyskania patrona za pomocą wynagrodzenia go za zgodę na objęcie patronatu świadczy o tyle ujemnie o kwalifikacjach etycznych ubiegającego się o wpis na listę aplikantów adwokackich, iż nie można uznać go za odpowiadającego warunkowi p. 2 art. 9 pr. o. u. a.

(21.VI. 1937 r., Nr. K. Adw. 18/37).

3. Nie odpowiada warunkowi nieskazitelności charakteru petent, który przy ubieganiu się o nominację na aplikanta sądowego świadomie złożył władzom sądowym deklarację, niezgodną z prawdą.

(u. 13.IV.1937 r., prot. Nr. 15 § 3, akta 164/36).

Sąd Najwyższy zażalenie skarżącego na uchwałę Rady Adwokackiej w powyższej sprawie oddalił z innej zasady,

mianowicie z powodu, że skarżący pozostawał w dalszym ciągu na stanowisku aplikanta sądowego, i że osoby, zajmujące stanowiska sędziów i prokuratorów, jak również aplikantów i asesorów sądowych, nie mają przed zwolnieniem ich z tych stanowisk warunków, uzasadniających dokonanie wpisu na listę adwokatów.

(13.X. 1937 r., Nr. K. Adw. 23/37).

Sąd Najwyższy oddalił w okresie sprawozdawczym wszystkie zażalenia petentów na uchwały Rady Adwokackiej, odmawiające wpisu na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich na zasadzie art. 9 p. 2 pr. o u. a.

Podstawą do uznania przez Sąd Najwyższy, iż petenci nie odpowiadają warunkowi p. 2 art. 9 pr. o. u. a., były okoliczności następujące:

4. Zgłoszenie przez skarżącego przeniesienia siedziby adwokackiej do miejscowości, gdzie brat jego jest właścicielem biura podań.

(30.IX.1936 r., Nr. K. Adw. 6/36, akta 113/35).

Postanowienie dotyczyło uchwały Rady Adwokackiej z dnia 22 października 1935 r.; patrz sprawozdanie za r. 1934/35, str. 82, teza Nr. 2.

Sąd Najwyższy wyszedł z założenia, że skarżący musiał mieć świadomość, iż podobne jego podanie będzie uważane jako zamiar pozyskania sobie w nowej siedzibie klienteli przy pomocy prowadzonego przez brata biura podań, zwłaszcza gdy ujawnił się fakt dyscyplinarnego w latach ubiegłych ukarania skarżącego właśnie za korzystanie z usług naganiaczy.

5. Wzbudzające poważne podejrzenia zachowanie się skarżącego na stanowisku aplikanta sądowego w czasie odbywania aplikacji u sędziego śledczego, polegające na uprzedzaniu niezbadanego jeszcze oskarżonego o grożącym mu za kilka dni aresztowaniu w sprawie, w której w rzeczywistości względem oskarżonego żadnego środka zapobiegawczego nie zastosowano.

(21.XII.1936 r., Nr. K. Adw. 59/34, akta 55/34).

Postanowienie dotyczyło uchwały Rady Adwokackiej z dnia 3 lipca 1934 r.; patrz sprawozdanie za r. 1933/34, str. 74, teza Nr. 6).

6. Zaciąganie przez skarżącego zobowiązań pieniężnych i ich regulowanie w okolicznościach, wykazujących znaczną lekkomyślność i niesolidność.

(13.X.1937 r., Nr. K. Adw. 35/36, akta 105/32).

Postanowienie dotyczyło uchwały Rady Adwokackiej z dnia 19 maja 1936 r.; patrz sprawozdanie za r. 1935/36, str. 101, teza Nr. 5.

7. Godzenie się kandydata na aplikanta adwokackiego na uzyskanie patrona przy pomocy płatnego pośrednika, zaangażowanego w tym celu przez ojca tegoż kandydata.

(21.XII.1936 r., Nr. K. Adw. 18/36. akta 77/35).

Postanowienie dotyczyło uchwały Rady Adwokackiej z dnia 7 kwietnia 1936 r.; patrz sprawozdanie za r. 1935/36, str. 100, teza Nr. 2.

W powyższym orzeczeniu Sąd Najwyższy zarazem wyjaśnił, że Rada Adwokacka w celu ustalenia nieskazitelności charakteru osoby, ubiegającej się o wpis na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich, może posługiwać się wszelkim sposobami, nie zakazanymi przez ustawę, mogła więc ustalenie kwalifikacyj etycznych skarżącego oprzeć na materiale, zawartym w sprawie dyscyplinarnej przeciwko adwokatowi, który wyraził zgodę na podjęcie się w stosunku do kandydata obowiązków patrona.

8. Zarobkowe udzielanie porad prawnych i spełnianie czynności, wchodzących w zakres adwokatury, przez osobę do tego nieuprawnioną, niewątpliwie ujemnie świadczące o poziomie moralnym takiej osoby, co nawet znajduje odbicie w nadawaniu jej pogardliwego miana „pokątniarza".

(21.XII.1936 r., Nr. K. Adw. 16/36, akta 116/35).

Postanowienie dotyczyło uchwały Rady Adwokackiej z dnia 21 kwietnia 1936 r.; patrz sprawozdanie za r. 1935/36, str. 100, teza Nr. 3.

Art. 10 i 11 p. 3.

9. Chociaż, w myśl orzeczenia Sądu Nawyższego, art. 10 pr. o u. a. obejmuje nie tylko sędziów mianowanych, ale i asesorów sądowych, pełniących zastępczo czynności sędziowskie

(Nr. K. Adw. 38/36), przepis ten wszakże wymaga conajmniej dwóch lat służby na stanowisku sędziego, a — jako przepis wyjątkowy — nie ulega wykładni rozciągłej, nie może więc mieć zastosowania do petenta, który przed aplikacją adwokacką pełnił funkcje asesora sądowego, połączone z zastępczym sprawowaniem czynności sędziowskich, przez czas krótszy niż dwa lata.

(u. 11.V.1937 r., prot. Nr. 19 § 24, akta 118/34).

10. Art. 10 pr. o u. a. zwalnia od aplikacji i egzaminu adwokackiego jedynie osoby, które piastowały stanowisko sędziego, prokuratora lub podprokuratora w sądach polskich (Nr. K. Adw. 92/33), i to niezależnie od tego, czy terytorium, na którym petent zajmował stanowisko sędziego, wchodzi obecnie w skład Państwa Polskiego (Nr. K. Adw. 41/34).

(u. 27.IV.1937 r., prot. Nr. 17 § 7, akta 16/37).

11. Ustaloną przez Radę Adwokacką w uchwale z dnia 25 września 1934 r. [1]) zasadę, że do byłego sędziego w b. zaborze rosyjskim, a następnie notariusza w Państwie Polskim nie ma zastosowania ani art. 10 cz. 1 ani art. 11 p. 3 pr. o u. a., Sąd Najwyższy potwierdził w postanowieniu z dnia 21 grudnia 1936 r.

(21.XII.1936 r., Nr. K. Adw. 66/34, akta 117/34).

Art. 13.

12. Oddalając zażalenie petenta na milczącą odmowę wpisu na listę adwokatów, Sąd Najwyższy wyjaśnił,

że pismo Rady Adwokackiej, żądające od petenta uzupełnienia podania danymi, wymienionymi w §§ 57—58 regulaminu Rady Adwokackiej, stanowi w rozumieniu ust. 2 art. 13 pr. o u. a. odpowiedź na podanie o wpis, wobec czego termin trzymiesięczny z ust. 2 art. 13 pr. o u. a. płynie dopiero od daty wykonania przez petenta żądania Rady;

że zażalenie, wniesione przed upływem rzeczonego terminu, t. j. gdy milcząca odmowa wpisu je-

---

[1]) Patrz sprawozdanie za r. 1933/34, str. 74, teza Nr. 7.

szcze nie nastąpiła, jako przedwczesne, ulega oddaleniu.

(30.IX.1937 r., Nr. K. Adw. 10/37, akta 198/36).

13. Pozostawiając bez uwzględnienia wniosek petenta o wznowienie postępowania w jego sprawie o wpis na listę adwokatów, Sąd Najwyższy wyjaśnił,

że prawo o ustroju adwokatury nie przewiduje w sprawach ubiegania się o wpis na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich wznowienia postępowania; natomiast nie zakazuje osobom, którym odmówiono wpisu, ponowienia podania o wpis do Rady Adwokackiej z powołaniem się na nowe podstawy faktyczne i wykazania, iż zachodzą warunki ustawowe do wpisu.

(16.IV.1937 r., Nr. K. Adw. 18/36, akta 77/35).

Art. 99 i 100.

14. Rozpoznając zażalenie petenta na odmowę wpisu na listę aplikantów adwokackich, Sąd Najwyższy uznał,

że kwestia, czy dany adwokat ma warunki do zostania patronem, może być przedmiotem rozważania Sądu Najwyższego, jeżeli rozwiązanie takiego zagadnienia jest konieczną przesłanką do rozstrzygnięcia zażalenia na odmowę wpisu na listę aplikantów adwokackich, do czego, w myśl art. 102 i 13 pr. o u. a., jest właściwy Sąd Najwyższy.

(30.IX.1936 r., Nr. K. Adw. 2/36, akta 220/36 i 21.V.1937 r., Nr. K. Adw. 5/37, akta 181/36).

b. Zaliczanie na poczet aplikacji adwokackiej innych zajęć.

Art. 104.

15. Art. 101 pr. o u. a. przepisuje, iż przed rozpoczęciem aplikacji adwokackiej aplikant obowiązany jest złożyć wobec Dziekana ślubowanie, z czego wynika, że praca w kan-

celarii adwokackiej przed złożeniem ślubowania nie może być uznana za pracę na poczet okresu aplikacji.

(u. 9.II.1937 r., prot. Nr. 7 § 23, akta 39/36).

Ta sama zasada znalazła wyraz w § 105 regulaminu, który ustala, że czas trwania aplikacji adwokackiej liczy się od dnia złożenia ślubowania;

przepis art. 104 pr. o u. a., jako wyjątkowy, nie ulega wykładni rozszerzającej i nie może być stosowany przez analogię.

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej zażalenie skarżącego na powyższą uchwałę Rady Adwokackiej oddalił.

(u. 29.V.1937 r., Nr. 64/37/P.).

16. Z mocy art. 104 pr. o u. a. maksymalną korzyścią, jaka przysługuje kandydatowi na aplikanta adwokackiego, jest zaliczenie co najwyżej dwuletniego okresu aplikacji sądowej;

wykładnia art. 10, 11 i 119 pr. o u. a., jako przepisów wyjątkowych, musi być ścisła;

stosowana przez petenta interpretacja, że odbycie 38-miesięcznej praktyki aplikanta adwokackiego uzupełnia brak 11-miesięcznej służby na stanowisku asesora, pełniącego obowiązki sędziego, której brakowało petentowi do uzyskania uprawnień z mocy art. 10 pr. o u. a., nie tylko jest wybitnie rozszerzająca, lecz stwarza nawet zasadę zupełnej dowolności w obliczaniu równowartości aplikacji adwokackiej ze służbą sędziowską;

tego rodzaju metoda interpretacji musiałaby stworzyć zupełną dowolność postanowień Rady Adwokackiej w tym przedmiocie, co przekroczyłoby nawet jej ustawową kompetencję.

(11.V.1937 r., prot. Nr. 19 § 4, akta 372/33).

17. Pod służbą referendarską należy rozumieć służbę na stanowiskach, do których przywiązany jest tytuł referendarza (Nr. K. Adw. 22/33);

służba państwowa, oparta na stosunku publicznym, może być stała lub prowizoryczna, wobec czego służba petenta w charakterze prowizorycznego referendarza w Okręgowym Urzędzie Ziemskim czyni zadość wymaganiom art. 104 pr. o u. a.

(5.X.1937 r., prot. Nr. 32 § 8, akta 185/36).

18. Aplikacja sądowa w sądownictwie rosyjskim nie ulega zaliczeniu na poczet aplikacji adwokackiej.

(7.IX.1937 r., prot. 28 § 34, akta 11/35).

19. Pod aplikacją adwokacką należy rozumieć odbywanie praktyki w kancelarii patrona, nie zaś jakiegokolwiek innego adwokata (art. 105 pr. o u. a.), wobec czego do aplikacji adwokackiej zaliczony być może jedynie okres faktycznej pracy w kancelarii patrona i pod jego kierownictwem;

czas pracy w kancelarii przyszłego patrona w okresie, kiedy petent był jeszcze aplikantem w innej Izbie, nie ulega zaliczeniu na poczet aplikacji adwokackiej.

(u.23.II.1937 r., prot. Nr. 9 § 13, akta 74/36 i u. 25.V.1937 r., prot. Nr. 21. § 23, akta 186/36).

Stanowisko powyższe podzielił Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej.

(u. 25 IX.1937 r., Nr. 97/37/P.).

8. Kierowanie wykształceniem zawodowym aplikantów adwokackich.

A. PRZYGOTOWANIE DO ZAWODU.

a. Patroni.

Udzielanie zezwoleń na podjęcie się obowiązków patrona. Podania były rozstrzygane po uprzednim w każdym przypadku zbadaniu karalności dyscyplinarnej adwokata, ubiegającego się o zezwolenie, oraz wywiązywania się przez niego z obowiązków korporacyjnych — w szczególności opłacania składek i należności na rzecz Izby, okoliczności, czy rodzaj i zakres praktyki zapewni aplikantowi możność zdobycia potrzebnych wiadomości praktycznych, wreszcie kwestii, czy aplikant ma otrzymywać od patrona uposażenie.

Przy rozpoznawaniu odwołań od decyzyj Rady Adwokackiej Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej ustalił w okresie sprawozdawczym praktykę odraczania rozpozna-

nia sprawy do czasu uregulowania przez petenta zaległości składkowych, gdy kwestia ta wchodziła w grę przy powzięciu przez Radę Adwokacką uchwały odmownej.

Potrzebę uzyskania uprzedniego zezwolenia na podjęcie się obowiązków patrona — przed wydaniem kandydatowi na aplikanta deklaracji, wyrażającej gotowość podjęcia się względem niego tego obowiązku, — Rada Adwokacka uważa za obowiązek korporacyjny członków Izby i w razie nie zastosowania się do tego wymagania żądała od członków Izby wyjaśnień; w przypadku, gdy członek Izby wydał wspomnianą deklarację mimo odmowy zezwolenia, Rada przekazała sprawę na drogę postępowania dyscyplinarnego (u. 2. III. 1937 r., prot. Nr. 10 § 9).

Udzielanie zezwoleń na przyjęcie na praktykę drugiego aplikanta Rada Adwokacka traktowała jako wyjątek — przy tym w poszczególnych przypadkach brała pod uwagę okoliczność, że szło o zapewnienie patronatu aplikantom adwokackim, których poprzedni patroni z tych czy innych powodów zostali wykreśleni z listy.

Zwalnianie od obowiązków patrona. W kilku przypadkach Rada Adwokacka uwzględniła podania patronów o zwolnienie ich od dalszego sprawowania obowiązków patrona — z powodu niewłaściwego zachowania się aplikantów, przeciwko którym wszczęła jednocześnie postępowanie dyscyplinarne.

Stosunek adwokata-patrona do aplikanta adwokackiego — patrz niżej: orzecznictwo Sądu Dyscyplinarnego, tezy Nr. 25 i 26.

Dane statystyczne. Liczba podań o zezwolenie na podjęcie się obowiązków patrona i sposób ich załatwienia przedstawia się w sposób następujący:

Rodzaj sprawy	Wpłynęło podań	Zezwolenia	
		udzielono	odmówiono
Zezwolenia na jednego aplikanta	219	186	33
Zezwolenia na drugiego aplikanta	28	17	11

Na uchwały odmowne wpłynęło 28 zażaleń, z których Naczelna Rada Adwokacka uwzględniła 8. W 12 wypadkach Naczelna Rada Adwokacka rozpoznanie podania odroczyła do czasu uregulowania przez skarżących składek izbowych i na fundusz zapomóg pośmiertnych; 8 zażaleń dotąd nie rozpoznała.

Wykaz liczebny adwokatów, adwokatów-patronów i aplikantów adwokackich.

Miejscowość	Ogólna liczba		
	adwokatów	adwokatów patronów	aplikantów adwokackich
Warszawa	1446	566	641
Łódź	258	104	105
Inne siedziby Sądów Okręgowych	148	49	50
Inne miejscowości	263	58	60
Ogółem w całej izbie. . . .	2115	777	856

Podana niżej tablica wskazuje, jaka liczba adwokatów, w jakich miejscowościach i względem ilu aplikantów pełni obowiązki patrona.

Miejscowość	Ogólna liczba	
	po 1-ym apl. adwok.	po 2-ch apl. adwok.
Warszawa	491	75
Łódź	103	1
Inne siedziby Sądów Okręgowych	48	1
Inne miejscowości	56	2
Ogółem w całej Izbie	698	79

b. Organizacja aplikantów adwokackich.

Nowy regulamin. Zdając sobie sprawę z braków organizacji dotychczasowej opieki i kontroli nad aplikacją adwokacką, pochodzących w dużej mierze z powodu wielkiej liczby aplikantów, Rada Adwokacka uznała konieczność powołania do czynnej współpracy w tej dziedzinie większego, niż dotychczas, zastępu członków Izby, a w związku z tym wprowadzenia szeregu odpowiednich zmian i uzupełnień do obowiązującego dotąd regulaminu.

Zasady były omawiane na posiedzeniu komisji aplikacji adwokackiej (w którym wzięli udział kierownicy seminariów oraz sekretarze grup seminaryjnych) w d. 8 lutego 1937, na posiedzeniu plenarnym Rady Adwokackiej w d. 9 lutego 1937 (prot. Nr. 7 § 6), na konferencji Wicedziekana St. Urbanowicza z sekretarzami grup seminaryjnych w dniu 17 kwietnia 1937 roku, wreszcie na Zjeździe Delegatów Rady Adwokackiej w dn. 12 czerwca 1937 r.

Wyłoniona przez Radę Adwokacką specjalna komisja pod przewodnictwem Wicedziekana St. Urbanowicza [1]) opracowała projekt nowego „regulaminu aplikacji adwokackiej", do którego zgłosili swe uwagi niektórzy sekretarze grup seminaryjnych (aplikanci adwokaccy).

Projekt był przedmiotem wyczerpującej dyskusji na posiedzeniach plenarnych Rady w dniach 23 czerwca i 6 lipca 1937 r. (prot. Nr. 27 § 38), która po wprowadzeniu kilku poprawek uchwaliła nowy regulamin, upoważniając Prezydium do ostatecznego ustalenia redakcji oraz rozważenia i zdecydowania, czy wspomniany regulamin stanowić ma regulamin odrębny, czy też jego przepisy mają ulec odpowiedniemu włączeniu do ogólnego regulaminu Rady Adwokackiej w Warszawie.

Zasady nowej organizacji. Nowy regulamin przewiduje obok „Komisji aplikacji adwokackiej" przy Radzie Adwokackiej w Warszawie tworzenie podobnych Komisyj w siedzibach Sądów Okręgowych — pod przewodnictwem Delegata Rady lub specjalnie wyznaczonego członka Izby; członków Komi-

---

1) Patrz wyżej str. 8.

syj — zarówno warszawskiej, jak i miejscowych, Rada Adwokacka może powoływać nie tylko ze swego grona, lecz w ogóle z pośród członków Izby.

Do zakresu działania Komisji należeć będą sprawy następujące: a) przygotowywanie spraw, dotyczących wpisu na listę aplikantów w Izbie Warszawskiej, oraz przedstawianie Radzie Adwokackiej wniosków w tym względzie; b) wykonywanie kontroli nad aplikacją w kancelariach patronów; c) ułatwianie aplikantom zapoznania się z istotnymi zadaniami i obowiązkami zawodu i zasadami etyki adwokackiej; d) organizacja i nadzór nad zajęciami seminaryjnymi dla aplikantów adwokackich; e) przygotowywanie spraw o dopuszczenie do egzaminu adwokackiego aplikantów Izby Adwokackiej oraz przedstawianie Radzie Adwokackiej wniosków w tym względzie; f) rozważanie potrzeb aplikantów adwokackich i wszelkich zagadnień, pozostających w związku z aplikacją adwokacką, i przedstawianie odpowiednich wniosków Radzie Adwokackiej.

Inowacją jest wprowadzenie systemu podziału aplikantów adwokackich na grupy po 20—30 osób, z których każda ma pozostawać pod opieką jednego z członków Komisji aplikacji adwokackiej, jako opiekuna grupy; system ten ma na celu umożliwienie kontroli i opieki nad aplikacją adwokacką, nadania właściwego kierunku pracy aplikantów nad etyczną stroną przygotowania do zawodu, lepszego wpajania im zasad współżycia korporacyjnego i zacieśnienia węzłów pomiędzy aplikantem a korporacją, wreszcie ułatwienie władzom korporacyjnym zapoznania się z potrzebami i warunkami życia aplikantów.

Zadaniem opiekuna grupy będzie: a) kontrola sprawozdań patronów i przestrzeganie składania ich ściśle w terminach, ustalonych przez Radę Adwokacką, żądanie w razie potrzeby dodatkowych danych i omawianie treści sprawozdania zarówno z patronami, jak i aplikantami, b) sprawdzanie, w miarę potrzeby, faktycznego odbywania aplikacji adwokackiej w kancelariach patronów i w sądach, c) utrzymywanie osobistego kontaktu z aplikantami, wchodzącymi w skład grupy, celem zapewnienia im pomocy i rady w zakresie wykony-

wania czynności i obowiązków zawodowych oraz zapoznawanie się z warunkami osobistego bytu aplikantów, d) zwoływanie, w miarę potrzeby, zebrań aplikantów, wchodzących w skład grupy, celem omawiania zagadnień z dziedziny obowiązków zawodowych i etyki adwokackiej, e) przedstawianie „Komisji aplikacji adwokackiej" wniosków co do potrzeb aplikantów oraz w przedmiocie kontroli aplikacji, w szczególności co do pociągania do odpowiedzialności dyscyplinarnej patronów i aplikantów w razie stwierdzenia fikcyjnej aplikacji lub samodzielnej pracy aplikanta, niedostatecznej opieki patrona nad aplikantem lub w ogóle innych wykroczeń przeciwko obowiązkom patrona lub aplikanta, f) przestrzeganie, aby przepisy ustawy i regulaminów, obowiązujących w przedmiocie aplikacji, były ściśle przestrzegane przez patronów i aplikantów; g) zachęcanie aplikantów do pracy w zrzeszeniach aplikanckich i prawniczych, do udziału w pracy społecznej, ułatwianie im dostępu do tej pracy oraz do pracy zawodowej.

Skład poszczególnych grup ustalać ma Rada Adwokacka po wysłuchaniu wniosków opiekuna grupy i Komisji aplikacji adwokackiej.

Celem skoordynowania zajęć seminaryjnych w poszczególnych miejscowościach Rada Adwokacka mianuje: a) kierowników grup seminaryjnych — z pośród członków „Komisji aplikacji adwokackiej" oraz b) sekretarzy grup seminaryjnych — z pośród kandydatów, przedstawionych w podwójnej liczbie przez aplikantów adwokackich — uczestników danej grupy seminaryjnej.

Wprowadzenie nowej organizacji w życie. Wobec tego, że uchwalenie nowego regulaminu nastąpiło przed samymi feriami letnimi, wprowadzenie nowej organizacji w życie uległo opóźnieniu.

Na posiedzeniu w dniu 2 listopada 1937 (prot. Nr. 37 § 21) Rada Adwokacka, na wniosek Prezydium, ustaliła listę członków Izby, którzy mają być zaproszeni na opiekunów grup, a więc i na członków „Komisji aplikacji adwokackiej", i wyłoniła Komisję w składzie adwokatów: Czesława Białaszewicza, Mieczysława Ettingera i Wacława Pęskiego, powierzając

jej zajęcie się — w porozumieniu z Prezydium Rady Adwokackiej — zorganizowaniem i uruchomieniem działalności opiekunów grup.

c. Seminaria.

Seminaria w Warszawie. W wykonaniu uchwały Rady Adwokackiej z dnia 23 czerwca 1936 r. (prot. Nr. 28 § 6)[1]) seminaria w okresie do feryj letnich, t. j. do czerwca 1937 r. włącznie, odbywały się w równoległych podgrupach; jedynie zajęcia z zakresu prawa o ustroju adwokatury oraz zasad etyki zawodowej i obowiązków obrończych odbywały się w jednej grupie.

We wspomnianym wyżej okresie odbyły się w poszczególnych grupach wykłady na tematy następujące:

G r u p a I. (prawo cywilne materialne). Prawo hipoteczne (adw. Adam Słomiński); prawo pracy (adw. Wacław Mińkiewicz); polskie prawo patentowe (adw. Jan Gutowski); prawo spadkowe (adw. Aleksander Czerski); sprzedaż według kodeksu zobowiązań (adw. Adam Chełmoński); zobowiązania (adw. Stanisław Neufeld); czynności notarialne (adw. Edmund Szabłowski); prawo międzynarodowe prywatne (adw. Roman Kuratowski).

G r u p a II. (prawo cywilne formalne i prawo handlowe). Hipoteka i notariat (adw. Seweryn Szer); prawo handlowe (adw. Władysław Szatensztejn i adw. Henryk W. Kon); kodeks postępowania cywilnego; egzekucja z nieruchomości (adw. Józef Stawski); prawo małżeńskie osobiste (adw. Stanisław Tylbor).

G r u p a III. (prawo karne). Prawo o wykroczeniach, część ogólna kodeksu karnego; przestępstwa polityczne, przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko mieniu, na szkodę wierzycieli, urzędnicze, zniewagi i niektóre specjalne ustawy karne oraz przepisy ogólne postępowania karnego, postępowanie

---

[1]) Patrz sprawozdanie za r. 1935/36, str. 119.

przygotowawcze, postępowanie w I instancji, postępowanie odwoławcze, kasacyjne i postępowanie specjalne (adwokaci: Wacław Brokman, Mieczysław Ettinger, Ludwik Honigwill, Antoni Landau, Mojżesz Maślanko, Aleksander Mogilnicki, Marian Niedzielski, Michał Skoczyński i Stanisław Szurlej).

Grupa IV. (prawo administracyjne). Pojęcie administracji i prawa administracyjnego; dane z konstytucji polskiej; pojęcie władz zespolonych; organizacja władz administracji ogólnej i policyjnych; władze niezespolone — organizacja; postępowanie administracyjne — ogólne; postępowanie przymusowe w administracji; postępowanie administracyjne karne; ustawodawstwo leśne; poszczególne przepisy, dotyczące ograniczenia prawa własności: ustawa wywłaszczeniowa, przepisy, ograniczające przenoszenie prawa własności nieruchomości w stosunku do cudzoziemców w b. dzielnicy pruskiej, obywateli sowieckich i t. p.; gwarancje praworządności: Trybunał Konstytucyjny, Trybunał Stanu, Trybunał Kompetencyjny, Najwyższy Trybunał Administracyjny i swobodne uznanie władz (Wicedziekan St. Urbanowicz); organizacja władz samorządowych i zakres uprawnień; przepisy, dotyczące praw urzędniczych; przepisy, dotyczące praw stanu cywilnego i ruchu ludności oraz cudzoziemców (adw. Józef Sarapata); zasady sądownictwa administracynego ze specjalnym uwzględnieniem postępowania przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym; przepisy, dotyczące stowarzyszeń, związków (zawodowych), prawa koalicji oraz ustawodawstwo wyjątkowe; ustawodawstwo socjalne; ustawodawstwo budowlane; ustawodawstwo przemysłowe; ustawodawstwo patentowe (adw. Józef Kliński); przepisy, dotyczące prawa obywatelstwa polskiego (adw. Szymon Rundstein); ustawodawstwo podatkowo-skarbowe (adw. Władysław Józef Szatensztejn); podstawy ustawodawstwa agrarnego (adw. Zygmunt Nagórski i adw. Zygmunt Nadratowski); gwarancje praworządności: Trybunał Konstytucyjny, Trybunał Stanu, Trybunał Kompetencyjny, Najwyższy Trybunał Administracyjny i t. d.; postępowanie administracyjne (adw. Antoni Chmurski); pojęcie administracji i prawa administracyjnego (adw. Marian Borzęcki); postępowanie przymusowe w administracji (adw. Mieczysław Baumgart); zasady sądow-

nictwa administracyjnego ze specjalnym uwzględnieniem postępowania przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym (adw. Jan Morawski); ustawodawstwo podatkowo-skarbowe (adw. Mieczysław Fryde); ustawodawstwo socjalne: ubezpieczenia społeczne, ochrona rynku pracy i t. p. (adw. Józef Błoch); ustawodawstwo wodne (adw. Zygmunt Rolnicki); ustawodawstwo przemysłowe (adw. Lucjan Altberg); poszczególne przepisy, dotyczące ograniczenia prawa własności (adw. Feliks Zadrowski).

G r u p a V. (zajęcia z dziedziny prawa ustroju adwokatury, historii adwokatury, etyki zawodowej i obowiązków obrończych). Stosunek adwokata do sądów i urzędów, wolność słowa i pisma, tajemnica zawodowa (adw. Mieczysław Ettinger); z dziedziny historii adwokatury u nas i gdzieindziej (adw. Wacław Szumański); podjęcie się sprawy przez adwokata i sposób jej prowadzenia (adw. Adam Chełmoński); obrona z urzędu (adw. Jan Tatarkiewicz); zakres działalności adwokata, przymus adwokacki, ograniczenia (adw. Stanisław Janczewski); sądownictwo dyscyplinarne (Wicedziekan Stefan Urbanowicz); organy samorządu adwokackiego, ich rola i zakres działania, zakres kontroli organów korporacyjnych nad działalnością adwokatów, stosunek adwokatów do organów korporacyjnych (Dziekan Leon Nowodworski).

Ponieważ wspomniany wyżej podział grup zasadniczych na podgrupy nie dał zamierzonych wyników, a znacznie utrudnił zapewnienie potrzebnej ilości wykładowców z uwagi na potrzebę równoległych wykładów z tych samych przedmiotów, przeto na odbytym w dniu 7 października 1937 r. pod przewodnictwem Dziekana zebraniu kierowników seminariów uchwalono powrócić do dawnego podziału i od jesieni 1937 r. prowadzić zajęcia seminaryjne w pięciu grupach z następującym podziałem przedmiotów:

Grupa I. Kodeks zobowiązań, prawo hipoteczne, prawo spadkowe, prawo międzydzielnicowe i międzynarodowe, prywatne prawo pracy.

Grupa II. Kodeks postępowania cywilnego, prawo handlowe, prawo osobowe, w szczególności małżeńskie, i prawo rzeczowe.

Grupa III. Prawo karne materialne i formalne.

Grupa IV. Prawo administracyjne.

Grupa V. Prawo o ustroju adwokatury; zasady etyki i obowiązków obrończych; historia adwokatury.

Zarazem postanowiono obok wykładów ogólnych w poszczególnych grupach wprowadzić, tytułem próby, zajęcia seminaryjne specjalne, mające na celu pogłębienie wiadomości w tym lub innym zakresie, dla mniejszej liczby uczestników — z pośród aplikantów, którzyby pragnęli brać udział w takich seminariach ściślejszych.

Wreszcie na wspomnianym zebraniu kierowników seminariów ustalono:

1) że — w celu zapobieżenia ujemnym stronom zajęć seminaryjnych, odbywanych w zbyt licznym gronie — należy w przyszłości dopuszczać możność tworzenia się obok ogólnych grup seminaryjnych, zorganizowanych wedle wskazanego wyżej schematu przez Radę Adwokacką, dodatkowych grup znacznie mniej licznych, tworzonych drogą inicjatywy i dobrowolnego porozumienia się w tym względzie uczestników takiej grupy — i pozyskania dla nich przez samych uczestników odpowiedniego kierownika i wykładowców — na zasadach, w ogólnych zarysach uchwalonych przez Radę Adwokacką jeszcze w 1934 r. [1]);

2) że zajęciom seminaryjnym w takich grupach dodatkowych może być przyznawany, w całości lub częściowo, charakter zastępczy w stosunku do seminarium ogólnego — w zależności od programu zajęć, osób kierowników i wykładowców i pod warunkiem składania odpowiednich sprawozdań kierownikowi właściwej grupy ogólnej.

B. EGZAMINY.

Dopuszczanie do ponownego egzaminu. W myśl uchwały Rady Adwokackiej z dnia 29 października 1935 r. [1]) komi-

---

1) Patrz sprawozdanie za r. 1934/35, str. 99.

1) Patrz sprawozdanie za r. 1934/35 str. 95.

sje egzaminacyjne przy udzielaniu zezwoleń aplikantom adwokackim na składanie egzaminu po raz trzeci (art. 108 pr. o u. a.) określały minimalny termin, po którego upływie może to nastąpić; komisje kierowały się w tym względzie większymi lub mniejszymi brakami przygotowania, wykazanymi przez petenta podczas egzaminu, składanego po raz drugi.

Załatwiając odmownie podanie jednego z aplikantów o dopuszczenie do trzeciego egzaminu przed upływem terminu, zakreślonego przez komisję egzaminacyjną, Rada Adwokacka uznała, że nie jest powołana do zmiany uchwały, powziętej przez komisję egzaminacyjną w zakresie jej kompetencji (u. 5. X. 1937 r., prot. Nr. 32 § 12).

Sesje egzaminacyjne. W okresie sprawozdawczym odbyły się trzy sesje egzaminacyjne: w marcu, czerwcu i listopadzie 1937 r.

Skład komisyj egzaminacyjnych podczas tych sesyj był następujący:

Komisja I.

Podczas sesji	Przewodniczący	Członkowie		
		Delegowani Sędziowie Sądu Apelacyjnego	Delegowani członkowie Rady Adwokackiej	Zaproszeni z poza Rady członkowie Izby
5 — 6 marca 1937 r.	Dziekan Leon Nowodworski	R. Kawczak J. Szlązkiewicz	N. Grodziński J. Tatarkiewicz F. Zadrowski	W. Brokman M. Ettinger J. Morawski J. Sarapata S. Szurlej
18—19 czerwca 1937 r.	Dziekan Leon Nowodworski	R. Kawczak Wł. Olewski	M. Lewit J. Tatarkiewicz F. Zadrowski	A. Chmurski M. Ettinger J. Morawski M. Niedzielski S. Szurlej
12—13 listopada 1937 r.	Dziekan Leon Nowodworski	R. Kawczak Wł. Olewski	Z. Blenau N. Grodziński	M. Ettinger A. Jackowski J. Morawski M. Niedzielski J. Podkomorski J. Sarapata

Komisja II.

Podczas sesji	Przewodniczący	Członkowie		
		Delegowani Sędziowie Sądu Apelacyjnego	Delegowani członkowie Rady Adwokackiej	Zaproszeni z poza Rady członkowie Izby
5 — 6 marca 1937 r.	b. Dziekan Bolesław Bielawski	K. Hermanowski W. Leśkiewicz	Z. Blenau M. Lewit	A. Chmurski J. Gadomski H. W. Kon J. Kliński A. Landau M. Niedzielski J. Nowodworski
18—19 czerwca 1937 r.	Wicedziekan Stefan Urbanowicz	St. Maltz M. Światopełk-Zawadzki	N. Grodziński J. Tatarkiewicz	C. Białaszew cz J. Gadomski J. Kliński A. Landau J. Nowodworski
12—13 listopada 1937 r.	Wicedziekan Stefan Urbanowicz	A. Głodziński K. Chwalibóg	J. Krzywicki M. Lewit J. Tatarkiewicz F. Zadrowski	A. Chmurski J. Gadomski J. Kliński A. Landau S. Szurlej

Wyniki egzaminów.

Data sesji egzaminacyjnej	Przystąpiło do egzaminów piśmiennych	Wycofało się przed egzaminem ustnym	Wyniki egzaminów			
			dodatnie		Ogółem zdało	ujemne
			dobre	dostateczne		nie zdało
marzec 1937 r. .	55	4	2	29	31	20
czerwiec 1937 r. .	63	5	1	25	26	32
listopad 1937 r. .	95	12	1	38	39 [1])	44
	213	21	4	92	96	96

[1]) Wpis na listę adwokatów 39 aplikantów adwokackich, którzy złożyli egzamin z wynikiem pomyślnym podczas sesji listopadowej 1937 r. jeszcze nie nastąpił. Po uskutecznieniu tego wpisu podana wyżej na str. 82 ogólna liczba adwokatów Izby Warszawskiej wzrośnie do cyfry 2154, a podana na str. 86 liczba aplikantów adwokackich zmniejszy się do 817.

Uroczyste ślubowania. W dniach 22 marca i 3 lipca 1937 r. odbyły się uroczystości zbiorowego ślubowania adwokatów, wpisanych na listę w wyniku egzaminów, odbytych w dniach 5—6 marca i 18—19 czerwca 1937 r. Dziekan L. Nowodworski witał nowych członków Izby okolicznościowymi przemówieniami [1]); w imieniu ślubujących odpowiadali w dniu 22 marca 1937 r. — adw. Wandalin Puciata, a w dniu 3 lipca 1937 r. — adw. Jerzy de Virion.

9. Pomoc prawna dla ubogiej ludności.

a. Obrona z urzędu.

Dane statystyczne. Na wnioski właściwych sądów, obrońców z urzędu w Sądach Okręgowych na prowincji lub wprost wskutek podań osób, które wykazały się uprawnieniem do korzystania z obrony z urzędu, Dziekan lub Wicedziekan wyznaczyli w okresie sprawozdawczym obrońców z urzędu:

w sprawach cywilnych:

do Sądów Grodzkich w Warszawie . .	228
do Sądu Pracy w Warszawie	20
do Sądu Okręgowego w Warszawie . .	507
do Sądu Apelacyjnego w Warszawie . .	224
do Sądu Najwyższego	161
Razem . .	1140

w sprawach administracyjnych:

do Najwyższego Trybunału Administracyjnego	84
do Inwalidzkiego Sądu Administracyjnego	119
Razem . .	203

[1]) Teksty przemówień zamieszczone zostały w „Palestrze" 1937 r. str. 370 i 801.

Dane co do liczby obrońców z urzędu w sprawach cywilnych, wyznaczonych do sądów prowincjonalnych, zostały podane w dziale III-im niniejszego sprawozdania.

Obrona z urzędu w Sądach Grodzkich w sprawach cywilnych. Pismem z dnia 17 grudnia 1936 r. Rada Adwokacka, w wykonaniu uchwały z dnia 24 listopada 1936 r. (prot. Nr. 42 § 12), zwróciła się do Naczelnej Rady Adwokackiej z wnioskiem o podjęcie w Ministerstwie Sprawiedliwości odpowiednich kroków, aby Sądy Grodzkie stosowały przepis art. 116 p. 3 k. p. c. jedynie w przypadku, gdy istotnie z okoliczności sprawy wypływa konieczność ustanowienia obrony z urzędu.

Na poparcie swego stanowiska Rada Adwokacka przytoczyła:

> W praktyce zdarzają się bardzo często wypadki, że Sądy Grodzkie żądają ustanowienia adwokata z urzędu dla strony ubogiej w sprawach cywilnych; Rada Adwokacka dotychczas czyniła zawsze zadość temu żądaniu, jakkolwiek wyznaczanie obrońców z urzędu w sprawach, prowadzonych przed Sądami Grodzkimi, połączone jest z dużym obciążeniem członków Izby, a niekiedy i z poważnymi trudnościami; art. 116 p. 3 k. p. c. przewiduje, że strona, której przyznane zostało prawo ubogich, ma prawo żądać ustanowienia dla niej adwokata tylko wówczas, gdy chodzi o sprawy z obowiązkowym zastępstwem adwokackim; natomiast w sprawach, prowadzonych przed Sądem Grodzkim, gdzie zastępstwo adwokackie nie obowiązuje (art. 86 § 1 k. p. c.), Sąd na wniosek strony rozstrzyga, czy potrzeba ustanowić adwokata, kierując się przy tym względem na zamieszkanie strony poza siedzibą Sądu lub innymi ważnymi okolicznościami.
>
> W tym stanie rzeczy należy dojść do przekonania, że ustanowienie adwokata może mieć miejsce jedynie w razie istnienia ważnych okoliczności; tymczasem, sądząc z liczby przypadków, w których Sądy Grodzkie zwracają się do Rady Adwokackiej, moment istnienia „ważnych okoliczności" nie zawsze jest brany pod uwagę.

Naczelna Rada Adwokacka zwróciła się w tej sprawie do Ministerstwa Sprawiedliwości, które w okólniku z dnia 17 kwietnia 1937 r. Nr. 1822/II/A/37 zaleciło, aby Sądy Grodzkie w postanowieniach, uwzględniających wnioski stron zainteresowanych o ustanowienie obrońcy z urzędu, przytaczały okoliczności, uzasadniające potrzebę wyznaczenia obrońcy.

Obrona z urzędu w postępowaniu administracyjnym. Na tle konkretnego podania o wyznaczenie obrońcy z urzędu dla prowadzenia w Izbie Skarbowej sprawy o uzyskanie renty wdowiej Rada Adwokacka wyjaśniła, że wyznaczenie przez nią obrońcy z urzędu może nastąpić jedynie w przypadkach prawem przewidzianych (§ 18 regulaminu), toteż nawet stan zupełnego ubóstwa nie stanowi podstawy do wyznaczenia adwokata celem prowadzenia sprawy przed władzami administracyjnymi (u. 4.V.1937 r., prot. Nr. 18 § 16). Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, podzielając powyższe stanowisko, uznał, że żądanie żalącego się nie opiera się na żadnym przepisie prawa, załatwienie więc jego leży poza sferą kompetencji władz korporacyjnych (u. 25.IX.1937 r., Nr. 92/37/P.).

Obrona z urzędu w postępowaniu przed komisją do spraw sądownictwa polubownego — patrz wyżej str. 72.

Wynagrodzenie obrońcy z urzędu w razie ugody. Jeden z członków Izby zwrócił się do Rady Adwokackiej o zezwolenie poszukiwania od klienta, którego był obrońcą z urzędu na prawie ubogich, honorarium za ukończenie procesu ugodą, pomyślną dla klienta.

Rada Adwokacka, wychodząc z założenia, że, w myśl art. 19 pr. o u. a. oraz art. 121 k. p. c., obrońca z urzędu ma prawo do wynagrodzenia tylko w razie zasądzenia kosztów procesu od przeciwnika strony ubogiej, — odmówiła udzielenia zezwolenia (u. 22.IX.1936 r., prot. Nr. 33 § 37).

Wskutek odwołania Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej powyższą uchwałę uchylił i zezwolenia udzielił, wychodząc z założenia, że klient w toku pertraktacyj ugodowych zobowiązał się do uiszczenia obrońcy honorarium i że przeto powinien zobowiązania tego dotrzymać, gdyby bowiem do ugody nie doszło — Sąd zasądziłby przyznaną przez pozwanego należność wraz z kosztami za prowadzenie sprawy, które przypadłyby obrońcy (u. 19.XII.1936 r., Nr. 95/36/P.).

Obowiązki obrońcy z urzędu — patrz wyżej: orzecznictwo Rady Adwokackiej, str. 59, tezy Nr. 7, 8 i 9 oraz niżej: orzecznictwo Sądu Dyscyplinarnego, teza Nr. 28.

b. B e z p ł a t n a k o n s u l t a c j a d l a n i e z a m o ż n e j l u d n o ś c i.

Konsultacja w Warszawie. W okresie sprawozdawczym w konsultacji przy Sądzie Okręgowym w Warszawie odbyło się ogółem 125 dyżurów konsultacyjnych z udziałem 229 adwokatów i 224 aplikantów adwokackich; załatwiono 3278 interesantów.

Konsultacje na prowincji — patrz niżej, w dziale III-im niniejszego sprawozdania.

10. Biblioteka

Kierownictwo. W okresie sprawozdawczym nadzór nad biblioteką Izby z ramienia Rady Adwokackiej pełnił członek Rady Feliks Zadrowski; bezpośredni zarząd sprawował adwokat Jerzy Korytkowski.

Organizacja. W dniu 5 października 1937 r. Rada Adwokacka uchwaliła regulamin biblioteki [1]), przez co został zakończony stan prowizorium w tej dziedzinie, poprzedni bowiem regulamin pochodził z 1932 r. i jako w dużym stopniu nieaktualny, wobec rozwoju biblioteki, nie mógł być stosowany. Wedle nowego regulaminu kierownictwo biblioteki należy do członka Rady - przewodniczącego komisji bibliotecznej, do której wchodzi od 3 do 5 członków Izby, powoływanych przez Radę Adwokacką na przeciąg trzech lat z pośród osób, pracujących naukowo lub zajmujących się bibliografią i bibliotekarstwem. Komisja biblioteczna powołana jest do ustalania planu systematycznego kompletowania zbiorów bibliotecznych, opracowywania zmian lub uzupełnień regulaminu bibliotecznego, instrukcji dla bibliotekarza, ustalania zasad katalogowania i inwentaryzacji książek, a nadto do decydowania wszystkich spraw, dotyczących biblioteki, a przekazanych jej przez Radę Adwokacką lub przewodniczącego komisji.

---

[1]) Patrz „Palestra", 1937 r., str. 1009.

Komisja[1]) odbyła pierwsze posiedzenie w październiku 1937 r., na którym postanowiono opracowanie i wydanie drukiem katalogu zbiorów bibliotecznych celem rozesłania go członkom Izby; ponadto wyłoniona została podkomisja, złożona z dwóch członków komisji bibliotecznej, dla opracowania i ustalenia zasad układu wspomnianego katalogu.

W najbliższym czasie nowy regulamin biblioteki zostanie w całości wprowadzony w życie, w szczególności biblioteka będzie czynna codziennie w godzinach od 10-ej do 15-ej i od 20-ej do 22-ej, w soboty od 10-ej do 13,30, w czasie zaś feryj sądowych (od 1 lipca do 15 sierpnia) w poniedziałki, środy i piątki, w godzinach od 12-ej do 15-ej.

Zasoby. Zasoby biblioteczne przedstawiają się w sposób następujący:

D z i a ł	I l o ś ć t o m ó w	
	na 1.XI.1936 r.	na 1.XI.1937 r.
1. Biblioteka zasadnicza	4750	4995
2. Biblioteka czasopism i wydawnictw periodycznych	2215	2322
3. Biblioteki podręczne w Sądach Okręgowym i Apelacyjnym	94	98

Na przyrost złożyły się zakupy i dary.

Zakupy. W okresie sprawozdawczym zakupiono około dwustu tomów; w pierwszym rzędzie zakupione zostały prawie wszystkie nowości prawnicze polskie. Poza tym zakupiono szereg podstawowych dzieł francuskich i niemieckich, jak np. Garraud „Traité théorique et pratique de droit pènal" — w 6 tomach, Garraud „Traité théorique et pratique d'instruction criminelle et de procedure pènale" w 6 tomach, Garçon „Code pènal annoté" w 3 tomach, Poittevin „Code d'instruction criminelle annoté" 2 tomy, Cuche „Precis de droit criminel", Aubry

[1]) Patrz wyżej str. 7.

et Rau „Droit civil français" ostatnie wydanie 12 tomów, Frank „Das Strafgesetzbuch für das deutsche Reich", Mezger „Das Strafrecht", Liszt „Lehrbuch des Deutchen Strafrechts", „Das Bürgerliche Gesetzbuch" 5 tomów w wydaniu radców sądów Rzeszy, słownik francusko-polski i polsko-francuski w opracowaniu Kaliny, takież słowniki niemieckie w opracowaniu Ippoldta itd. W następnym okresie biblioteka zamierza uzupełnić braki i w innych dziedzinach, zakupując podstawowe dzieła niemieckich i francuskich autorów z zakresu prawa administracyjnego, handlowego oraz historii i organizacji adwokatury.

Dary. W okresie sprawozdawczym otrzymano od rodziny ś. p. Leona Błaszkowskiego, b. sędziego Sądu Najwyższego i b. adwokata, szereg cennych dzieł prawniczych, które uzupełnią braki biblioteki, szczególnie co do literatury prawniczej z XIX wieku.

Własne prace ofiarowali następujący członkowie Izby: Dawidowicz Borys („Prawo o uboju zwierząt i o obrocie mięsem"), Frenk Ludwik Jakób (Dutkiewicz Walenty „Prawo hipoteczne w Królestwie Polskim" nowe opracowanie), Glaser Stefan („Zabójstwo na żądanie"), Grynwaser Hipolit („Przywódcy i burzyciele włościan (1815—1830)"), Jodłowski Jerzy („Ograniczenie dowodu ze świadków ze względu na osoby"), Kronstein Feliks („Zmiana osób w zobowiązaniach a polisy na okaziciela"), Landau Edmund („Wierzytelności w walutach zagranicznych"), Mogilnicki Aleksander („Dwutorowość represji karnej przy postępowaniach zwykłych i skarbowych"), Peszyński Stanisław („Przepisy, dotyczące zaopatrywania ludności w wodę oraz usuwania nieczystości i wód gruntowych"), Pogonowski Jerzy („Nowa literatura polska w świetle krytyki", „W. A. Maciejowski, a historia porównawcza prawodawstw słowiańskich", „Ustav Poljske Republike od 23 aprila 1935 godine"), Poznański Jerzy („Prawo rodzinne"), Radłowski Ludomir („Prawo emerytalne"), Szenwald Aleksander („Postępowanie egzekucyjne władz skarbowych"), Świątkowski Henryk („Prawo oddłużeniowe rolne", „Wyznania religijne w Polsce"), Tylbor Stanisław („Zagadnienie ustawowej ochrony artystów wykonawców").

Z poza członków Izby własne prace ofiarowali: adwokat z Czerniowiec Louis Hausknecht („Die neue Strafgesetzgebung

Rümanicus") i adwokat z Gdyni Karol Wedegis („Zagadnienie systemu represji karno-policyjnej").

Czasopisma. Z nowych czasopism polskich w okresie sprawozdawczym zaprenumerowano: „Przegląd Skarbowy — Sprawy podatkowe", „Zbiór wyroków Najwyższego Trybunału Administracyjnego", zakupując zarazem wszystkie poprzednie roczniki obu wydawnictw; nadto zaprenumerowano dwa czasopisma francuskie („Journal de droit international" i „Annales de droit commercial"; wzamian „Deutsche Juristen Zeitung", które zostało zlikwidowane, biblioteka od dnia 1 stycznia 1937 r. otrzymuje „Zeitschrift der Akademie für Deutsches Recht".

Zaniechano dalszej prenumeraty czasopism: „Nowe Państwo" i „Samorząd miejski".

Bezpłatnie biblioteka otrzymywała te same czasopisma, co i w roku ubiegłym, a nadto „Współczesną Myśl Prawniczą".

Nowy regulamin biblioteki przewiduje zaprowadzenie specjalnego katalogu ważniejszych rozpraw i artykułów, umieszczanych w polskich czasopismach prawniczych. Katalog będzie prowadzony w sposób systematyczny odpowiednimi działami.

Ogólna ilość otrzymywanych obecnie przez bibliotekę czasopism przedstawia się, jak następuje:

Czasopisma	Stan na 1.XI.1937 r.
polskie	36
francuskie	7
niemieckie	3
Razem . . .	46

Czytelnictwo. Wzorem lat ubiegłych biblioteka była otwarta codziennie od godz. 10-ej do godz. 13-ej min. 30; podczas feryj letnich — w lipcu i sierpniu — dwa razy w tygodniu — w środy i piątki od godz. 13-ej do godz. 15-ej.

Czytelnictwo wyraziło się przeciętną cyfrą dzienną 20,2 osób. Cyfra ta nie dotyczy miesięcy letnich, kiedy frekwencja w bibliotece jest bardzo słaba.

Wydatki biblioteczne w okresie sprawozdawczym przedstawiają się w sposób następujący:

1. Płace		3.600.—
2. Różne świadczenia osobowe		284.56
3. Lokomocje		14.20
4. Wydatki biurowe		89.20
5. Telefon		301.44
6. Utrzymanie i konserwacja lokalu . . .		435.05
7. Zakup książek i czasopism:		
polskich	2.583.40	
zagranicznych	1.080 85	3.664 25
8. Oprawa książek		558 80
9. Różne		200.—
Razem		9.147.50

Zaznaczyć należy, że w pozycji 6-ej mieści się wynagrodzenie woźnego, sprzątającego lokal biblioteczny, suma zaś zł. 301.44 z pozycji 5-ej ulegnie zmniejszeniu o kwotę około 80 zł., osiągniętą z opłat za korzystanie z telefonu.

11. Zarząd funduszami i mieniem Izby.

a. Uwagi ogólne.

Księgowość i rachunkowość. W końcu roku sprawozdawczego zaangażowany przez Radę Adwokacką p. Konrad Czerwiński, profesor księgowości Szkoły Głównej Handlowej a zarazem zaprzysiężony rzeczoznawca księgowości przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, zbadał szczegółowo księgowość i rachunkowość Izby i w obszernym sprawozdaniu

z dnia 22 października 1937 r. stwierdził zupełną prawidłowość i staranność księgowości, całkowitą zgodność zapisów z dokumentami i dokładność zaliczeń wpłacanych składek na poszczególne fundusze; prof. Czerwiński stwierdził również, że zostały wprowadzone w życie wszystkie zalecenia, które uczynił w swej opinii z 1936 r., a z których najważniejszymy były: zmiana dziennika z amerykańskiego na włoski oraz zaprowadzenie księgi bilansów i księgi inwentarzowej.

Rozrachunek z Izbami Adwokackimi Poznańską i Wileńską. W 1933 roku, naskutek zmiany granic okręgów Sądów Apelacyjnych w Warszawie, Poznaniu i Wilnie, zostały włączone do Izby Adwokackiej w Poznaniu okręgi Sądów Okręgowych w Kaliszu i we Włocławku, a do Izby Adwokackiej w Wilnie — okrąg Sądu Okręgowego w Suwałkach, należące uprzednio do Izby Adwokackiej w Warszawie; wskutek tego uległo skreśleniu z listy członków Izby Warszawskiej 77 adwokatów, z których 71 wpisano na listę adwokatów Izby Poznańskiej a 6 — na listę adwokatów Izby Wileńskiej.

Wobec tego, że podjęte próby ustalenia wynikającego z powyższych zmian rozrachunku pomiędzy Izbami w drodze bezpośredniego porozumienia Rad Adwokackich nie osiągnęły skutku, z inicjatywy Rady Adwokackiej w Warszawie sprawę przekazano do rozstrzygnięcia Naczelnej Radzie Adwokackiej; powołana przez nią specjalna Komisja po wysłuchaniu przedstawicieli Rad Adwokackich zainteresowanych Izb, przedstawiła swą opinię Wydziałowi Wykonawczemu Naczelnej Rady Adwokackiej, który rozstrzygnął sprawę uchwałami z dnia 29 maja 1937 r., ustalając w sposób następujący zasady rozrachunku:

a) **z Izbą Wileńską:**

1) Zgodnie z pismem Rady Adwokackiej w Wilnie z dn. 27 maja 1936 r. suma wpisowego na fundusz zapomóg pośmiertnych, przypadająca od adwokatów b. okręgu suwalskiego, wynosi zł. 5.650.

2) część tej sumy, a mianowicie zł. 1.493 gr. 40, powinien fundusz zapomóg pośmiertnych Izby Adwokackiej w Wilnie otrzymać od Rady Adwokackiej w Warszawie w gotowiźnie, część zaś t. j. 3.026 gr. 70, otrzymać od tejże Rady

Adwokackiej tytułem przekazanych wierzytelności, należnych od 6-ciu adwokatów b. okręgu suwalskiego, czyli łącznie otrzymać zł. 4.520 gr. 10 (suma ta stanowi jak wyżej 753,35 x 6);

3) różnicę, pozostałą od sumy pierwotnie określonych składek (5.650 zł. — 4.520 zł. 10 gr.), Rada Adwokacka w Wilnie powinna ściągnąć bezpośrednio od poszczególnych adwokatów b. okręgu suwalskiego;

4) nieprzekazana kwota zaległości funduszu zapomóg pośmiertnych Izby Adwokackiej w Warszawie ulegnie w ten sposób umorzeniu, co mniej więcej zrównoważy powiększone sumy wpisowe w Izbie Adwokackiej Wileńskiej, które będą musieli uzupełnić adwokaci b. okręgu suwalskiego.

b) **z Izbą Poznańską:**

1) przyjmujac za podstawę rozliczenia bilans Izby Adwokackiej w Warszawie na dzień 31 grudnia 1933 r., wykazujący sumę zł. 1.547.177,05, należy z tej sumy potrącić zaległości na rzecz funduszu pośmiertnego w kwocie zł 240.978,70 oraz fundusze żelazne w kwocie zł. 10.775,08, pozostałą sumę zł. 1.295,423,27 podzielić przez liczbę adwokatów - członków Izby Adwokackiej w Warszawie w dn. 31 grudnia 1933 r., t. j. 1784; — obliczona w ten sposób suma, jaka na poszczególnego członka Izby Adwokackiej w Warszawie przypada, wyniesie zł. 726,13;

2) wobec nieistnienia w Izbie Poznańskiej specjalnego funduszu zapomóg pośmiertnych, obrachunek co do adwokatów okręgów włocławskiego i kaliskiego winien być przeprowadzony indywidualnie co do każdego z nich;

3) przy tym obrachunku należy z sumy 726 zł. 13 gr. potrącić przypadające od każdego z b. członków Izby Adwokackiej w Warszawie należności, i o ile okaże się nadwyżka, przypadająca do zwrotu któremukolwiek z b. członków Izby Adwokackiej w Warszawie — to nadwyżka, przypadająca do, wypłaty, w żadnym bądź razie nie powinna przekroczyć sumy istotnie wpłaconej przez każdego adwokata na: jednorazowe wpisowe adwokackie, jednorazowe wpisowe na fundusz zapomóg pośmiertnych oraz składek na fundusz zapomóg pośmiertnych.

4) o ile suma zaległości poszczególnego adwokata przewyższy sumę zł. 726,13, to różnicę zaległości Izba Adwokacka w Poznaniu ściągnie na rzecz Izby Adwokackiej w Warszawie.

Obrachunek na powyższych zasadach został dokonany; w wyniku Rada Adwokacka: a) należności przypadające Izbie

Wileńskiej pokryła w ten sposób, że zł. 1.493,40 wpłaciła jej gotówką oraz przekazała kwotę zł. 3.026,70, przypadającą Izbie Warszawskiej od jej b. członków, obecnie członków Izby Wileńskiej, z tytułu zaległych składek i opłat, b) należność, przypadającą Izbie Poznańskiej, uregulowała w ten sposób, że wpłaciła gotówką zł. 10.898,25 oraz przekazała sumę zł. 37.122,99, przypadającą Izbie Warszawskiej od jej b. członków, obecnie członków Izby Poznańskiej, z tytułu zaległych składek i opłat.

Po dokonaniu tego rozrachunku Izbie Warszawskiej przypadać jeszcze będzie z tytułu zaległych składek od jej byłych członków, obecnie członków Izby Wileńskiej, zł. 740,50, a od obecnych członków Izby Poznańskiej zł. 18.707,41; o ściągnięcie tych kwot Rada Adwokacka w Warszawie zwróciła się do Rad Adwokackich w Wilnie i Poznaniu.

Inkaso składek. Inkaso wszelkich należności, przypadających na rzecz Izby, a w szczególności składek, odbywało się na zasadach dotychczasowych, t. j. przez P. K. O., a nadto w Warszawie, Białymstoku, Częstochowie i Sosnowcu — przez inkasentów, których wynagrodzenie obciąża Izbę.

Wprowadzenie ściągania należności przez inkasentów w pozostałych ośrodkach prowincjonalnych następować będzie stopniowo, na wniosek Delegatów i z uwzględnieniem warunków miejscowych.

Pomimo wysyłania do członków Izby miesięcznych zawiadomień o stanie zaległości oraz specjalnych upomnień, wysłanych przed końcem okresu sprawozdawczego, oraz specjalnych upomnień, wysłanych przed końcem okresu sprawozdawczego, zaległości w opłacaniu składek są, niestety, nadal bardzo znaczne.

Lokowanie funduszów. Fundusze Izby lokowane były w Banku Gospodarstwa Krajowego, Banku Handlowym, Pocztowej Kasie Oszczędności oraz w Komunalnej Kasie Oszczędności m. st. Warszawy. Rachunek czekowy w Pocztowej Kasie Oszczędności służy jako zbiornica gotówki, wpłacanej przez członków Izby z tytułu różnych należności.

b. Rozgraniczenie funduszów Izby.

Sposób podziału. Na wniosek Głównej Komisji Zapomogowej z dn. 25 października 1937 r. i na podstawie szczegółowego referatu, opracowanego przez członka Rady, B. Suligowskiego, Rada Adwokacka na posiedzeniu w dniu 16 listopada 1937 r. postanowiła dokonać ścisłego rozgraniczenia i podziału w naturze poszczególnych funduszów Izby na zasadach następujących:

A. Punktem wyjścia podziału funduszów książkowego i w naturze będzie bilans na dzień 1 listopada 1936 r.; wpływy, osiągnięte w roku sprawozdawczym, będą podzielone między poszczególne fundusze według zasad, niżej ustalonych.

B. Podział buchalteryjny dokonywa się według następującego schematu:

1. RACHUNEK MAJĄTKU IZBY

(z którego tylko buchalteryjnie wyodrębniony jest fundusz asekuracyjny zastępstw w sprawach karnych).

po stronie czynnej: a) gotówka (kasa)
b) banki
c) członkowie Izby—dłużnicy (składki etc)
d) b. członkowie Izby—dłużnicy(„ „)
e) ruchomości.

rachunki buchalteryjne—jak sumy przechodnie.

2. FUNDUSZ ZAPOMÓG OGÓLNYCH

a. Obrotowy.

po stronie czynnej: a) gotówka
b) dłużnicy za pożyczki
c) banki

b. Żelazny

po stronie czynnej: a) papiery wartościowe
b) banki

3. FUNDUSZ ZAPOMÓG POŚMIERTNYCH

a. obrotowy

strona czynna:

a) dłużnicy uczestnicy i b. uczestnicy
b) gotówka
c) banki
d) papiery wart. (przejściowe)

strona bierna:

a) sam fundusz
b) wierzyciele z tytułu zapomóg

b. Rezerwowy.

strona czynna:

a) nieruchomość
b) papiery wartościowe
c) banki
d) r-k eksploatacji nieruch. i inne r-ki buchalt.

strona bierna:

a) sam fundusz
b) wierzyciele hipoteczni
c) r-k eksploatacji nieruch. ewent. buchalt.

4. FUNDUSZE ŻELAZNE

5. „PALESTRA"

C. Równolegle z podziałem buchalteryjnym dokonany będzie podział w naturze, a mianowicie: 1) nieruchomość przekazuje się na Fundusz Rezerwowy Funduszu Zapomóg Pośmiertnych; 2) papiery wartościowe pozostają bez zmiany własnością funduszów, do których należały dotychczas; 3) kapitały, należące do 4 funduszów żelaznych, zostają wyodrębnione dla każdego funduszu z osobna; 4) otworzone zostają odrębne rachunki w bankach dla każdego z funduszów, po czym kapitały rezerwowe oddzielone zostaną od obrotowych, kasa zaś dzieli się pomiędzy rachunek majątku Izby, Fundusz Zapomóg Pośmiertnych i Fundusz Zapomóg Ogólnych (obrotowe); 5) w zakresie Funduszu Zapomóg Ogólnych wyodrębniony zostaje kapitał żelazny, którego zapoczątkowaniem będą papiery wartościowe, figurujące w bilansie na dzień 1 listopada 1936 r., jako stanowiące własność Fundusz Zapomóg Ogólnych; kapitał ten wzrastać będzie w przyszłości zgodnie z postanowienia-

mi regulaminu Funduszu Zapomóg Ogólnych; 6) w zakresie Funduszu Zapomóg Pośmiertnych: a) wyodrębnione zostają fundusze rezerwowy i obrotowy, przy czym ten ostatni składać się winien z efektywnych wartości majątkowych; zobowiązania uczestników wchodzić mogą do funduszu rezerwowego tylko z tytułu wpisu jednorazowego za okres od dnia 1 kwietnia 1934 r.; na mocy § 37 statutu Funduszu Zapomóg Pośmiertnych zmienia się dotychczasowy podział majątku Funduszu na dzień 31 marca 1934 r., przenosząc sumę zł. 150.000.— z funduszu rezerwowego do obrotowego; dokonany obecnie wskutek tego przeniesienia podział jest ostateczny w tym znaczeniu, że uprawnienie, udzielone Radzie Adwokackiej w myśl powyższego § 37 statutu, wygasa.

Na przyszłość w gospodarce różnymi funduszami Izby obowiązywać będą następujące zasady:

A. Niedozwolone jest mieszanie ze sobą różnych funduszów.

B. P. K. O. stanowić będzie wspólną zbiornicę gotówki, która na dzień 1 każdego miesiąca dzielona będzie pomiędzy poszczególne fundusze.

C. W zakresie Funduszu Zapomóg Pośmiertnych:

na fundusz rezerwowy przeznacza się (zgodnie z postanowieniami statutu): a) dochód czysty z nieruchomości, włącznie z komornym, płaconym przez Izbę, b) dochody z papierów wartościowych (premie i odsetki), c) wpływy z wpisu jednorazowego bieżącego, d) 20 proc. wpłacanych składek bieżących i zaległych według nowego statutu.

D. W zakresie Funduszu Zapomóg Ogólnych:

przypadające temu funduszowi wpływy ze składki administracyjnej potrącane będą na jego rzecz z każdej wpłaty, dokonanej przez członka Izby.

Przelewa się z Funduszu Zapomóg Pośmiertnych na rachunek majątku Izby sumę zł. 51.130.—, stanowiącą wyrównanie kosztów administrowania majątkiem Funduszu przez Izbę za okres od roku budżetowego 1933/34 do roku budżetowego 1936/37 włącznie.

Zmniejsza się Fundusz Zapomóg Ogólnych o sumę zł. 40.996 gr. 49, anulując w ten sposób dług Izby wobec tego Funduszu.

Uzasadnienie. I. Jakkolwiek osobowość prawną posiada Izba Adwokacka, która jest formalnym podmiotem wszelkiego majątku, zarządzanego przez Radę Adwokacką, jednak w rzeczywistości na majątek ten składa się kilka zupełnie odrębnych mas, które opierają swe istnienie na przepisie art. 27 pr. o u. a. i uchwałach Walnego Zgromadzenia Izby.

Widać to z bilansu na dzień 31 października 1936 r., w którym po stronie biernej wymieniono szereg „funduszów" o ściśle ustalonej wysokości; natomiast strona czynna nie jest jasna, gdyż jedynie papiery wartościowe są ściśle podzielone pomiędzy poszczególne fundusze; poza tym wymienione są należności, przypadające od członków Izby z tytułu składek adwokackich i pośmiertnych oraz z tytułu pożyczek — bez wskazania, do którego funduszu poszczególne pozycje tych należności się odnoszą.

Ponieważ w bilansie nie wskazano również, w jakim funduszu figurować ma nieruchomość (kupiona faktycznie z funduszu rezerwowego zapomóg pośmiertnych), gotówkę traktuje się jako całość, a nadto wchodzi w grę szereg pozycyj o charakterze buchalteryjnym, nie można było na podstawie bilansu zorientować się, jakie wartości majątkowe odpowiadają poszczególnym funduszom, inaczej mówiąc — fundusze te są ze sobą i książkowo i — co najważniejsze — w naturze pomieszane, wobec czego nie można zorientować się co do ich rzeczywistego stanu.

Jakie fundusze powinny być wyodrębnione i jak ma wyglądać podział majątku Izby?

Bezspornie trzeba przede wszystkim wyodrębnić — i to nietylko formalnie w książkach, ale i materialnie, — t. zw. fundusze żelazne, zarządzane przez Radę Adwokacką.

Następnie najważniejsze, zasadniczo i praktycznie, jest rozróżnienie właściwego majątku Izby i Funduszu Zapomóg Pośmiertnych, który posiada odrębny, uchwalony przez Walne Zgromadzenie, statut, wskazujący wyraźnie na jakie cele jest przeznaczony, i którego uczestnikami są nie wszyscy członkowie Izby, a w poszczególnych przypadkach — nawet nieczłonkowie. Choć przeto formalnie i tu i tam podmiotem prawnym majątku jest Izba Adwokacka, zespół jednostek fizycz-

nych, będący faktycznym podmiotem majątku, jest co do funduszu zapomóg pośmiertnych inny, niż co do właściwego majątku Izby.

Atoli i właściwy majątek Izby nie jest jednolity; trzeba w nim wyodrębnić: 1) środki, przeznaczone ściśle na realizację celów samorządu adwokackiego (fundusz ogólny względnie majątek Izby stricto sensu), 2) fundusz zapomóg ogólnych, 3) fundusz „Palestry".

Poza tym istnieje jeszcze wyodrębniony książkowo w bilansach „fundusz asekuracyjny zastępstw w obronach karnych z urzędu", faktycznie jednak pomieszanie tego funduszu z ogólnym nie budzi istotnych zastrzeżeń. To samo dałoby się zresztą powiedzieć o funduszu „Palestry"; ponieważ jednak jest on jedynym obecnie w naturze wyodrębnionym, nie należy tego stanu rzeczy zmieniać.

W grę wchodzi nie tylko podział majątku pomiędzy poszczególnymi odrębnymi funduszami, ale i pomiędzy częściami składowymi tych samych funduszów, a to zarówno ze względu na wiążące przepisy o funduszach rezerwowych, jak i na samą istotę kapitału rezerwowego.

II. Nieodzowną konsekwencją pomieszania ze sobą różnych funduszów Izby było gospodarowanie nimi tak, jakby to był jeden fundusz, co uniemożliwiało nietylko ścisłe wykonywanie poszczególnych postanowień statutu zapomóg pośmiertnych i regulaminów, lecz podważało zasady planowej i racjonalnej gospodarki i mogło doprowadzić łatwo do używania środków, przeznaczonych na inne cele, na cele zgoła odmienne. W ten sposób nadwyrężany był zwłaszcza fundusz rezerwowy zapomóg pośmiertnych, co prowadziło, oczywiście, do bardzo poważnego podkopania funduszu zapomóg pośmiertnych wogóle, którego stan dzisiejszy, wobec wielkiej niewypłacalności uczestników, jest poprostu groźny.

Bliższa analiza bilansu na dzień 31 października 1936 r. wykazuje. że co prawda tylko pozornie — o czym niżej w punkcie IV — przed kilku laty, w okresie szczególnych nadzwyczajnych wydatków, zużyto pewne sumy z funduszu rezerwowego zapomóg pośmiertnych na ogólne wydatki Izby. Została również zużyta na te wydatki część funduszu zapomóg ogólnych.

III. Wyjściem z sytuacji jest niezwłoczne przeprowadzenie ścisłego rozgraniczenia funduszów i w książkach i w naturze i usunięcie tą drogą istniejących jeszcze braków w gospodarce majątkiem Izby, co będzie dalszym ważnym etapem prowadzonej usilnie już od szeregu lat pracy nad poprawą finansów Izby i udoskonaleniem jej gospodarki.

Zaznaczyć należy, że w roku bieżącym i w innym zakresie dokonany został duży krok naprzód w uporządkowaniu finansów Izby dzięki ostatecznem zakończeniu rozrachunków z Izbami Poznańską i Wileńską.

Podział majątku Izby dokonany musi być stosownie do istniejących dziś, na podstawie przepisów prawnych i uchwał Walnych Zgromadzeń Izby, funduszów odrębnych (patrz wyżej p. I.), przy czym za punkt wyjścia przyjąć trzeba bilans na dzień 31 października 1936 r.; podział buchalteryjny należy przeprowadzić według schematu, ustalonego stosownie do wymagań prawidłowej i racjonalnej gospodarki.

Wspomniany schemat będzie zarazem podstawą podziału funduszów w naturze, który opierać się powinien na zasadach następujących:

a) zupełnie odrębnie należy traktować fundusze żelazne;

b) należy zachować to, co w zakresie podziału majątku było dawniej dokonane, a więc pozostawić w poszczególnych funduszach przydzielone im papiery wartościowe, nieruchomość zaś przydzielić funduszowi zapomóg pośmiertnych;

c) należy otworzyć odrębne rachunki w bankach dla poszczególnych funduszów tak dalece, że osobne muszą być rachunki rezerwowe i obrotowe; kasę podręczną prowadzić trzeba odrębnie dla funduszów ogólnego (administracyjnego), zapomóg ogólnych i zapomóg pośmiertnych; P. K. O. traktowane będzie, jako zbiornica gotówki niepodzielona, lecz raz na miesiąc podział będzie uskuteczniany tak, aby wiadomo było w dniu 1 każdego miesiąca, jaka kwota na każdy fundusz wpłynęła; w ten sposób będzie wiadome zawsze, jaki jest stan każdego funduszu i jakie są możliwości w jego zakresie;

d) podział środków (w naturze) wewnątrz funduszu zapomóg pośmiertnych przeprowadzić należy w ten sposób, że do funduszu rezerwowego przekazane zostają: nieruchomość,

papiery wartościowe i cała niemal gotówka; na przyszłość zaś przelewane będą odsetki i premie od papierów wartościowych, odsetki od kapitałów, czysty dochód z domu, obejmujący komorne, płacone przez Izbę, wpis jednorazowy za czas od dnia 1 kwietnia 1934 r. i 20% wpływów ze składek za czas po tej dacie. Taki podział opiera się na przepisach obowiązujących oraz na zasadach prawidłowej gospodarki, które wymagają bezwzględnie, aby fundusz rezerwowy był realny. Jest nie do pomyślenia, aby fundusz rezerwowy mógł istnieć na papierze, t. j. aby pokrycie jego stanowić miały zobowiązania uczestników (ze względu na wyraźny przepis statutu wyjątkiem musi być kwota około zł. 8.500.— z tytułu wpisu jednorazowego za czas po dniu 1 kwietnia 1934 r., którego wpłata została odroczona). Ponieważ jednak w majątku funduszu brak efektywnych wartości na pokrycie całego funduszu rezerwowego (mianowicie brak sumy zł. 150.000.—), Rada Adwokacka postanowiła na mocy § 37 statutu zapomóg dokonać ostatecznego podziału majątku funduszu zapomóg pośmiertnych na dzień 31 marca 1934 r. w ten sposób, że zł. 350.000.— przelewa się na fundusz rezerwowy, a resztę na obrotowy; przez to zmniejszy się wprawdzie fundusz rezerwowy o sumę zł. 150.000.—, ale za to będzie całkowicie realny.

e) W funduszu zapomóg ogólnych wyodrębnić trzeba kapitał żelazny, którego zaczątkiem będą wykazane w bilansie na dzień 31 października 1936 r. papiery wartościowe; w przyszłości doliczane byłyby do tego kapitału ofiary i wszelkie wpływy nieprzewidziane oraz efektywna pozostałość funduszu obrotowego na dzień bilansowy (zgodnie z postanowieniami regulaminu). Przypadające na rzecz tego funduszu wpływy ze składki administracyjnej byłyby potrącane z każdej efektywnej wpłaty z tytułu tej składki.

Oczywiście główną podstawą całej powyższej struktury jest zasada, iż w przyszłości nie wolno mieszać ze sobą różnych funduszów i każdym z nich administruje się oddzielnie.

IV. Szczególnego omówienia wymaga kwestia następująca. Jak zaznaczono wyżej w p. II, w swoim czasie pewne sumy z funduszów zapomogowych zużyte zostały na wydatki administracyjne Izby, a mianowicie: zł. 40.996,49 z funduszu za-

pomóg ogólnych i zł. 54.267,35 z funduszu zapomóg pośmiertnych. Ponieważ właściwy majątek Izby istnieje tylko w zobowiązaniach członków Izby, a efektywnego majątku Izba nie posiada wcale, nie może zwrócić tych sum funduszom zapomogowym; możnaby najwyżej wstawiać odpowiednią sumę na ich pokrycie do corocznego budżetu Izby.

Gdy jednak, wobec wielkich zaległości we wpłatach na rzecz Izby, budżet niezbędnych wydatków z największym trudem tylko daje się zrównoważyć i już w roku najbliższym 1937/38 absolutnie żadnych kwot na ten cel przeznaczyć nie można, Rada Adwokacka doszła do przekonania, iż, o ile chodzi o sumę zapożyczoną z funduszu zapomóg ogólnych, najpraktyczniej będzie poprostu dług ten anulować, zmniejszając fundusz zapomóg ogólnych o sumę długu.

Dzięki takiemu załatwieniu sprawa uporządkowania funduszów w tym punkcie odrazu zostanie załatwiona, gdy w przeciwnym razie ciągnęłaby się przez wiele, wiele lat; rozwiązanie takie znajduje zresztą podstawę w tym, że fundusze ogólny Izby i zapomóg ogólnych powstają z tego samego źródła, t. j. składek członków Izby; ponadto potrącenia z wpływu ze składek na fundusz zapomóg ogólnych, ustalone obecnie na 5%, dawniej były o wiele wyższe i wynosiły w pewnym okresie nawet 20%; ponieważ zaś powstanie wspomnianego długu należy odnieść właśnie do tego okresu, anulowanie długu stanowi w gruncie rzeczy zmniejszenie ex post wysokości potrąceń na „fundusz zapomóg ogólnych" do realnej wysokości.

Co do sum, zapożyczonych z funduszu zapomóg pośmiertnych, takie proste skreślenie długu nie byłoby możliwe, skoro zespół uczestników funduszu nie odpowiada w pełni składowi osobowemu Izby.

Okazuje się jednak, że od szeregu lat Izba, zapożyczywszy się formalnie, książkowo, wobec funduszu, materialnie dokonywała na jego rzecz bardzo poważnych świadczeń, bądź bez żadnego w ogóle bądź bez dostatecznego ekwiwalentu. Mianowicie Izba administruje majątkiem funduszu, przy tym od trzech lat (1934/35 — 1936/37) fundusz opłaca na rzecz Izby t. zw. ryczałt administracyjny, obliczany w wysokości 10 zł. rocznie od każdego uczestnika funduszu. Przeprowadzona w roku bie-

żącym szczegółowa kalkulacja wykazała, iż rzeczywiste koszta, ponoszone z tego tytułu przez Izbę, są znacznie wyższe i odpowiadają conajmniej sumie, jaką się otrzyma przy wzięciu za podstawę kwoty zł. 15.— od każdego uczestnika w stosunku rocznym (dlatego też na rok 1937/38 w tym właśnie stosunku ryczałt administracyjny został podwyższony). Z tego widać, że w ciągu trzech lat ubiegłych Izba poniosła na rzecz funduszu poważne koszta, wynoszące (według obrachunku 15 zł. od 9.115.—, w 1936/37 — zł. 9.500.—; w latach zaś poprzednich Izba administrowała majątkiem funduszu wogóle za darmo, ryczałt administracyjny bowiem wprowadzono dopiero w roku 1934/35.

Otóż, ograniczając się, aby nie sięgać zbyt daleko w lata ubiegłe, do okresu, odkąd obowiązuje nowy statut funduszu zapomóg pośmiertnych (do tego czasu wszyscy członkowie Izby byli uczestnikami funduszu), trzebaby do powyższych sum dodać zwrot wydatków za administrację za rok 1933/34, w myśl tej samej zasady, w kwocie zł. 24.000. Da to łączną sumę zł. 51.130.—, która ze stanowiska słuszności niewątpliwie Izbie od funduszu się należy.

Istnieją zatem wszelkie podstawy do wyrównania przynajmniej do wysokości sumy zł. 51.130.— owego książkowego długu Izby wobec funduszu.

Dokonanie zaś przelewu książkowego z funduszu zapomóg pośmiertnych na rachunek majątku Izby sumy powyższej oraz pokrycie reszty sumy zł. 54.267,35 t. j. 3.137 zł. 35 groszy z nadwyżek budżetowych za lata 1936/37 i 1935/36, i równoczesne wspomniane wyżej anulowanie długu Izby wobec funduszu zapomóg ogólnych pozwoli na całkowite i ostateczne uporządkowanie wzajemnego stosunku poszczególnych funduszów, a tym samym umożliwi na przyszłość, w oparciu się o dokonany podział funduszów Izby, najzupełniej prawidłową gospodarkę funduszami Izby.

Z tych względów Rada Adwokacka uznała za rzecz konieczną załatwienie sprawy w sposób wyżej wskazany.

W bilansach poszczególnych funduszów i w ogólnym bilansie Izby na dzień 31 października 1937 r., przedstawionym do zatwierdzenia Walnemu Zgromadzeniu Izby zostały uwzględnione i przeprowadzone przytoczone wyżej zasady podziału majątku Izby i ustalenia wysokości poszczególnych funduszów.

c. Budżet.

Budżet za okres sprawozdawczy został zamknięty po stronie wydatków sumą zł. 229.977,43, a po stronie dochodów — sumą zł. 242.070,27. Poza sumą wydatków zwyczajnych dokonane zostały wydatki nadzwyczajne według następującego zestawienia:

uzupełnienie umeblowania lokalu Rady. .	2.204,80
uzupełnienie umeblowania biura Rady . .	1.692,81
przeniesienie i założenie telefonów . . .	445,59
przeprowadzka i urządzenie lokalu . . .	1.765,28
uzupełnienie umeblowania biblioteki i pokoi adwokackich	2.160.—
wyższe komorne od preliminowanego . .	982,37
druk projektu prawa o ustr. adw. . . .	395.—
dopłata do insygniów dziekańskich . . .	800.—
	10.445,85

Wydatki te znajdują pokrycie w nadwyżce wpływów, wyrażającej się sumą zł. 13.070,27.

Rada Adwokacka postanowiła wystąpić na Walne Zgromadzenie Izby z wnioskiem o zatwierdzenie wydatków zwyczajnych ponad preliminarz budżetowy w sumie zł. 977,43 oraz wydatków nadzwyczajnych w sumie zł. 10.445,85. Pomimo większych wydatków od preliminowanych nadwyżka dochodów wyraża się sumą zł. 1.646,99 i została przeniesiona na rachunek majątku Izby.

d. Główna Komisja Zapomogowa.

Działalność. Główna Komisja Zapomogowa [1]) odbyła w okresie sprawozdawczym 17 posiedzeń, na których rozpa-

---

[1]) Patrz wyżej str. 6.

trzyła 376 spraw, dotyczących składek na fundusz zapomóg pośmiertnych, składek adwokackich, pożyczek i zapomóg. W 15 wypadkach przyznano zapomogi pośmiertne rodzinom po zmarłych adwokatach na ogólną sumę zł. 184.000, a w 4 przypadkach—zapomogi (w pełnej wysokości) na ogólną sumę zł. 48.000—adwokatom, którzy z powodu trwałej niezdolności do wykonywania zawodu na własne żądanie zostali wykreśleni z listy; w 23 wypadkach przyznano adwokatom i aplikantom adwokackim pożyczki na łączną kwotę zł. 15.150.

Wzorem lat ubiegłych Komisja przeprowadziła kontrolę płatności składek, przesyłając statutowe upomnienia członkom funduszu zapomóg pośmiertnych, zalegającym ze składkami ponad 6 miesięcy.

Wreszcie Komisja opracowała projekty własnego regulaminu i regulaminu „Funduszu Zapomóg Ogólnych" oraz rozważyła i uchwaliła projekt rozdziału poszczególnych funduszów Izby, opracowany przez członka Rady—Bohdana Suligowskiego [1]).

Zarząd nieruchomością. W roku sprawozdawczym został przeprowadzony remont III piętra oficyny nieruchomości Izby przy ul. Aleje Jerozolimskie 11, a mianowicie założono górny strop i nowy dach. Przez dokonanie powyższego remontu, którego koszt wyniósł zł. 78.739,09, podniosła się znacznie wartość nieruchomości, co zostało uwidocznione w bilansie Izby. Wydatek został częściowo pokryty z nadwyżki wpływów z nieruchomości, wynoszącej zł. 16.623,02, oraz z Funduszu Rezerwowego Zapomóg Pośmiertnych, do którego zaliczona została nieruchomość.

W okresie sprawozdawczym spłacono uciążliwe długi hipoteczne, ciążące na nieruchomości, a mianowicie resztę ceny nabycia w sumie zł. 60.000.- oraz część pożyczki Komunalnej Kasy Oszczędności m. st. Warszawy w sumie zł. 85.000,- z ogólnej sumy zł. 135.000.-).

Regulamin Komisji. Na posiedzeniu w dniu 16 listopada 1937 r. (prot. Nr. 38 § 22) Rada Adwokacka uchwaliła re-

---

[1]) Patrz wyżej str. 123.

gulamin Głównej Komisji Zapomogowej w następującym brzmieniu:

REGULAMIN GŁÓWNEJ KOMISJI ZAPOMOGOWEJ.

1.

Paragrafy, powoływane w tekście niniejszego regulaminu bez bliższego określenia, oznaczają paragrafy statutu Funduszu Zapomóg Pośmiertnych.

2.

Do zadań Głównej Komisji Zapomogowej należy:

I. a) zarządzanie Funduszem Zapomóg Pośmiertnych pod nadzorem Rady Adwokackiej (§§ 22—25, oraz 28—31), w szczególności opracowywanie wniosków w przedmiocie podwyższenia składek w wypadku, przewidzianym w ust. 3 § 29;

b) decydowanie o wypłacie zapomóg i ustalanie wysokości sumy, przypadającej do wypłaty, stosownie do § 14—21, 33 i 35; wypłatę sumy zł. 2.000 — w myśl ust. 1 § 20 zadecydować może sam przewodniczący Komisji lub jego zastępca;

c) zaliczanie uczestników Funduszu do grupy (§ 7) i prowadzenie listy uczestników według tych grup, zwalnianie uczestników od obowiązku opłacania składek (§ 7 ust. ostatni), odraczanie terminu płatności składek (§ 9 ust. 2 i § 35 ust. 3), ustalanie wysokości wpisu jednorazowego (§ 10 ust. 1) i wysokości składek, których wpłata obowiązuje b. uczestnika (§ 10 ust. 2), decydowanie o przyjęciu papierów pupilarnych na pokrycie zaległości (§ 35 ust. 4), o umorzeniu zaległości (§ 35 ust. 5), o wypłacaniu wpisu jednorazowego lub udziału w Funduszu Rezerwowym oraz części składek, ulegającej zwrotowi (§ 5 ust. 1, 6, § 36 ust. 4), wystosowywanie upomnień o zapłatę składek (§ 6 ust. 3 i § 19), stwierdzanie faktu utraty uczestnictwa (§ 6 i 36 ust. 2), występowanie z wnioskiem o pociągnięcie członka Funduszu do odpowiedzialności dyscyplinarnej (§ 13).

II. Zarządzanie Funduszem Zapomóg Ogólnych stosownie do dyrektywy Rady Adwokackiej (§ 6 statutu Zapomóg Ogólnych), oraz przyznawanie zapomóg na warunkach przez siebie ustalanych. Przy udzielaniu zapomóg członkowi Izby w formie pożyczki Komisja żądać będzie w zasadzie solidarnej gwarancji dwóch członków Izby, względnie innych odpowiedzialnych materialnie osób.

III. Odraczanie terminu płatności i rozkładanie na raty składek ogólnych na rzecz Izby Adwokackiej.

3.

Posiedzenia Głównej Komisji Zapomogowej odbywają się 2 razy na miesiąc (z wyjątkiem miesięcy letnich lipca i sierpnia). W razie potrzeby przewodniczący, względnie zastępca przewodniczącego, zwołuje posiedzenie nadzwyczajne.

4.

Członek Komisji, nie mogący stawić się na posiedzenie, winien zawczasu usprawiedliwić swą nieobecność wobec przewodniczącego.

5.

Przewodniczący przydziela poszczególne sprawy członkom Komisji do referatu. Referent przygotowuje projekt uchwały na podstawie materiałów, dostarczonych przez kancelarię Rady Adwokackiej.

6.

Uchwały zapadają większością głosów obecnych. W razie równości głosów — rozstrzyga głos przewodniczącego.

7.

Powzięte uchwały, o ile dotyczą poszczególnych członków Izby, wpisuje się w całości do akt danego członka, przy czym uchwałę podpisuje przewodniczący, referent i co najmniej 3 członków Komisji.

8.

Z posiedzenia Komisii spisuje się protokuł, który podpisują przewodniczący i sekretarz. Uchwały, odnoszące się do poszczególnych członków Izby, mogą być wciągane do protokułu w streszczeniu, przy czym, o ile dotyczą analogicznych kwestyj, mogą być zamieszczane w protokóle łącznie.

9.

Na pierwszym posiedzeniu po upływie każdego kwartału obrachunkowego / t.j. w miesiącach: lutym, maju i wrześniu / Komisja akceptuje sprawozdanie kwartalne, a na ostatnim posiedzeniu w miesiącu październiku—sprawozdanie roczne, opracowane przez biuro Rady Adwokackiej pod kierunkiem przewodniczącego Komisji.

10.

Komisja władna jest żądać od członków Izby, jak również od innych osób zainteresowanych, wyjaśnień i dowodów, uzasadniających ich żądania.

11.

Od uchwał Głównej Komisji Zapomogowej służby osobom zainteresowanym odwołanie do Rady Adwokackiej w ciągu dni 14 od chwili, gdy treść uchwały stała się znaną zainteresowanemu. Odwołanie musi byś wniesione na piśmie.

12.

Miejscowe Komisje Zapomogowe powoływane będą do życia w miarę potrzeby przez Radę Adwokacką na wniosek Głównej Komisji Zapomogowej, która wraz z wnioskiem przedstawi Radzie do zatwierdzenia projekt regulaminu miejscowej Komisji Zapomogowej.

Regulamin Funduszu Zapomóg Ogólnych. Uchwałą z dnia 16 listopada 1937 r. (prot. Nr. 38 § 23) Rada Adwokacka zatwierdziła opracowany przez Główną Komisję Zapomogową przytoczony niżej regulamin „Funduszu Zapomóg Ogólnych" (przeznaczonego na wydawanie pożyczek i zapomóg).

REGULAMIN FUNDUSZU ZAPOMÓG OGÓLNYCH.

§ 1.

Fundusz Zapomóg Ogólnych tworzy się:

a) z potrąceń składek, wnoszonych przez członków Izby stosownie do art. 27 pr. o. u. a.; wysokość potrąceń z ogólnej sumy składek określa na każdy rok z góry Rada Adwokacka;

b) z ofiar, darowizn i zapisów, na rzecz Funduszu czynionych, oraz wszelkiego rodzaju wpływów przypadkowych;

c) z grzywien, wymierzonych na członków Izby Adwokackiej i

d) z procentów od kapitałów.

§ 2.

Wpływy ze składek oraz procenty od kapitałów przeznacza się na kapitał obrotowy, z którego udzielane będą zapomogi na zasadach w §§ 6 i 7 wyłuszczonych.

Wpływy z ofiar, darowizn i zapisów, o ile inaczej zastrzeżonym nie będzie przez ofiarodawców, oraz wpływy z wszelkich innych źródeł, stanowić będą kapitał żelazny. Niewyczerpana na zapomogi pozostałość kapitału obrotowego przelewa się z końcem roku do kapitału żelaznego.

§ 3.

Kapitał żelazny umieszczony będzie w papierach procentowych, mających bezpieczeństwo pupilarne. Nabyte z kapitału

żelaznego papiery złożone być winny do depozytu w instytucjach kredytowych w Warszawie.

§ 4.

Zapomogi otrzymywać mogą:

a) członkowie Izby Adwokackiej Warszawskiej, pozbawieni środków utrzymania z powodu choroby, kalectwa lub podeszłego wieku, jak również będący chwilowo w potrzebie skutkiem nieszczęśliwego zbiegu okoliczności i

b) znajdujące się w stanie ubóstwa rodziny członków Izby zmarłych lub pozbawionych możności zarobkowania.

Pod słowem „rodzina" rozumieć należy wdowę, dzieci nieletnie oraz rodziców, o ile ci ostatni wyłącznie lub przeważnie z funduszów zmarłego mieli utrzymanie.

§ 5.

Zarządzanie funduszem zapomogowym i przyznawanie zapomóg należy do Rady Adwokackiej, która uprawnienia swoje w tym względzie przelewać może w całości lub części na Główną Komisję Zapomogową, działającą na podstawie statutu Funduszu Zapomóg Pośmiertnych.

§ 6.

Zapomogi udzielane będą pod postacią:

a) pożyczek procentowych lub bezprocentowych i

b) zasiłków bezzwrotnych jednorazowych lub stałych.

§ 7.

Przyznając pożyczkę, Rada, względnie Główna Komisja Zapomogowa, zażądać może jej zabezpieczenia w sposób przez siebie wskazany.

Zasiłki stałe przyznawane będą na czas nie dłuższy jak do końca roku bieżącego, co wszakże nie tamuje możności ponownego ich przyznania w roku następnym. Rada, względnie Główna Komisja Zapomogowa, władna jest już przyznany zasiłek stosownie do okoliczności, bądź cofnąć, bądź zmniejszyć.

§ 8.

Celem kontrolowania stanu funduszu zapomogowego, Rada Adwokacka prowadzi osobną rachunkowość. Corocznie na Zgromadzeniu Walnym członków Izby Rada Adwokacka składa szczegółowe sprawozdanie z wpływów i dokonanych wypłat ze stanu funduszu.

§ 9.

Kapitały, należące do funduszu zapomogowego, w żadnym razie nie mogą być obrócone na inne cele prócz wymienionych w niniejszym statucie.

Orzecznictwo Rady Adwokackiej na tle statutu zapomóg pośmiertnych. Oddalając odwołanie spadkobiercy zmarłego uczestnika funduszu zapomóg pośmiertnych od uchwały Głównej Komisji Zapomogowej, przyznającej zapomogę pośmiertną po zmarłym w wysokości zredukowanej do kwoty zł. 4.000.— na podstawie §§ 19 i 35 statutu zapomóg pośmiertnych, Rada Adwokacka (u. 16.XI.1937 r., prot. Nr. 38 § 18) uzasadniła odmowę w sposób następujący:

Z danych sprawy wynika, że zmarły zalegał ze składkami na fundusz zapomóg pośmiertnych pomimo wielokrotnego uprzedzania go o zastosowaniu rygorów;

przepisy §§ 19 i 35 statuiu są dla Rady Adwokackiej wiążące;

przepisy te mają głębokie uzasadnienie, skoro bowiem zapomoga wynosi zł. 12.000. a świadczenia na fundusz zapomóg pośmiertnych w ciągu 25 lat praktyki adwokackiej wynoszą tylko około zł. 6.000, to jasne jest, że cała konstrukcja funduszu opiera się na założeniu punktualnej wpłaty składek, które winny być składane i przynosić odsetki, a więc i kalkulacja rachunkowa przemawia za ograniczeniem zapomogi w danym wypadku;

przemawiają za tym także względy słuszności, gdyż wypłatę zapomogi, przewyższającej znacznie sumę wpłaconych świadczeń, uzasadnić może jedynie ścisłe wypełnianie warunków takiej wypłaty, a w pierwszym rzędzie terminowa wpłata składek, otrzymując zaś pełną zapomogę rodzina uczestnika, który tych warunków nie spełnił, niesłusznie bogaciłaby się cudzym kosztem, t. j. kosztem uczestników, płacących składki regularnie;

wbrew twierdzeniu skarżącego nie dzieje się mu krzywda, otrzymana bowiem przez niego tytułem zapomogi kwota dwukrotnie przekracza sumę składek, wpłaconych na fundusz zapomóg pośmiertnych przez zmarłego adwokata;

bezwzględnego stanowiska przepisów §§ 19 i 35 statutu wymagają wreszcie względy natury ogólnej, mian. zła wypłacalność uczestników zachwiała bardzo poważnie podstawami funduszu, toteż obowiązkiem Rady Adwokackiej jest usilnie dbać o terminowy wpływ składek z jednej, a o stosowanie rygorów z drugiej strony, jako jedynych środków, mogących ustrzec fundusz zapomóg pośmiertnych od likwidacji w ciągu najbliższych paru lat.

III. Działalność Delegatur Rady Adwokackiej w Siedzibach Sądów Okręgowych.

1. Dział ogólny.

Zmiana regulaminu Delegatury Łódzkiej. Walne zebranie adwokatury Łódzkiej, odbyte w dniu 20 listopada 1936 r., wypowiedziało się za zwiększeniem liczby członków Delegatury z pięciu do siedmiu; wybrany przez Walne Zgromadzenie Izby w dniu 28 listopada 1936 r. na członka Rady Adwokackiej adwokat Rafał Kempner z Łodzi w piśmie z dnia 11 stycznia 1937 r. zwrócił się do Rady Adwokackiej o zwolnienie go od pełnienia obowiązków przewodniczącego.

Uwzględniając powyższe wnioski, Rada Adwokacka na posiedzeniu w dniu 12 stycznia 1937 r. (prot. Nr. 4 § 19) postanowiła: 1) liczbę członków Delegatury z nominacji ustalić na siedem oraz 2) zwolnić członka Rady R. Kempnera od pełnienia obowiązków przewodniczącego.

Jednocześnie Rada Adwokacka postanowiła zmienić §§ 1, 2, 3 i 5 dotychczasowego, uchwalonego w dniu 27 czerwca 1935 r. regulaminu Delegatury Łódzkiej [1]), nadając im brzmienie następujące:

§ 1.

Delegatura Łódzka Rady Adwokackiej w Warszawie składa się z siedmiu członków, wyznaczonych przez Radę Adwokacką z pośród adwokatów, mających siedzibę w Łodzi

---

[1]) Patrz „Palestra", Nr. 7—8 z 1935 r., str. 610.

i posiadających prawo wybieralności do Rady Adwokackiej (art. 19 pr. o u. a.), a nie będących członkami Sądu Dyscyplinarnego Izby lub czlonkami Naczelnej Rady Adwokackiej.

Ponadto z urzędu są członkami Delegatury członkowie Rady Adwokackiej w Warszawie, mający siedzibę adwokacką w Łodzi.

§ 2.

Z pośród członków Delegatury, wyznaczonych przez Radę Adwokacką, ustępuje corocznie dwóch według starszeństwa nominacji, a w razie równego starszeństwa — w drodze losowania.

§ 3.

Na miejsce ustępujących Rada Adwokacka wyznacza corocznie w grudniu nowych członków; do tego czasu ustępujący pełnią swe funkcje.

§ 5.

Przewodniczącego Delegatury wyznacza z pośród jej członków Rada Adwokacka na okres roczny.

W razie nieobecności przewodniczącego zastępuje go Delegat, najstarszy wiekiem.

Skład Delegatury Łódzkiej. Ponieważ zgodnie z § 3-im regulaminu, w poprzednim jego brzmieniu, z dotychczasowego składu Delegatury Łódzkiej pozostali w charakterze członków adwokaci Edmund Moszkowski i Eugeniusz Zejda, Rada Adwokacka — mając na uwadze kandydatury, ustalone na walnym zgromadzeniu adwokatury Łódzkiej w dniu 20 lutego 1937 roku, — mianowała na członków Delegatury adwokatów: Bolesława Duszyńskiego, Bolesława Fichnę, Kazimierza Hartmana, Szczepana Mazurowskiego, a na przewodniczącego Delegatury powołała Bolesława Fichnę.

Delegaci i zastępcy w innych miastach. Delegatami Rady i ich zastępcami w pozostałych siedzibach Sądów Okręgowych byli w okresie sprawozdawczym następujący członkowie Izby:

Siedziba Sądu	Delegat	Zastępca
Biała Podlaska . .	Wincenty Skudro	Kazimierz Żmigrodzki
Białystok	Władysław Otto	Władysław Olszyński
Częstochowa . . .	Kazimierz Winnicki	Mieczysław Konarski
Łomża	Kazimierz Ryntflejsz	Adam Mieczkowski
Mława	Grzegorz Wierzbicki	Franciszek Zajewski
Piotrków	Dobrosław Kleyna	Wacław Walosiński
Płock	Marek Kozielski	Kazimierz Mayzner
Siedlce	Wacław Kęszycki	Bolesław Świderski
Sosnowiec	Janusz Borowski	Antoni Kon

Zjazd Delegatów. W dniu 12 czerwca 1937 r. odbył się w siedzibie Rady Adwokackiej zwołany przez nią Zjazd Delegatów Rady Adwokackiej w Warszawie i ich zastępców. Obradom przewodniczyli na przemian Dziekan L. Nowodworski i Wicedziekan St. Urbanowicz; udział w Zjeździe wzięli: b. Dziekani Rady Adwokackiej w Warszawie: członek Rady Bolesław Bielawski, członek Naczelnej Rady Adwokackiej Jan Nowodworski, Stanisław Janczewski i Antoni Jurkowski; zastępca Prezesa Sądu Dyscyplinarnego Izby Tadeusz Tomaszewski, członkowie Rady: Przewodniczący Kolegium Rzeczników Dyscyplinarnych Zygmunt Blenau, Sekretarz Jan Tatarkiewicz, Skarbnik Tadeusz Słoński, zastępca Przewodniczącego Kolegium Rzeczników Dyscyplinarnych Mieczysław Rudziński, zastępca Sekretarza Jerzy Krzywicki, zastępca Skarbnika Bohdan Suligowski oraz Przewodniczący Komisji do spraw sądownictwa polubownego Feliks Zadrowski; Przewodniczący Delegatury Łódzkiej Bolesław Fichna i jej członkowie: Kazimierz Hartman, Stefan Mazurowski, Edmund Moszkowski, Józef Osiecki i Eugeniusz Zejda; z Białej Podlaski — Delegat

Wincenty Skudro i zastępca Kazimierz Żmigrodzki, z Częstochowy — Delegat Włodzimierz Winnicki, z Łomży — zastępca Delegata Adam Mieczkowski, z Mławy — Delegat Grzegorz Wierzbicki, z Piotrkowa — Delegat Dobrosław Kleyna i zastępca Wacław Walosiński, z Płocka — Delegat Wacław Marek Kozielski, z Siedlec — Delegat Wacław Kęszycki oraz z Sosnowca — zastępca Delegata Antoni Kon. Na Zjeździe był również obecny sekretarz i redaktor odpowiedzialny „Palestry" Kazimierz Kraushar.

Pozostali Delegaci i ich zastępcy usprawiedliwili nieobecność na Zjeździe. Porządek obrad Zjazdu obejmował sprawy następujące:

1. Sprawozdanie Prezydium Rady Adwokackiej o wykonaniu dezyderatów Zjazdu Delegatów, odbytego w dniu 23 maja 1936 r.;

2. projekt nowego prawa o ustroju adwokatury;

3. projekt utworzenia przy Radzie Adwokackiej w Warszawie i przy Delegatach Rady na prowincji Komisji dla:

a) przygotowawczego załatwienia spraw o wpis na listę aplikantów adwokackich,

b) wykonywania kontroli nad aplikacją adwokacką,

c) organizacji prac seminaryjnych i nadzoru nad nimi,

d) przygotowawczego załatwienia spraw o dopuszczenie do egzaminu adwokackiego;

4. sprawa udzielania zezwoleń na podjęcie się obowiązków patrona;

5. sprawa Komisji sądownictwa polubownego przy Radzie Adwokackiej i w siedzibach Delegatów;

6. zaleganie członków Izby w opłacie należności na rzecz Izby (składki: adwokacka i na fundusz zapomóg pośmiertnych, pożyczki, prenumerata „Palestry");

7. budżety poszczególnych Delegatur i kwestia dodatkowych składek miejscowych na pokrycie wydatków;

8. sprawa dostarczenia do „Palestry" sprawozdań, wiadomości i artykułów, dotyczących życia adwokatury w poszczególnych ośrodkach;

9. wnioski Delegatów w sprawach, nie objętych powyższym porządkiem obrad.

Zjazd miał charakter informacyjno-dyskusyjny. Całkowity protokół obrad Zjazdu został zamieszczony w „Palestrze" [1]).

Wizytacja Delegatury Łódzkiej. W dniu 2 marca 1937 r. Dziekan L. Nowodworski dokonał wizytacji Delegatury Łódzkiej, zapoznał się z funkcjonowaniem jej biura i omówił z Przewodniczącym Delegatury adw. B. Fichną szereg spraw bieżących, dotyczących jej działalności.

Dziekan złożył przy tej okazji wizyty urzędowe pp. Prezesowi i Prokuratorowi Sądu Okręgowego w Łodzi.

Kwestia zmiany trybu powoływania Delegatów. W związku z ustalaniem uwag do urzędowego projektu prawa o ustroju adwokatury [2]) i brzmieniem art. 47 ust. 2 tego projektu, przewidującym wyznaczanie Delegatów przez Radę Adwokacką, Rada na posiedzeniu w dniu 13 kwietnia 1937 r. (prot. Nr. 15 § 21) rozważyła wniosek, zgłoszony przez adwokata Rafała Kempnera na Walne Zgromadzenie Izby w dniu 28 listopada 1936 r., uchwałą Zgromadzenia przekazane Radzie Adwokackiej do rozpatrzenia. Wniosek zmierzał do tego, aby Rada Adwokacka powoływała na swych delegatów kandydatów, wybranych największą ilością głosów przez zgromadzenie adwokatów, mających siedzibę w danym okręgu. Po przeprowadzeniu dyskusji Rada Adwokacka wypowiedziała się przeciwko zmianie trybu obecnego, utrzymanego w mocy przez art. 47 projektu rządowego prawa o ustroju adwokatury.

---

[1]) Patrz „Palestr", 1937 r., str. 681.
[2]) Patrz wyżej str. 25.

2. Działalność Delegatury Łódzkiej.

Skład osobowy i podział czynności. W wyniku zmiany regulaminu [1]) skład Delegatury był w okresie sprawozdawczym następujący:

Przewodniczący	—	Bolesław Fichna.
Członkowie z nominacji Rady Adwokackiej	—	Bolesław Duszyński, Kazimierz Hartman, Szczepan Mazurowski, Edmund Moszkowski, Józef Osiecki, Eugeniusz Zejda.
Członek z urzędu jako członek Rady Adwokackiej	—	Rafał Kempner.

Na posiedzeniu w dniu 22 kwietnia 1937 r. pomiędzy członkami Delegatury dokonany został podział czynności w sposób następujący:

sprawy dyscyplinarne	—	B. Duszyński, K. Hartman, S. Mazurowski.
sekretariat ogólny, dział konsultacji, gospodarka lokali, sprawy podatkowe	—	E. Moszkowski.
Kierownictwo Seminariów	—	J. Osiecki.
Skarbnik	—	E. Zejda.

W okresie sprawozdawczym Delegatura odbyła 14 posiedzeń, na których załatwiono sprawy bieżące.

Sekretariat. Korespondencja Delegatury w okresie sprawozdawczym przedstawia się, jak następuje:

wysłano pism	2556
otrzymano pism	1934
Ogółem . . .	4490

Z ogólnej liczby pism dotyczyło:

obron z urzędu	316
podań o zezwolenie na przyjęcie aplikanta .	48
podań o zezwolenie na wystąpienie na drogę sądową o honorarium	45

[1]) Patrz wyżej str. 139.

spraw podatkowych 123
skarg i podań przeciwko adwokatom i aplikantom 169
zawiadomienia o przyjęciu spraw przeciwko kolegom 14
reszta t. j. pism 3775

stanowiły pisma, dotyczące udzielania opinji o aplikantach, spraw seminariów, konsultacji, korespondencja w sprawach skarg i zażaleń, korespondencja z Radą Adwokacką i t. d.

Skargi i zażalenia. Ilość skarg i zażaleń na adwokatów, które nadesłano do załatwienia Delegaturze, przedstawia się, jak następuje:

pozostało z roku ubiegłego	189
wpłynęło nowych	169
Razem . .	358
załatwiono	162,

a mianowicie:

skierowano do Rady Adwokackiej w Warszawie i do Przewodniczącego Kolegium Rzeczników Dyscyplinarnych	95
załatwiono we własnym zakresie . .	39
przekazano Komisji do spraw sądownictwa polubownego	28
pozostało do załatwienia na rok następny	196

Poza tym Delegatura wydała 8 okólników do adwokatów Okręgu Łódzkiego.

Sądownictwo polubowne. § 2 uchwalonego przez Radę Adwokacką regulaminu Komisji do spraw sądownictwa polubownego[1]) przewiduje powoływanie takich komisyj w miarę potrzeby w siedzibach Sądów Okręgowych. Po porozumieniu się w tej sprawie z Delegaturą Łódzką i zgodnie z jej wnioskiem Rada Adwokacka uchwałą z dnia 6 kwietnia 1937 r. (prot. Nr. 14 § 33) postanowiła: 1) utworzyć przy Delegaturze Łódzkiej komisję do spraw sądownictwa polubownego, 2) przewodniczącym komisji mianować Przewodniczącego Delegatury ad-

[1]) Patrz wyżej str. 66.

wokata Bolesława Fichnę, 3) na członków komisji powołać adwokatów: Alfreda Bellera, Jana Gajewskiego, Stefana Hermana, Ryszarda Kijawskiego, Stanisława Pawłowskiego, Władysława Rozenblata i Edwarda Szyfera.

Komisja sądziła w dwóch stałych kompletach, jeden pod przewodnictwem St. Pawłowskiego, drugi — adw. R. Kijawskiego.

W roku sprawozdawczym do komisji wpłynęło 28 spraw, z których

załatwiono		10,
a mianowicie:		
umorzono	3	
doprowadzono do ugody	4	
przesłado do Delegatury dla przeprowadzenia dochodzenia . . .	3	
pozostało do załatwienia		18 spraw.

Sprawy podatkowe. Do spraw podatkowych Delegatura powołała specjalną Komisję w składzie: przewodniczący: członek Delegatury adw. E. Moszkowski, członkowie: adwokaci Z. Albrecht, A. Beller, A. Dalig i W. Rozenblat.

Komisja odbyła szereg posiedzeń, na których rozpatrywane były zeznania adwokatów okręgu Łódzkiego o wysokości obrotu w roku ubiegłym. Członkowie komisji byli wzywani przez Urzędy Skarbowe w charakterze biegłych i wydawali opinie na podstawie materiału, ustalonego przez komisję — po dokładnym zbadaniu stanu faktycznego.

Konsultacja dla niezamożnej ludności. Wzorem lat ubiegłych wyznaczani przez Delegaturę adwokaci udzielali w pokoju adwokackim w Sądzie Okręgowym porad prawnych niezamożnym. Dyżury konsultacyjne odbywały się dwa razy tygodniowo, we wtorki i piątki, w godzinach od 13—15; w okresie sprawozdawczym udzielono ogółem 936 porad.

Seminaria. Seminaria dla aplikantów adwokackich odbywały się w dwóch okresach, a mianowicie:

pierwszy okres od 29.X.1936 r. — 23.XII.1936 r.
drugi „ od 17.III.1937 r. — 17.VI.1937 r.

Seminaria zorganizowano w ten sposób, że aplikanci zostali podzieleni na dwie grupy: A i B.

Grupa A obejmuje przedmioty: ustrój adwokatury i etyka adwokacka, kodeks postępowania karnego, kodeks postępowania cywilnego część ogólna, prawo o małżeństwie i ustawy hipoteczne.

Grupa B obejmuje przedmioty: kodeks karny, kodeks zobowiązań, prawo handlowe, ustawodawstwo skarbowo-podatkowe i prawo spadkowe.

Wykłady, które odbywały się dwa razy tygodniowo, prowadzili adwokaci:

Z. Albrecht	— Ustawozdawstwo skarb. podat.	—	wykładów	8
St. Brzeziński	— Prawo o małżeństwie . . .	—	„	7
K. Hartman	— Kodeks postępowania karnego	—	„	8
St. Herman	— Kodeks zobowiązań	—	„	8
R. Kempner	— Kodeks karny	—	„	9
M. Menasse	— Kodeks postępowania cywilnego	—	„	8
E. Moszkowski	— Ustrójp alestry i etyka adwokacka	—	„	9
Z. Puppe	— Ustawy hipoteczne	—	„	8
E. Szyfer	— Prawo spadkowe	—	„	6
A. Zauberman	— Prawo handlowe	—	„	7

Ogólna liczba godzin wykładowych wyniosła 78; obecność aplikantów na seminariach wynosiła przeciętnie 85%.

Rada Adwokacka zaleciła Delegaturze, aby przy opiniowaniu podań aplikantów adwokackich o dopuszczenie do egzaminu adwokackiego sprawdzała i brała pod uwagę, czy petent uczęszczał na seminaria (u. 2.XI.1937 r., prot. Nr. 36 § 25).

3. Działalność Delegatów w pozostałych siedzibach Sądów Okręgowych.

Wyznaczanie obrońców z urzędu. Wyznaczanie obrońców z urzędu osobom, korzystającym z prawa ubogich, w sprawach cywilnych do sądów prowincjonalnych załatwiane było

bezpośrednio przez właściwych Delegatów Rady Adwokackiej, bądź wskutek kierowanych do nich bezpośrednio wniosków sądów lub podań petentów, bądź wskutek przekazywania im tych wniosków lub podań przez Radę Adwokacką.

Dane cyfrowe są następujące:

Siedziba Sądu Okręgowego	Obrona z urzędu		Razem
	przed Sądem Okręgowym	przed Sądami Grodzkimi i Pracy	
Biała Podlaska	ogółem		34
Białystok	119	111	230
Częstochowa	85	279	364
Łomża	81	30	111
Łódź	ogółem		316
Mława	37	20	57
Piotrków	160	68	228
Płock	81	21	102
Siedlce	93	15	108
Sosnowiec	146	145	291
		Ogółem . . .	1841

Konsultacje dla niezamożnej ludności. Działalność poradni prawnych przedstawiała się w okresie sprawozdawczym, jak następuje:

B i a ł a P o d l a s k a — zgodnie z ustalonym zwyczajem bezpłatne porady potrzebujących udzielane były wprost w poszczególnych kancelariach adwokackich.

B i a ł y s t o k — dyżury w miejscowym Sądzie Okręgowym odbywały się codziennie; udzielono 667 porad, połączonych często z zredagowaniem pism procesowych.

C z ę s t o c h o w a — dyżury odbywały się codziennie, z wyjątkiem sobót, a w okresie feryj letnich — trzy razy tygodniowo, w pokoju adwokackim w gmachu sądowym; dyżury sprawowali kolejno adwokaci przy pomocy aplikantów ad-

wokackich; udzielono ogółem 1328 bezpłatnych porad, przy czym w wypadkach skomplikowanych dyżurujący kierował petenta do swej kancelarii, gdzie udzielał, również bezpłatnie, porady.

Ł o m ż a — osobom rzeczywiście niezamożnym adwokaci udzielali bezpłatnych porad w swych kancelariach.

M ł a w a — miejscowa adwokatura w szerokim zakresie służyła bezpłatną pomocą prawną niezamożnej ludności bezpośrednio w kancelariach adwokackich.

P i o t r k ó w — udzielono w gmachu miejscowego Sądu Okręgowego ogółem 663 porad, przeważnie w sprawach eksmisyjnych, działowych i o alimenty.

P ł o c k — dyżury w miejscowym Sądzie Okręgowym odbywały się dwa razy w tygodniu; zaprowadzono księgę dyżurów.

S i e d l c e — dyżury odbywały się raz w tygodniu; frekwencja słaba.

S o s n o w i e c — dyżurujący dwa razy tygodniowo adwokaci i aplikanci adwokaccy udzielili ogółem 402 porad; zaprowadzono księgę dyżurów.

Inne dane, dotyczące poszczególnych Delegatur.

W P i o t r k o w i e. Przy Delegacie działała specjalna komisja, której zadaniem była walka z t. zw. „naganiactwem"; działalność komisji postanowiono utrzymać nadal i na następną kadencję; powołano do jej składu zastępcę Delegata adw. Wacława Walosińskiego oraz adwokatów Czesława Różyckiego i Wincentego Szafnickiego.

Zastępca Delegata W. Walosiński wziął czynny udział w zorganizowaniu obchodu jubileuszu 60-lecia pracy zawodowej Delegata adw. D. Kleyny[1]), jako przewodniczący Komi-

---

[1]) Patrz wyżej str. 21.

tetu organizacyjnego tej uroczystości, i w imieniu tegoż Komitetu wygłosił na obchodzie przemówienie na cześć Jubilata.

Delegat, oprócz zleconych mu przez Radę Adwokacką dochodzeń, w szeregu przypadków załatwiał bezpośrednio zatargi i kolizje, wynikające czy to w stosunkach adwokatów do Sądu i odwrotnie, czy w stosunkach między adwokatami i klientami, czy wreszcie pomiędzy adwokatami.

W S i e d l c a c h. W sprawozdaniu Delegat zwraca uwagę, że będące siedzibami sądów grodzkich miejscowości: Adamów, Węgrów i Stoczek Węgrowski są dotąd nie obsadzone przez adwokatów.

W B i a ł e j P o d l a s k i e j. Delegat zaznacza, że życzeniem miejscowej adwokatury jest odbywanie przynajmniej raz do roku wizytacji przez delegowanego członka Rady Adwokackiej dla zapoznania się z miejscowymi warunkami.

W M ł a w i e. W okresie sprawozdawczym odbyło się parę zebrań miejscowej adwokatury w sprawach zawodowych.

IV. Działalność Sądu Dyscyplinarnego Izby.

1. Skład Sądu Dyscyplinarnego.

W wyniku wyborów, dokonanych na Walnym Zgromadzeniu Adwokatów Izby w dniu 28 listopada 1936, skład Sądu Dyscyplinarnego w okresie sprawozdawczym był następujący:

1.	Bursche Alfred	— 3-ci rok kadencji
2.	Ernst Eugeniusz	— 2-gi rok kadencji
3.	Goldsztein Stanisław	— 3-ci rok kadencji
4.	Gordon Mieczysław	— 3-ci rok kadencji
5.	Jarosz Mieczysław	— 2-gi rok kadencji
6.	Mogilnicki Aleksander	— 3-ci rok kadencji
7.	Rembertowicz Wacław	— 1-y rok kadencji
8.	Rundo Stanisław	— 1-y rok kadencji
9.	Schönbach Maksymilian	— 1-y rok kadencji
10.	Szadurski Wacław	— 2-gi rok kadencji
11.	Szurlej Stanisław	— 1-y rok kadencji
12.	Świętochowski Henryk	— 1-y rok kadencji
13.	Tomaszewski Tadeusz	— 2-gi rok kadencji
14.	Wiewiórska Helena	— 3-ci rok kadencji

Na pierwszym zebraniu ogólnym członków Sądu Prezesem Sądu został wybrany Aleksander Mogilnicki, Zastępcą Prezesa — Tadeusz Tomaszewski.

2. Dane statystyczne.

Posiedzenia Sądu. W okresie sprawozdawczym Sąd Dyscyplinarny odbył ogółem posiedzeń:

niejawnych 43
jawnych (rozprawy dyscyplinarne) . . . 54

Na posiedzeniu niejawnym rozpatrzono ogółem spraw 343

Wokandy posiedzeń jawnych obejmowały ogółem spraw 308

Zestawienie spraw, które podlegały rozpoznaniu na posiedzeniach niejawnych.

Powód wszczęcia lub wogóle wpływu sprawy		Ilość spraw
Sprawy nie załatwione w okresie 1935/36		49
Wnioski rzeczników dyscyplinarnych	o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego	340
	o umorzenie spraw, wszczętych z zawiadomień sądów i urzędów . . .	50
Sprawy z odwołań od umarzających dochodzenie postanowień rzeczników dyscyplinarnych		26
Ogółem spraw było . . .		465

Sposób załatwienia	Ilość spraw
Zarządzono rozprawę dyscyplinarną	242
Umorzono postępowanie	65
Oddalono odwołania od postanowień rzeczników, umarzających dochodzenie	16
Zwrócono rzecznikowi dyscyplinarnemu celem przeprowadzenia dochodzenia	5
Zarządzono śledztwo	1
Jeszcze nie rozpoznano . . .	136
Ogółem spraw było . . .	465

Zestawienie spraw, które podlegały rozpoznaniu na posiedzeniach jawnych.

Powód wszczęcia	Ogółem było spraw	Załatwienie			Jeszcze nie osądzono
		Osądzono	Umorzono	Odroczono	
Sprawy nie osądzone w roku ubiegłym	98	65	—	31	2
Wszczęte z wniosków rzeczników dyscyplinarnych w okresie sprawozdawczym	240	107	2	26	105
Przekazane przez Sądy Dyscyplinarne innych Izb Adwokackich (art. 97 pr. o u. a.)	7	2	—	1	4
Sprawy, w których Sąd Dysc., uchylając postanowienie umarzające rzecznika, zarządził rozprawę .	2	1	1	—	—
Ogółem . . .	347	175	3	58	111

Wyroki. W 175 sprawach osądzonych zapadło ogółem

wyroków uniewinniających 60
„ skazujących 128

Razem . . . . 188 [1])

[1]) W niektórych sprawach wymiar kar był stosowany w ten sposób, że za różne przewinienia, objęte jednym postępowaniem dyscyplinarnym, wymierzano odrębne kary; stąd większa ilość wyroków skazujących niż osądzonych spraw.

Wymiar kar był następujący:

Rodzaj kary	Ile rary zastosowany	
Upomnienie		60
Nagana	29	
Nagana i grzywna	2	31
Zawieszenie w czynnościach adwokata na 1 miesiąc	7	
" " " na 3 miesiące	8	
" " " na 6 miesięcy	5	
" " " na 8 miesięcy	1	
" " " na 1 rok	1	22
Skreślenie z listy adwokatów	—	15
Razem		128

3. Statystyka porównawcza.

Zestawienie porównawcze spraw, podlegających rozpoznaniu na posiedzeniach niejawnych.

Okres sprawozdawczy	Ogółem było spraw	Załatwiono spraw	Pozostało nie załatwionych spraw
1932/1933	422	336	86
1933/1934	352	293	59
1934/1935	358	312	46
1935/1936	459	410	49
1936/1937	465	329 [1]	136

[1]) Mniejsza liczba spraw załatwionych tłomaczy się długotrwałą chorobą, a następnie śmiercią jednego z członków Sądu, który przez cały rok nie brał udziału w jego pracach, oraz udziałem dwóch członków Sądu jako obrońców w rozprawie karnej, która trwała blisko dwa miesiące; przez ten czas ci dwaj członkowie Sądu nie mogli brać udziału w jego pracach.

Zestawienie porównawcze spraw, podlegających rozpoznaniu na posiedzeniach jawnych.

Okres sprawozdawczy	Ogółem było spraw	Osądzono	Odroczono	Pozostało do osądzenia
1932/1933 . .	258	175	27	56
1933/1934 . .	285	220	34	31
1934/1935 . .	303	220	33	50
1935/1936 . .	337	192	47	98
1936/1937 . .	347	178 [1])	58	111

Zestawienie porównawcze wyroków.

Zapadło wyroków	W okresie sprawozdawczym				
	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36	1936/37
Uniewinniających . .	76	88	107	38	60
Skazujących na:					
upomnienie . . .	51	70	49	85	60
naganę	25	37	38	42	31
zawieszenie w czynnościach adwokata .	26	19	20	25	22
przedłużenie aplikacji adwokackiej . .	—	—	2	1	—
skreślenie z listy adwokatów	—	—	1	3	15
skreślenie z listy aplikantów adwokac. .	—	—	—	1	—
Ogółem . .	170	214	217	195	188

[1]) W tej liczbie 3 sprawy zostały umorzone.

4. Orzecznictwo

Zakres odpowiedzialności dyscyplinarnej.

1. Skoro art. 15 pr. o u. a. zobowiązuje adwokata do przestrzegania zasad honoru tudzież do strzeżenia powagi i godności adwokatury, Sąd Dyscyplinarny ma prawo i obowiązek zbadać, czy w działaniu obwinionego, choćby nie pozostającym w związku z wykonywanym zawodem, nie mieści się wykroczenie przeciw wymaganiom tegoż art. 15 pr. o u. a.

(16.I.1937 r., Nr. D. 201/36 — „Palestra", 1937 r., str. 826).

Obwiniony powoływał się na to, że niezapłacenie należności za nabyte od skarżącego obrazy sprowadza się wyłącznie do zagadnienia stosunku cywilno-prawnego i dotyczącego jego życia prywatnego.

Sąd Dyscyplinarny wyjaśnił, że do życia prywatnego należy tylko ta sfera życia, której uregulowanie przepisy prawne pozostawiają w zupełności wolnej woli poszczególnej jednostki; z chwilą, gdy czyjeś działanie wychodzi poza tę sferę nazewnątrz i wkracza w sferę stosunków jakiegokolwiek rodzaju do osób trzecich, nie może być mowy o życiu prywatnym

2. W zasadzie spory natury cywilnej między członkami palestry a osobami trzecimi są obojętne z punktu widzenia represji dyscyplinarnej, jednakże, gdy spór taki zaczyna być gorszący i świadczy dowodnie o zamiarze uchylania się od przyjętych na siebie dobrowolnie zobowiązań, wchodzi już w grę interes stanu adwokackiego i wtedy władze korporacyjne nie mogą pozostać obojętne.

(14.XI.1936 r., Nr. D. 176/36).

3. Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Sądu Dyscyplinarnego prośba poszkodowanego o umorzenie sprawy, wszczętej przeciwko adwokatowi, nie ma żadnego znaczenia dla postępowania dyscyplinarnego, jako posiadającego charakter publiczny.

(19.II.1936 r., Nr. D. 13/36).

Wolność słowa.

4. Art. 24 pr. o. u. a. zakreśla granice wolności słowa i pisma, z których adwokat korzysta przy wykonywaniu czynności zawodowych; przekroczenie tych granic, t. j. wyjście poza „obowiązujące przepisy i rzeczową potrzebę" stanowi wykroczenie, za które adwokat odpowiada „tylko w drodze dyscyplinarnej";

wykroczenie adwokata przeciwko wolności słowa i pisma należy rozpatrywać w związku z postanowieniami art. 255 i 256 k. k.

(25.IX.1937 r., Nr. D. 289/36).

5. Gdy chodzi o rozstrzygnięcie uczynionego adwokatowi zarzutu dopuszczenia się obrazy sądu w wywodzie apelacji, nie można ograniczać się do powoływania się na poszczególne wyrazy; trzeba nadto i przede wszystkim rozważyć związek tych wyrazów z całą treścią odnośnego ustępu i z podstawową tezą obrończą, wysuniętą w wywodzie apelacji.

(15.I.1936 r., Nr. D. 181/35 — „Palestra", 1936 r., str. 1089).

Sposób prowadzenia sprawy.

6. Chwytanie się przez adwokata przeróżnych sposobów, zmierzających do ustawicznego odraczania wykonania zapadłego przeciw niemu wyroku, stanowi uchybienie godności stanu.

(19.IX.1936 r., Nr. D. 126/36 — „Palestra", 1937 r., str. 825).

7. Adwokat ma prawo, nie uchybiając obowiązkom zawodowym, w każdym czasie odmówić udzielania dalszych porad prawnych, w szczególności, jeżeli nie jest za to honorowany.

(25.III.1925 r., Nr. D. 39/35 — „Palestra", 1936 r., str. 1081).

8. Adwokat powinien pilnować interesów swego klienta, bacząc, by nie został narażony na szkodę; jednakże obrona interesów klienta nie może być osiągana z uszczerbkiem godności stanu i etyki zawodowej (art. 15 pr. o u. a.).

(29.V.—5.VI.1937 r., Nr. D. 177/36).

9. Negatywne ustosunkowanie się adwokata do przepisów ustrojowych adwokatury i prawnych zarządzeń władz korporacyjnych stanowi uchybienie obowiązkom korporacyjnym i przejaw braku poszanowania i posłuchu dla organów adwokatury;

powaga i godność adwokatury i pomyślny rozwój życia korporacyjnego wymagają, aby wszelkie przejawy niesubordynacji poszczególnych członków Izby Adwokackiej były usuwane drogą represji dyscyplinarnej.

(23.V.1936 r., Nr. D. 67/36 — „Palestra", 1937 r., str. 821).

Sąd Dyscyplinarny wyjaśnił, że, w myśl art. 93 pr. o u. a. oraz § 139 regulaminu Rady Adwokackiej w Warszawie, wykonanie kary nagany polega na wezwaniu skazanego i udzieleniu mu nagany przez Dziekana ustnie na posiedzeniu Prezydium Rady Adwokackiej, że zatem osobiste stawiennictwo skazanego jest tu obowiązkowe.

10. Niedopuszczalne jest uchylanie się adwokata od składania wyjaśnień władzom korporacyjnym, zwłaszcza posunięte tak daleko, iż adwokat nie tylko nie reaguje na wezwanie tych władz, lecz nawet dwukrotnie nie stawia się na rozprawę przed Sądem Dyscyplinarnym pomimo wezwania go z obowiązkiem osobistego stawiennictwa.

(6.XII.1936 r., Nr. D. 111/36 — „Palestra", 1937 r., str. 253).

11. Nie reagowanie na wezwanie władz korporacyjnych stanowi poważne uchybienie, gdyż adwokat obowiązany jest okazywać posłuch i szacunek swym władzom i ułatwiać im, a nie utrudniać, wykonywanie trudnych i ciężkich obowiązków, spełnianych honorowo i ofiarnie.

(6.VI.1936 r., Nr. D. 223/35).

12. Nie płacąc składek, uchwalonych przez miejscową adwokaturę na wydatki, związane z utrzymaniem pokoi adwokackich, woźnych w nich, zakup sprzętów, telefony i t. p., adwokat korzysta z urządzeń, utrzymywanych przez innych kolegów;

uporczywe uchylanie się w ciągu paru lat od płacenia powyższych składek, zwłaszcza gdy obwiniony nie wystąpił o rozłożenie zaległości na raty, stanowi lekceważenie obowiązków korporacyjnych.

(13.X.1934 r., Nr. D. 102/34).

Stosunek do urzędów.

13. Doprowadzenie przez adwokata obraźliwym zachowaniem się w stosunku do urzędnika, od którego żądał informacji, do gorszącego zajścia w urzędzie, zakończonego aż interwencją policji, uchybia godności członka adwokatury.

(19.XII.1936 r., Nr. D. 79/35).

Stosunek do kolegów.

14. Nie wolno adwokatowi, nawet dla ratowania swego klienta od ewentualnej odpowiedzialności karnej lub cywilnej, narażać kolegi na sprawę karną, gdy jedyną podstawą do wytoczenia mu sprawy karnej są informacje, uzyskane w drodze koleżeńskiego zaufania, w toku prowadzonych układów.

(29.V.—5.VI.1937 r., Nr. D. 177/36).

15. Prawo zwyczajowe i wyczerpująca judykatura adwokackich władz korporacyjnych oddawna już i zawsze niezmiennie ustaliła, jako jedną z podstawowych zasad koleżeńskiej etyki adwokackiej, że, jeśli do adwokata zgłasza się klient i prosi o objęcie współobrony w sprawie, którą uprzednio prowadził lub prowadzi inny adwokat, — adwokat obowiązany jest porozumieć się z kolegą i może podjąć się współobrony dopiero po uzyskaniu jego zgody; gdy zaś idzie nie o współobronę, a o całkowite zastąpienie poprzednika z powodu zrezygnowania przez klienta z dalszej jego obrony, podjąć się może obrony dopiero po stwierdzeniu, iż poprzednik rzeczywiście dalej obrony nie prowadzi i że kwestia jego honorarium została uregulowana;

z natury rzeczy w wymienionych wypadkach adwokat powinien zachować jak najdalej idącą ostrożność, a co do for-

my załatwienia — wobec zrozumiałej dla stron obu drażliwości — o tyle taktownie rzecz załatwić, by w żadnej mierze nie narazić na szwank ani osobistej ambicji kolegi ani godności stanu adwokackiego.

(25.XI.1936 r., Nr. D. 186/36 — „Palestra", 1937 r., str. 697).

16. Nie odpowiadanie koledze na listy, przechodzenie do porządku nad słusznymi jego żądaniami oraz nad własnymi zapewnieniami i zobowiązaniami świadczy, iż obwinionemu obcą jest kurtuazja we wzajemnych stosunkach koleżeńskich, czego od adwokata wymagać należy;

za honorarium i koszty, wydatkowane przez adwokata w sprawach, powierzonych mu przez kolegę, odpowiada ten ostatni, przy czym winien należności te regulować bezzwłocznie i nie narażać kolegi na bezskuteczne upominanie się.

(20.II.1937 r., Nr. D. 244/36 — „Palestra", 1937 r., str. 699).

17. Adwokat w stosunkach z aplikantem jest obowiązany baczyć zawsze, aby nie dać przykładu, który mógłby być mylnie interpretowany przez młodszego kolegę;

powinien ulec karze adwokat za użycie szeregu obelżywych wyrazów w stosunku do aplikanta adwokackiego w wyjaśnieniu, złożonym Delegatowi Rady Adwokackiej, stanowi to bowiem nie tylko obrazę w stosunku do młodszego kolegi, któremu adwokat daje w ten sposób zły i groźny przykład, lecz zarazem stanowi obrazę Delegata — przedstawiciela Rady Adwokackiej.

(18.XI.1936 r., Nr. D. 103/36).

Stosunek do klientów.

18. Zasadniczym obowiązkiem adwokata w zakresie swobodnego uznania co do odmowy dalszego prowadzenia przyjętej już sprawy, jest baczenie, by interesy klienta nie zostały narażone na ryzyko i by nie był on pozbawiony obrony;

z tego wypływa obowiązek, by adwokat, który w toku sprawy przekonał się o jej niesłuszności i wobec tego nie uważa za możliwe dalej jej bronić, o tyle zawczasu wypowiedział

pełnomocnictwo, by klient mógł również zawczasu należycie zabezpieczyć się i powierzyć sprawę innemu adwokatowi;

obowiązek takiego postępowania ze strony adwokata wynika nie tylko z wyraźnego przepisu prawa (§ 2 art. 95 k. p. c.), ale i z elementarnego nakazu etyki adwokackiej, potwierdzonego i wieloletnią korporacyjną tradycją i bardzo wyczerpującą w tym przedmiocie judykaturą.

(18.XI.1936 r., Nr. D. 179/36 — „Palestra", 1937 r., str. 822).

19. Adwokat, jak głosi art. 15 pr. o u. a., winien być rzecznikiem prawa i słuszności, nie przystoi mu więc udzielać klientowi porad, zmierzających do obejścia prawa, i współdziałać z nim w tych usiłowaniach.

(12.X.1935 r., Nr. D. 74/35).

20. Obowiązkiem adwokata jest tak zorganizować i rozłożyć swój dzień pracy i, w razie potrzeby, zawczasu ustanowić zastępstwa, żeby interesy klienta, który mu zaufał, były całkowicie zabezpieczone i chronione;

adwokat powinien również sumiennie i bez zwłoki wykonać zaleconą przez siebie i przyjętą do wykonania czynność w obronie interesów klienta.

(9.V.1936 r., Nr. D. 58/36).

21. Jedną z podstawowych zasad etyki adwokackiej jest obowiązek mówienia prawdy we wszelkich okolicznościach;

udzielanie przez adwokata klientowi świadomie fałszywych informacyj poniża w najwyższym stopniu powagę stanu adwokackiego i podkopuje w społeczeństwie zaufanie do niego.

(19.II.1936 r., Nr. D. 13/36).

22. Adwokat powinien na żądanie klienta dokonać z nim rozliczenia;

obowiązek ten wypływa zarówno z przyjęcia pełnomocnictwa do prowadzenia sprawy, jak i z uprawnienia klienta, który ma, oczywiście, prawo domagać się rozliczenia z tytułu sum, wpłaconych swemu pełnomocnikowi na prowadzenie spraw.

(7.XI.1936 r., Nr. D. 187/36 — „Palestra", 1937 r., str. 264).

23. Obowiązkiem adwokata po podjęciu sumy dla klienta jest niezwłoczne zawiadomienie go o tym, a następnie rozliczenie się z klientem;

przetrzymywanie przez adwokata w ciągu paru lat sumy, podjętej dla klienta, stanowi ciężki występek dyscyplinarny.

(22.IV.1936 r., Nr. D. 147/34 — „Palestra", 1937 r., str. 255).

24. Za wysoce niewłaściwe uznać należy zaciąganie pożyczki przez adwokata u swego klienta; skoro zaś zdecydował się na zaciągnięcie takiej pożyczki, powinien z niezmierną punktualnością i skrupulatnością zobowiązanie swe wykonać i baczyć, by żaden zarzut nie spotkał go ze strony wierzyciela;

sprowadzenie klienta, człowieka, stojącego na bardzo niskim szczeblu rozwoju umysłowego i poziomu towarzyskiego, do kancelarii adwokackiej na poczęstunek i libację w celu otrzymania pożyczki, uznać należy za rażąco godzące w godność adwokata.

(3.VI.1936 r., Nr. D. 69/36).

Sąd Dyscyplinarny uznał, że tego rodzaju postępowanie stawia klienta w sytuację poniekąd przymusową, gdyż w jego mniemaniu odmowa pożyczki spowodować może zmianę ustosunkowania się adwokata do sprawy, której się podjął; jednocześnie zaś nie licuje z godnością adwokata wykorzystywanie tej poniekąd przymusowej sytuacji klienta w celu uzyskania pożyczki i osiągnięcia tą drogą korzyści, nie przewidzianych umową o honorarium. W rezultacie takiej tranzakcji adwokat poniża godność swego stanu w oczach klienta i sam traci tę niezależność osobistą wobec niego, która niezbedna jest do należytego wykonywania czynności adwokata. Skutki powyższe występują tym jaskrawiej, im większa jest dysproporcja w poziomie kulturalnym i towarzyskim pomiędzy adwokatem a klientem.

Stosunek adwokatów patronów do aplikantów.

25. Z zestawienia artykułów 99, 103 i 105 pr. o u. a. wynika, iż patron, przyjmując na praktykę aplikanta, tym samym wyraża zgodę na to, że aplikant ma pracować w jego kancelarii bez przerwy w ciągu pięciu lat — bez ograniczenia aplikacji jakimkolwiek terminem;

wobec tej zasady, najzupełniej słusznej, naogół nie mogą być dopuszczalne układy i prozumienia między patronem i aplikantem, ograniczające termin aplikacji i ustalające tymczasowość stosunku współpracy pomiędzy aplikantem i patronem.

(1.IV.1936 r., Nr. D. 23/36 — „Palestra", 1937 r., str. 696).

Sąd Dyscyplinarny uznał, że taki stan rzeczy, ubliżający godności i powadze patrona, mijałby się z głównym celem aplikacji adwokackiej, mającej na względzie wszechstronne wyszkolenie aplikanta pod rzeczywistym i stałym kierownictwem patrona; tymczasowość bowiem stosunku pomiędzy patronem i aplikantem czyniłaby aplikację bezprzedmiotową, jeśli nawet nie fikcyjną, wywołując dla aplikanta stan niepewności gdyż z natury rzeczy musiałby być stale zaabsorbowany myślą czy znajdzie innego patrona.

26. Zarówno t. zw. „kupno patronatu" jak i wymuszanie bezzwrotnych pożyczek od swego aplikanta stanowią jedno z najcięższych wykroczeń, jakich adwokat może się dopuścić, gdyż nie tylko dyskwalifikują pod względem etycznym danego adwokata, lecz nadto godzą w najwyższym stopniu w godność i podstawowe zadania korporacji;

ze względu na dobro korporacji adwokat, pozostający pod tak ciężkimi zarzutami, nie może do czasu rozstrzygnięcia sprawy wykonywać swoich czynności zawodowych.

(13.I.1937 r., Nr. D. 18/36 — „Palestra", 1937 r., str. 254).

Prowadzenie spraw przez aplikanta.

27. Obwiniony, przyjmując, jako aplikant adwokacki, w mieszkaniu swym klienta i podejmując się prowadzenia jego sprawy, naruszył w sposób rażący zakaz samodzielnego zajmowania się praktyką adwokacką, wypływający z art. 105 pr. o u. a.;

winę obwinionego potęguje okoliczność, że przyjął do samodzielnego prowadzenia sprawę klientki, która zgłosiła się do niego w czasie dyżuru w poradni dla niezamożnej ludności; prowadzona bowiem przez Radę Adwokacką konsultacja dla niezamożnej ludności ma na celu udostępnienie fachowej pomocy prawnej ludziom, którym brak środków na opłacenie tej pomocy i akcja ta o wybitnie społecznym znaczeniu nie może

w rezultacie służyć wyznaczonym do udzielania bezpłatnych porad adwokatom lub aplikantom adwokackim za teren do werbowania sobie płatnych klientów.

(11.III.1936 r., Nr. D. 36/36 — „Palestra", 1937 r., str. 819).

Obrona z urzędu.

28. Wykonywając obowiązki obrońcy z urzędu, adwokat powinien być jak najbardziej skrupulatny, gdyż łatwo narazić może siebie i stan adwokacki na podejrzenie ze strony osób zainteresowanych, iż lekceważy obowiązki, gdy wykonywa je bez honorarium.

(11.V.1935 r., Nr. D. 67/35).

Honorarium adwokackie.

29. Otrzymywanie wynagrodzenia na sali sądowej, na oczach publiczności i wobec sądu, jest niedopuszczalne i w wysokim stopniu podrywające powagę zawodu adwokackiego.

(3.X.1936 r., Nr. D. 169/35).

Sąd Dyscyplinarny ustalił, że obwiniony zwrócił się do sądu z prośbą o odroczenie rozprawy w celu otrzymania od klienta honorarium i że bezpośrednio po odroczeniu rozprawy na sali sądowej przyjmował od klienta pieniądze.

Kancelaria adwokacka.

30. Pracownik kancelarii adwokackiej powinien otrzymywać uposażenie stałe, niezależne od każdorazowych dochodów adwokata; udział procentowy w dochodach musiałby powodować starania pracownika o powiększenie dochodów przez nastręczanie adwokatowi klientów;

taka forma współpracy staje się tym bardziej karygodną, gdy adwokat angażuje pracownika z myślą, iż wobec posiadania szerokiego kręgu znajomych przysporzy on adwokatowi klienteli, działając w chęci pomnożenia swych własnych zarobków;

w każdym razie nie może być tolerowany system pracy w kancelarii adwokackiej, przy którym adwokat zleca sekretarzowi wykonywanie czynności, do których wykonywania sam jedynie jest powołany; do tego rodzaju czynności należy w szczególności: omawianie sprawy, jej przyjęcie, określenie honorarium, udzielanie porad i t. p.

(3.VI.1936 r., Nr. D. 69/36).

31. Uchylanie się przez adwokata od uiszczenia pracownikowi należności za pracę w kancelarii adwokackiej stanowi wykroczenie przeciwko godności stanu, tym cięższe, jeśli adwokat obiecał spłacić dług, a obietnicy nie dotrzymuje.

(14.X.1936 r., Nr. D. 81/36 — „Palestra", 1937 r., str. 262).

32. Adwokat ponosi odpowiedzialność za nieprawidłowe wykonanie lub za zaniedbanie wykonania czynności przez personel swej kancelarii; obowiązany jest bowiem do należytej w tej mierze kontroli.

(15.I.1936 r., Nr. D. 191/35 — „Palestra", 1937 r., str. 98).

Czynności pozazawodowe.

33. Niedotrzymanie zobowiązania pieniężnego wobec instytucji, która przy udzielaniu pożyczki polegała na słowie honoru adwokata, uznać należy za ciężkie uchybienie godności stanu adwokackiego. Czyny tego rodzaju szkodzą całej adwokaturze, albowiem podkopują w społeczeństwie zaufanie do niej i powagę, jaką się cieszyć powinna.

(22.V.1935 r., Nr. D. 118/34).

34. Nie ulega wątpliwości, iż członek Izby, który lekkomyślnie zaciąga zobowiązania wekslowe, następnie systematycznie w ciągu długich lat uchyla się od zapłacenia należności, ucieka się do przeróżnych wybiegów, aby działać na szkodę wierzyciela, dopuszcza się ciężkiego wykroczenia przeciwko godności stanu;

jeśli się zważy, że ten sam członek Izby, aby ukryć swoje naganne postępowanie, wprowadza w błąd władze kor-

poracyjne, w wyjaśnieniu pisze nieprawdę, wreszcie doprowadza do tego, że poszkodowany wierzyciel zmuszony jest zwrócić się do Urzędu Prokuratorskiego ze skargą o przywłaszczenie (abstrahując od tego, że postępowanie zostało umorzone), uznać należy, że całym swym postępowaniem obniża powagę stanu adwokackiego i wyrządza krzywdę wszystkim kolegom;

jeśli się wreszcie weźmie pod uwagę, że obwiniony raz zaprzecza, by był cokolwiek dłużny z tytułu nabycia mebli, następnie sam zwraca się do wierzyciela, aby wystąpił ze skargą o wyłączenie mebli spod zajęcia przez władze skarbowe, — to podobne postepowanie jest wymownym dowodem braku osobistej godności, imaniem się przeinaczania każdej sytuacji, byle tylko uchylić się od wypełnienia własnych zobowiązań, w końcowym rezultacie przekreśla wszelkie zaufanie do postępowania danej jednostki;

przechodzenie do porządku w opryskliwej i obraźliwej formie nad słusznymi żądaniami zapłacenia za pracę jest dowodem bezceremonialnego traktowania osób trzecich, a od adwokata trzeba wymagać postępowania, odpowiadającego godności jego zawodu i pozycji społecznej, jaką zajmuje.

(13.III.1937 r., Nr. D. 288/36 i D. 293/36 — „Palestra", 1937 r., str. 693).

35. Nieuiszczenie przez adwokata w ciągu 2 lat drobnej kwoty za wybrane w sklepie towary, mimo danego słowa honoru, interwencji władz korporacyjnych i toczącego się z tego powodu postępowania dyscyplinarnego, świadczy o braku wszelkiego poczucia odpowiedzialności i poszanowania dla swej godności adwokata i człowieka.

(14.XI.1936 r., Nr. D. 175/36).

V. Sprawozdanie finansowe.

1. Wykonanie budżetu.
2. Preliminarz budżetowy na rok 1937/38.
3. Bilanse:
   a) Majątku Izby.
   b) Funduszu Zapomóg Ogólnych.
   c) „ „ Pośmiertnych.
   d) „ Domu Wypoczynkowego.
   e) „ (ów) Żelaznych.
   f) Wydawnictwa „Palestra".
4. Wykazy papierów wartościowych stanowiących własność:
   a) Funduszu Zapomóg Ogólnych.
   b) „ „ Pośmiertnych.
   c) „ Domu wypoczynkowego.
   d) „ (ów) Żelaznych.
5. Bilans Izby.
6. Zestawienie przyznanych i wypłaconych zapomóg pośmiertnych.

WYKONANIE BUDŻETU

za r. 1936/37

DOCHODY:

Składki adwokackie	158.178,86
Składki aplikanckie	13.244,44
Składki wpisowe	32.000,—
Opłaty manipulacyjne	11.270,—
Ryczałt administracyjny Fund. Zap. Pośm. .	19.000,—
Różne	8 376,97
Ogółem .	242.070,27

WYDATKI:

Preliminowane

Dział	I.	Naczelna Rada Adwokacka . .	20.750,—
„	II.	Rada adwokacka	13.787,45
„	III.	Biuro Rady Adwokackiej . . .	123.173,32
„	IV.	Biblioteka	9.147,50
„	V.	Pokoje Adwokackie	23.098,11
„	VI.	Delegatury	13.036,50
„	VII.	Sąd Dyscyplinarny	26.984,55
		Ogółem .	229.977,43

Nadzwyczajne

Uzupełnienie umeblowania lokalu Rady . .	2.204,80
„ „ biura „ . .	1.692,81
Przeniesienie i założenie telefonów . . .	445,59
Przeprowadzka i urządzenie lokalu . . .	1.765,28
Uzupełnienie umeblowania bibliot i pokoi adwok.	2.160,—
Komorne wyższe od preliminowanego . . .	982,37
Druk projektu prawa o ustr. adw. . . .	395,—
Dopłata do insygniów dziekańskich . . .	800,—
Ogółem .	10.445,85

ZESTAWIENIE WYKONANIA BUDŻETU:

Dochody	242,070,27
Wydatki	229,977,43
	12.092,84
Wydatki nadzwyczajne	10,445,85
Nadwyżka .	1,646,79

Preliminarz budżetowy na rok 1937/38

Dział	Rozdział	NAZWA DZIAŁU I ROZDZIAŁU	Wydatki w złotych
		W y d a t k i	
I		NACZELNA RADA ADWOKACKA	
	1	Składka roczna	21.000
			21.000
II		RADA ADWOKACKA	
	1	Sprawozdanie i lista adwokatów	5.200
	2	Zwołanie Walnego Zgromadzenia	650
	3	Seminaria dla aplikantów	3.000
	4	Subsydia na prace i wyd. nauk.	1.000
	5	Ofiary na cele społeczne	250
	6	Prenumerata pism	700
	7	Koszty podróży	1.000
	8	Różne	1.100
			12.900
III		BIURO RADY	
	1	Płace	75.900
	2	Różne świadczenia osobowe	7.250
	3	Lokal	15.500
	4	Telefony	1.000
	5	Urządzenia i wydatki biurowe	6.000
	6	Portoria	6.600
	7	Lokomocje	400
	8	Koszty inkasa	12.800
	9	Ubezbieczenie kasy	350
	10	Różne	1.450
			127.250
IV		BIBLIOTEKA	
	1	Płace	3.900
	2	Różne świadczenia osobowe	280
	3	Lokomocje	20
	4	Wydatki biurowe	100
	5	Telefon	250
	6	Utrzymanie i konserwacja lokalu	1.200
	7	Zakup książek i prenumerata pism	2 500
	8	Oprawa	600
	9	Katalog	1.000
	10	Różne	150
			10.000

Dział	Rozdział	NAZWA DZIAŁU I ROZDZIAŁU	Wydatki w złotych
V		POKOJE ADWOKACKIE	
	1	Płace	14.000
	2	Różne świadczenia osobowe	1.000
	3	Telefony	6.500
	4	Konserwacja i utrzymanie lokali.	1.000
	5	Różne	100
			2[illegible].600
VI		DELEGATURY	
	1	Subsydia na utrzymanie Delegatur	15.000
			15.000
VII		SĄD DYSCYPLINARNY	
	1	Płace	21.000
	2	Różne świadczenia osobowe	2.000
	3	Lokomocje	150
	4	Urządzenia i wydatki biurowe	1.000
	5	Portoria	700
	6	Zwrot kosztów przejazdów świadków	1.000
	7	Telefon	300
	8	Różne	100
			26.250
		ZESTAWIENIE WYDATKÓW	
		Dział I	21.000
		" II	12.900
		" III	127.250
		" IV	10.000
		" V	22.600
		" VI	15.000
		" VII	26.250
		O g ó ł e m . . .	235.000
		D o c h o d y	Dochody w złotych
		Składki adwokackie	165.000*)
		Składki aplikanckie	10.000
		Składki wpisowe	20.000
		Opłaty manipulacyjne	7.000
		Ryczałt adm. Fund. Zap. Pośm.	29.000
		Różne	4.000
		O g ó ł e m . . .	235.000

*) Preliminowano po uwzględnieniu potrącenia 5% wpływów na Fundusz Zapomóg Ogólnych.

BILANS

Majątku Izby na dzień 31 października 1937 r.

1. Gotówka			7.902,20
2. Członkowie			
I. adwokaci za:			
a) składki członkowskie . . .	156.025,09		
b) „ wpisowe	2.239,—		
c) koszty post. dyscypl. . . .	47.305,60		
d) różne	1.736,94	207.306,63	
II. aplikanci adwok. za:			
a) składki członkowskie . . .	8.282,—		
b) koszty post. dyscypl. . . .	233,—	8.515,—	215.821,63
3. Dłużnicy b. członkowie Izby za:			
a) składki członkowskie . . .		6.024,15	
b) koszty post. dyscypl. . . .		3.776,64	
c) różne		165,10	9.965,89
4. Fundusz im. Fr. Kotermanowicz .			3.260,—
5. Sumy Przechodnie			18.722,90
			255.672,62

1. Fundusz Ogólny			22.838,03
2. Fundusz Asek. Zast. w spr. kar. .			4.725,50
3. Należności			225.787,52
4. Sumy Przechodnie			2.321,57
			255.672,62

BILANS FUNDUSZU ZAPOMÓG OGÓLNYCH

na dzień 31-10-37

Wn

A. Obrotowy			
Gotówka		2.213,13	
Dłużnicy za udz. poż.			
Członkowie Izby	188.757,37		
Wykr. z listy adw.	19.260,04	208.017,41	210.230,54
B. Żelazny			
Gotówka.		291,90	
Papiery wartościowe		5.493,50	5.785,40
			216.015,94

Ma

A. Fundusz obrotowy			210.230.54
B. Fundusz żelazny			5.785,40
			216.015,94

BILANS

Funduszu Zapomóg Pośmiertnych na dzień 31 października 1937 r.

A. Obrotowy			
1. Gotówka		23.418,80	
2. Uczestn. Funduszu za:			
a) wpis jednoraz.	55.860,40		
b) składki do 1—4—34 . .	318.089,50		
c) „ po 1—4—34 . .	699.627,50	1.073.577,40	
3. Byli uczestn. Funduszu za:			
a) wpis jednoraz..	8.269,35		
b) składki pośmiert.	52.119,93	60.389,28	1.157.385,48
B. Rezerwowy			
1. Gotówka	50.364,89		
Administr. Domu	155,80	50.520,69	
2. Papiery wartościowe		330.063,—	
3. Nieruchomość		861.627,19	
4. Wpis jednor. po 1—4—34 . . .		7.317,—	1.249,527,88
			2.406.913,36

A. Obrotowy			
1. Fundusz		1.129.035,48	
2. Wierzyc. z tyt. zap. pośm. . .		28.350,—	1.157.385,48
B. Rezerwowy			
1. Fundusz		971.136,04	
2. Wierzyciele hipoteczni		267.493,59	
3. Wierzyc. z tyt. rozrach. z Izbami .		10.898,25	1.249.527.88
			2.406.913,36

BILANS FUNDUSZU DOMU WYPOCZYNKOWEGO

na dzień 31 października 1937 r.

Wn			Ma		
Gotówka	8.982,90		Fundusz Domu Wypoczynkowego		27.821,40
Papiery wartościowe	1.872.—				
Członkowie Izby	16.966.50	27.821,40			
		27.821,40			27.821,40

BILANS FUNDUSZÓW ŻELAZNYCH

na dzień 31.10.1937 r.

FUNDUSZ:	Gotówka	Pap. wart.	Ogółem	FUNDUSZ:			Ogółem
I. im. L. Figowskiego	494,64	2.016,—	2.510.64	I. im. L. Figowskiego			2.510,64
II. im. Z. Tykocinera	3.222,77	780,—	4.002,77	II. im. Z. Tykocinera			4,002,77
III. im. Z. Sokołowskiego	3.577,76	2.425,20	6.002,96	III. im. Z. Sokołowskiego			6.002,96
IV. Budowy domu Prawn. Pol.	150,—	—	150,—	IV. Budowy domu Prawn. Pol.			150,—
	7.445,17	5.221,20	12.666,37				12.666,37

BILANS
WYDAWNICTWA „PALESTRA"
na dzień 31 października 1937 r.

Kasa	211,03	R-k Wydawnictwa „Palestra"	5.196,70
P. K. O.	4.187,81		
Urząd Pocztowy	797,876		
	5.196,70		5.196,70

WYKAZ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
stanowiących własność Funduszu Zapomóg Ogólnych (gr. II)

Wartość nominalna	Kurs giełd. z d. 30.X.37	Stopa proc.	Nazwa papierów	Wartość bilansowa bez kuponu bież.
zł. 6.700.—	58.50	4¹/₂%	Listy Zastaw. m. Warszawy	3.919.50
„ 440.—	55.—	4¹/₂%	Listy Zastawne Ziemskie	242.—
dol. 400.— = zł. 2.400 4¹/₂% Poż Wewnętrzn.	55.50	6%	Pożyczka Dolarowa	1.332.—
zł. 7.140.— dol. 400.—				5.493.50

WYKAZ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
stanowiących własność Funduszu Rezerwowego Funduszu Zapomóg Pośmiertnych (gr. III)

Wartość nominalna	Kurs giełd. z d. 30.X.37	Stopa proc.	Nazwa papierów	Wartość bilansowa bez kuponu bieżącego
sztuk 25	108.— za szt.	—	Akcje Banku Polskiego	2.700.—
„ 551	39.— „ „	4%	Pożyczka Prem. Dolarowa	21.489.—
zł. 32.400	55.—	4¹/₂%	Listy Zastawne Ziemskie	17.820.—
„ 30.100	94.—	8%	Listy Zast. Państ. B-ku Rol.	28.294.—
sztuk 576 zł. 62.500				70.303.—

WYKAZ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

stanowiących własność Funduszu Rezerwowego Funduszu Zapomóg Pośmiertnych

Wartość nominalna	Kurs emisyj.	Stopa proc.	Nazwa papierów	Wartość bilansowa bez kuponu bieżącego
50.000 zł	100.—	3%	Premiowa Poż. Inwestyc.	50.000.—
218.500 „	96 —	6%	Obl. Pożyczki Narodowej	209.760.—
264.000 zł.	—	—		259.760.—

WYKAZ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

stanowiących własność Funduszu Domu Wypoczynkowego dla Adwokatów

Sztuk	W odcinkach	Wartość nominal.	Kurs emis.	Stopa proc.	Nazwa papierów	Wartość bilansowa bez kuponu bieżącego
9	zł. 50.—	450. -	96	6%	Obl. Pożyczki Nar.	432.—
10	„ 100.—	1.000.—	96	6%	„ „ „	960.—
1	„ 500.—	500.—	96	6%	„ „ „	480.—
20	—	1.950.—	—	—		1.872.—

WYKAZ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

stanowiących własność Funduszów Żelaznych (gr. I)

Fundusze	Wartość nominal.	Kurs giełd. z dnia 30.X.37.	Stopa proc.	Nazwa papierów	Wartość bilansowa bez kuponu bieżącego
im. L. Figowskiego	zł. 3.200	63.—	5%	Listy zastawne m. Warszawy	2.016.—
„ Z. Sokołowskiego	zł. 2.580	94.—	8%	Listy zastawne Państ. B-ku Rol.	2.425.20
„ Z. Tykocina	szt. 20 à dol. 5	39.— 1 szt.	4%	Pożyczka Premiowa Dolarowa	780.—
	zł. 5.780 sztuk 20				5.221.20

BILANS
Izby Adwokackiej na dzień 31.X.37.

Stan czynny

	Zł.	Zł.	Zł.
I. R-k Majątku Izby			
Gotówka		7.902,20	
Członkowie Izby		215.821,63	
Dłużnicy b. członkowie Izby .		9.965,89	
Fund. im. Fr. Kotermanowicz .		3.260,—	
Sumy przechodnie		18.722.90	255.672,62
II. Fundusz Zapomóg Ogólnych			
A. Obrotowy			
Gotówka.	2.213,13		
Dłużnicy za udz. pożyczki . .	208.017.41	210.230.54	
B. Żelazny			
Gotówka	291,90		
Papiery wartościowe	5.493,50	5.785,40	216.015,94
III. Fund. Zapomóg Pośmiertnych			
A. Obrotowy			
Gotówka	23.418,80		
Uczestnicy Funduszu	1.073.577,40		
Byli uczestnicy Funduszu. . .	60.389,28	1.157.385,48	
B. Rezerwowy			
Gotówka	50.364,89		
Papiery wartościowe	330.063.—		
Nieruchomość	861.627,19		
Administracja domu	155,80		
Wpis jednor. w/g now. stat. .	7.317.—	1.249.527,88	2.406.913,36
IV. Fundusz Domu Wypoczynkowego			
Gotówka		8.982,90	
Papiery wartościowe		1.872.—	
Członkowie Izby		16.966,50	27.821,40
V. Fundusze Żelazne			
Gotówka		7.445,17	
Papiery wartościowe		5.221,20	12.666,37
VI. Wydawnictwo „Palestra"			
Gotówka			5.196,70
			2.924.286,39

Szef Buchalterji: (—) *J. Nowicki* Dziekan Rady: (—) *L. Nowodworski*

Stan bierny

	Zł.	Zł.	Zł.
I. R-k Majątku Izby			
Fundusz Ogólny		22.838,03	
Fund. Asek. Zast. w spr. kar.		4.725,50	
Należności		225.787.5 2	
Sumy Przechodnie		2.321,57	255.672,62
II. Fundusz Zapomóg Ogólnych			
A. Obrotowy		210.230,54	
B. Żelazny		5.785,40	216.015,94
III. Fund. Zapomóg Pośmiertnych			
A. Obrotowy	1.129.035,48		
Wierzyciele z tyt. zap. poś. .	28.350.—	1.157.385,40	
B. Rezerwowy	971.136,04		
Wierzyciele hipoteczni . . .	267.493,59		
Wierzyc. z tyt. rozrach. z Izb.	10.898,25	1.249.527,88	2.406.913,36
IV. Fundusz Domu Wypoczynkowego			27.821,40
V. Fundusze Żelazne			
im. L. Figowskiego		2.510.64	
„ Z. Tykocinera		4.002,77	
„ Z. Sokołowskiego		6.002,96	
Budowy Domu Prawn. Pol. .		150.—	12.666,37
VI. Wydawnictwo „Palestra"			5.196,70
			2.924.286,39

Członek Rady-Skarbnik: *T. Słoński*

ZESTAWIENIE
przyznanych i wypłaconych zapomóg pośmiertnych
w czasie od dn. 1.XI.36 do dn. 31.X.37

	Należne	Wypłacone	Do wypłacenia
Zapomogi z okresu sprawozdawczego ubiegłego po zmarłych adwokatach:			
Andrejewie Sergiuszu	10 200 —	10.200.—	—
Epsztejnie Samuelu	10.000 —	10.000.—	—
Mateckim Czesławie	10.000.—	10.000.—	—
Momentowiczu Bolesławie [1])	3.150.—	1.800.—	1.350.—
Pomperze Izydorze.	5.000 —	5.000.—	—
Rymkiewiczu Ignacym	415.50	415.50	—
	38.765 50	37.415.50	1.350.—
Wykreślonemu:			
Agapowi Janowi	1.000.—	1.000.—	—
	a) 39.765.50	38.415.50	1.350.—
Zapomogi z okresu sprawozdawczego bieżącego po zmarłych adwokatach:			
Chylińskim Władysławie — zm. 13.6.37 .	12.000.—	8.000.—	4.000.—
Dziubińskim Tadeuszu — zm. 12.11.36 .	12.000.—	12.000.—	—
Falęckim Jerzym — zm. 17.4.37 . . .	12.000.—	12.000.—	—
Grossie Maksymilianie — zm. 14.1.37 .	12.000.—	12.000.—	—
Konie Piotrze — zm. 23.2.37	12 000.—	12.000.—	—
Korneckim Antonim — zm. 29.12.36 .	12.000.—	12.000.—	—
Landau Siemionie — zm. 8.8.37 . . .	4.000.—	4.000.—	—
Okręcie Leonie — zm. 2.8.37	12.000.—	9.000.—	3.000.—
Pełce Włodzimierzu — zm. 11.1.37 . .	12.000.—	12.000.—	—
Rossmanie Henryku — zm. 24.2 37 . .	12.000.—	12.000.—	—
Rzepeckim Kazimierzu — zm. 19.5.37 .	12.000.—	12.000.—	—
Schajerze Salomonie — zm. 3.3.37 . .	12.000.—	12 000.—	—
Stańczykowskim Kazim. — zm. 31 5.37 .	12 000.—	12.000.—	—
Szczygielskim Stanisł. — zm. 10.4.37 .	12.000.—	12.000 —	—
Szenwicu Feliksie — zm. 23.11.36 . .	12.000.—	12.000.—	—
Żylińskim Czesławie — zm. 6.10 37 . .	12.000.—	2.000 —	10.000.—
	b) 184.000.—	167.000.—	17 000.—
Wykreślonym:			
Konczyńskiemu Józefowi — 10.11.36	12.000.—	12.000.—	—
Nisensonowi Adolfowi — 25.5.37	12.000.—	12.000.—	—
Ostyk Syrewiczowi Wacławowi — 2.3.37	12.000.—	12.000 —	—
Weintraubowi Samuelowi — 30.6.37	12.000.—	2.000.—	10 000.—
	48.000.—	38.000.—	10.000.—
	b) 184.000 —	167.000 —	17.000.—
	232.000.—	205.000.—	27.000.—
	a) 39.765.50	38.415.50	1.350.—
	271.765.50	243.415.50	28.350.—

Objaśnienie:

[1]) zapomogę przekazuje się w ratach mies.

Objaśnienie skrótów, użytych w tekście sprawozdania.

Art. — artykuł.

Dz. U. — Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Komunikat — komunikat Rady Adwokackiej w Warszawie.

Poz. — pozycja.

Pr. — protokół posiedzenia Prezydium Rady Adwokackiej w Warszawie.

Prot. — protokół posiedzenia Rady Adwokackiej w Warszawie

Pr. o u. a. — prawo o ustroju adwokatury.

Regulamin — regulamin Rady Adwokackiej w Warszawie.

Sprawozdanie — sprawozdanie Rady Adwokackiej w Warszawie.

U. — uchwała Rady Adwokackiej w Warszawie.

Wyjaśnienie do danych statystycznych, zawartych w sprawozdaniu.

Wszelkie podane w tekście sprawozdania dane statystyczne za okres sprawozdawczy, jeśli inaczej nie zaznaczono, są zestawione za czas od dnia 1 listopada 1936 r. do dnia 31 października 1937 r. (§ 156 regulaminu).

SPIS RZECZY.

Str.

I. Skład Rady Adwokackiej. Podział i Organizacja Pracy.

II. Działalność Rady Adwokackiej.

1. Sprawy ogólne.

V. Sprawozdanie finansowe.

